

Raportul anual al Băncii Comerciale Române Chișinău S.A

întocmit în conformitate cu art.120 și art.121 din Legea nr.171/2012, Secțiunea 2 și Secțiunea 3 din Capitolul II al Regulamentului.

I. Date generale privind Banca Comercială Română Chișinău S.A

1. Perioada de gestiune raportată: **anul 2023**
2. Denumirea completă a entității de interes public: **Banca Comercială Română Chișinău S.A.**
3. Entitatea de interes public reprezintă: o banca
4. Sediul, nr. de telefon/fax, pagina web oficială, e mail:
Sediul: **MD-2005, mun. Chișinău, str. A. Pușkin, nr.60/2;**
nr. de telefon: **+373 (22) 85 20 00; +373 (22) 26 50 00;**
nr. de fax: **+373 (22) 26 50 02; +373 (22) 85 20 02;**
pagina web: **www.bcr.md;**
e-mail: **office@bcr.md**
5. Numărul și data înregistrării la organul înregistrării de stat:
Numărul de înregistrare (IDNO): **103600021533;**
Data înregistrării: **31.05.2001**
6. Activitatea principală (conform CAEM): **Alte activități de intermediari monetare, CAEM 6419**
7. Capitalul social al entității de interes public la ultima zi a perioadei de raportare, lei:
728.130.000 (șapte sute douăzeci și opt milioane una suta treizeci mii)
8. Numărul total de valori mobiliare emise de emitent, tipul și clasa valorilor mobiliare, principalele caracteristici, cu indicarea valorii nominale (fixate) și a codului ISIN:
72.813 acțiuni ordinare nominative de clasa I la valoarea nominală a acțiunii în mărime de 10.000 (zece mii) lei moldovenești, ISIN - MD14BROM1003
9. Informația privind numărul acționarilor Băncii la ultima zi a perioadei de raportare: **1 (unu) acționar**
10. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin cel puțin 5% din numărul total de acțiuni cu drept de vot plasate, inclusiv acțiunile transmise în custodie, și beneficiarii efectivi, cu specificarea numărului și cotei acțiunilor deținute:

Denumirea completă a acționarilor, numărul de înregistrare (IDNO)	Numărul de acțiuni cu drept de vot		Cota deținută în numărul total de acțiuni cu drept de vot, %	
	Preferențiale	Ordinare	Preferențiale	Ordinare
Banca Comercială Română S.A., J/40/90/1991 361757	0	72.813	0	100%

Denumirea completă a deținătorilor indirecti ai cotelor substanțiale	Modul de exercitare a controlului	Beneficiar efectiv
Erste Group Bank AG Austria Vienna, 33209 m	Exercita controlul asupra acționarului BCR SA prin deținerea în capital a cotei de 99.8899%.	Conform definiției din art.3 a Legii privind activitatea băncilor nr. 202/2017 nu exista nici o persoana care ar exercita control asupra Erste Group Bank AG.

11. Informația privind entitatea care asigură ținerea registrului acționarilor:

Denumirea completă **Depozitarul central unic al valorilor mobiliare**
Sediul **MD 2005, str. Banulescu Bodoni 57/1, mun. Chișinău,**
Nr. licenței **DCU este creat în baza Legii nr.234/2016 cu privire la**

Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare.Numele, prenumele și tel. conducătorului **Andrei Zacon**

Data și numărul contractului

Nota: Transmiterea registrului deținătorilor de valori mobiliare și documentației aferente către Depozitarul central unic al valorilor mobiliare s-a efectuat în baza Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.11/7 din 18.03.2019 cu privire la aprobarea Programului de transmitere a registrelor deținătorilor de valori mobiliare ale băncilor și companiilor de asigurări.

12. Lista persoanelor care acționează în mod concertat cu emitentul, la ultima zi a perioadei de raportare, în conformitate cu art.6 din Legea nr.171/ 2012.

Nr. d/o	Numele, prenumele persoanei fizice (PF)/Denumirea completă a persoanei juridice (PJ)	Criteriul de afiliere
H	I	4
I. Persoanele cu funcții de răspundere ale BCR CHIȘINĂU S.A.		
a) Membrii Consiliului de Supraveghere.		
1	Manea Sergiu Cristian	Președinte al Consiliului de Supraveghere
2	Lishchenko Ganna	Membrii al Consiliului de Supraveghere
3	Manoli Mihail	Membrii al Consiliului de Supraveghere
b) Membrii Comitetului Executiv:		
1	Juan Luis Martin Ortigosa	Președinte al Comitetului Executiv/Președinte Executiv BCR Chișinău S.A.
2	Codreanu Natalia	Membrii al Comitetului Executiv
3	Revenco Victoria	Membrii al Comitetului Executiv
c) Membrii Comisiei de Cenzori		
n.a		
d) Alte persoane cu funcții de răspundere, inclusiv conducătorul filialei sau reprezentanței, contabilul-sef, etc.		
1	Galben Victoria	Contabil sef
2	Petrov Natalia	Director sucursala nr.2 Puskin
3	Plesca Sergiu	Functia-cheie, manager echipa de trezorerie
4	Ciumac Irina	Functia-cheie, sef departament conformitate
5	Gutu Dumitru	Functia-cheie, coordonator audit intern
6	Macovei Lia	Functia-cheie, membru al Comitetului de credite
II. Persoanele care acționează în mod concertat cu emitentul, altele decât cele indicate în Secțiunea I din prezentul Formular		
1. Persoane care exercită controlul asupra emitentului		
<i>a) Acționarii care, direct sau indirect, individual sau în comun cu persoanele afiliate lor, dețin sau controlează cel puțin 20% din capitalul social al emitentului sau, în funcție de emitent, o altă cotă mai mică, definită drept semnificativă, potrivit legislației speciale</i>		
1	Banca Comercială Română S.A.	Control direct al emitentului, Acționar unic al Băncii Comerciale Române Chișinău S.A. (deține 100% acțiuni)
<i>b) Alte persoane care exercită controlul asupra emitentului acționând pe bază de mandat, contract sau act administrativ</i>		
n.a		
2. Persoane care exercită controlul asupra emitentului		
<i>a) Orice persoană juridică care se află sub controlul emitentului în virtutea deținerii a cel puțin unei cote semnificative (20%) în capitalul acesteia ori în numele și/sau din contul căreia societatea acționează pe bază de mandat, contract sau act administrativ</i>		
n.a		
<i>b) Orice persoană juridică care se află, împreună cu emitentul, sub controlul unei terțe persoane (societățile-fiice ale aceleiași societăți-mamă)</i>		
1	BCR Leasing IFN SA	Se afla împreună cu emitentul (BCR Chișinău S.A.) sub controlul BCR SA
2	BCR Banca pentru Locuințe S.A.	Se afla împreună cu emitentul (BCR Chișinău S.A.) sub controlul BCR SA
3	BCR Pensii, Societate de Administrare a Fondurilor de Pensii Private SA	Se afla împreună cu emitentul (BCR Chișinău S.A.) sub controlul BCR SA
4	BCR Fleet Management SRL	Se afla împreună cu emitentul (BCR Chișinău S.A.) sub controlul BCR SA
5	BCR Payments Services SRL	Se afla împreună cu emitentul (BCR Chișinău S.A.) sub controlul BCR SA
6	Suport Colect SRL	Se afla împreună cu emitentul (BCR Chișinău S.A.) sub controlul BCR SA

7	BCR Seed Starter SRL	Se afla impreuna cu emitentul (BCR Chisinau S.A.) sub controlul BCR SA
3. Persoanele care acționează în mod concertat cu persoanele fizice afiliate emitentului, indicate în Secțiunea I și Secțiunea II, pct.1 din prezentul Formular		
<i>a) Persoanele afiliate persoanei fizice în virtutea relațiilor de rudenie (soții, rudele și afinii de gradul întâi și doi ale persoanei fizice afiliate emitentului, soții rudelor și afinilor menționați), precum și în virtutea existenței unui interes comun, direct și asociat într-o participație (deținerea comună, directă sau indirectă, cu o altă persoană a cel puțin 20% din drepturile de vot sau din capitalul social al unei societăți comerciale)</i>		
1	Manea Petru Matei	Fiul dlui Sergiu Cristian Manea, ruda de gradul I
2	Manea Luca Andrei	Fiul dlui Sergiu Cristian Manea, ruda de gradul I
3	Manea Roni	Tatal dlui Sergiu Cristian Manea, ruda de gradul I
4	Manea Lucia	Mama dlui Sergiu Cristian Manea, ruda de gradul I
5	Lishchenko Sergii	Tata dnei Ganna Lishchenko, ruda de gradul I
6	Lishchenko Tetiana	Mama dnei Ganna Lishchenko, ruda de gradul I
7	Lishchenko Oleksii	Fratele dei Ganna Lishchenko ruda de gradul II
8	Zlatina Natalia	Sotia dlui Manoli Mihail
9	Manoli Andrei	Fiul dlui Manoli Mihail, ruda de gradul I
10	Manoli Vladislava	Nora dlui Manoli Mihail, afin de gradul I
11	Manoli Alexandru	Fratele dlui Manoli Mihail, ruda de gradul II
12	Manoli Taisea	Cumnata (sotia fratelui) dlui Manoli Mihail, afin de gradul II
13	Lebejina Tamara	Sora dlui Manoli Mihail, ruda de gradul II
14	Lebejin Leonid	Cumnatul (sotul surorii) dlui Manoli Mihail, afin de gradul II
15	Zlatin Petru	Cumnatul (fratele sotiei) dlui Manoli Mihail, afin de gradul II
16	Zlatina Lidia	Cumnata (sotia fratelui sotului) dlui Manoli Mihail, afin de gradul II
17	Zlatin Nicolai	Cumnatul Dlui Manoli Mihail, afin de gradul II
18	Zlatina Sofia	Cumnata (sora sotiei) dlui Manoli Mihail, afin de gradul II
19	Martin Ortigosa Isabel	Sora dlui Juan Luis Martin Ortigosa, ruda de gradul II
20	Martin Ortigosa Jose Martia	Fratele dlui Juan Luis Martin Ortigosa, ruda de gradul II
21	Codreanu Veaceslav	Sotul dnei Natalia Codreanu
22	Codreanu Alexandru	Fiul dnei Natalia Codreanu, ruda de gradul I
23	Codreanu Andrei	Fiul dnei Natalia Codreanu, ruda de gradul I
24	Siloci Nadejda	Mama dnei Natalia Codreanu, ruda de gradul I
25	Siloci Tatiana	Sora dnei Natalia Codreanu, ruda de gradul II
26	Protchiv Maxim	Cumnatul dnei Natalia Codreanu, afin de gradul II
27	Codreanu Amelia	Fiica sotului dnei Natalia Codreanu, afin de gradul I
28	Codreanu Lucretia	Soacra dnei Natalia Codreanu, afin de gradul I
29	Codreanu Gheorghe	Socrul dnei Natalia Codreanu, afin de gradul I
30	Codreanu Vadim	Cumnatul dnei Natalia Codreanu, afin de gradul II
31	Codreanu Dorin	Cumnatul dnei Natalia Codreanu, afin de gradul II
32	Dumitrasco Miroslava	Cumnata dnei Natalia Codreanu, afin de gradul II
33	Dumitrasco Sergiu	Cumnatul dnei Natalia Codreanu, afin de gradul II
34	Revenco Radu	Sotul dnei Victoria Revenco
35	Revenco Victor	Fiul dnei Victoria Revenco, ruda gradul I
36	Revenco Anamaria	Fiica dnei Victoria Revenco, ruda gradul I
37	Nani Elena	Mama dnei Victoria Revenco, ruda de gradul I
38	Gardin Giancarlo	Sotul mamei dnei Victoria Revenco, afin de gradul I
39	Nastas Violeta	Sora dnei Victoria Revenco, ruda de gradul II
40	Revenco Valerii	Socrul dnei Victoria Revenco, afin de gradul I
41	Revenco Diana	Cumnata dnei Victoria Revenco (sora sotului), afin de gradul II
42	Revenco Lucian	Cumnatul dnei Victoria Revenco (fratele sotului), afin de gradul II
43	Revenco Dan	Cumnatul dnei Victoria Revenco (fratele sotului), afin de gradul II
44	Galben Alexandru	Sotul dnei Galben Victoria
45	Galben Gabriel	Fiul dnei Galben Victoria, ruda de gradul I
46	Galben Adrian	Fiul dnei Galben Victoria, ruda de gradul I
47	Bivol Ludmila	Mama dnei Galben Victoria, ruda de gradul I
48	Galben Sergiu	Socrul dnei Galben Victoria, afin de gradul I

49	Galben Lidia	Soacra dnei Galben Victoria, afin de gradul I
50	Galben Ion	Cumnatul dnei Galben Victoria, afin de gradul II
51	Galben Irina	Cumnata dnei Galben Victoria, afin de gradul II
52	Popovici Sergiu	Sotul dnei Petrov Natalia
53	Popovici Andreea-Emilia	Fiica dnei Petrov Natalia, ruda de gradul I
54	Popovici Sofia-Mirela	Fiica dnei Petrov Natalia, ruda de gradul I
55	Petrov Floarea	Mama dnei Petrov Natalia, ruda de gradul I
56	Petrov Emilian	Tatal dnei Petrov Natalia, ruda de gradul I
57	Petrov Vitalie	Fratele dnei Petrov Natalia, ruda de gradul II
58	Petrov Viorica	Cumnata dnei Petrov Natalia (sotia fratelui), afin de gradul II
59	Popovici Maria	Soacra dnei Petrov Natalia, afin de gradul I
60	Popovici Vladimir	Socul dnei Petrov Natalia, afin de gradul I
61	Popovici Aurel	Cumnatul dnei Petrov Natalia, afin de gradul II
62	Popovici Ghenaclie	Cumnatul dnei Petrov Natalia, afin de gradul II
63	Popovici Olga	Cumnata dnei Petrov Natalia, afin de gradul II
64	Popovici Aliona	Cumnata dnei Petrov Natalia, afin de gradul II
65	Popernoi Lidia	Cumnata dnei Petrov Natalia, afin de gradul II
66	Popernoi Vitalie	Cumnatul dnei Petrov Natalia, afin de gradul II
67	Plesca Elena	mama Dlui Plesca Sergiu ruda de gradul I
68	Plesca Olga	Sora Dlui Plesca Sergiu ruda de gradul II
69	Plesca Paval	tata Dlui Plesca Sergiu ruda de gradul I
70	Plesca Alexandru	fiul Dlui Plesca Sergiu ruda de gradul I
71	Plesca Adrian	fiul Dlui Plesca Sergiu ruda de gradul I
72	Plesca Natalia	sotia Dlui Plesca Sergiu ruda de gradul I
73	Dodon Vasile	bunelul Dlui Plesca Sergiu ruda de gradul II
74	Megherea Ana	mama sotiei Dlui Plesca Sergiu afin de gradul II
75	Megherea Stefan	tatal sotiei Dlui Plesca Sergiu afin de gradul II
76	Megherea Eugeniu	fratele sotiei Dlui Plesca Sergiu afin de gradul II
77	Papanaga Claudia	Mama dnei Irina Ciurac, ruda de gradul I
78	Papanaga Vladimir	Tata dnei Irina Ciurac, ruda de gradul I
79	Papanaga Artiom	Fratele dnei Irina Ciurac ruda de dragul II
80	Ciurac Sergiu	Sotul dnei Irina Ciurac
81	Ciurac Margareta	Soacra Dnei Irina Ciurac, afin de gradul I
82	Holban Victoria	Cumnata Dnei Irina Ciurac (sora sotului), afin de gradul II
83	Gutu Maria	Mama dlui Gutu Dumitru, ruda de gradul I
84	Bounegru Tudor	Tatal dlui Gutu Dumitru, ruda de gradul I
85	Gutu Eugen	Fratele dlui Gutu Dumitru, ruda de gradul II
86	Gutu Raisa	Cumnata dlui Gutu Dumitru (sotia fratelui), afin de gradul II
87	Macovei Maria	Mama dnei Macovei Lia, ruda de gradul I
88	Macovei Tudor	Tata dnei Macovei Lia, ruda de gradul I
89	Macovei Tatiana	Sora dnei Macovei Lia, ruda de gradul II
90	Macovei Tudor	Fratele dnei Macovei Lia, ruda de gradul II
91	Macovei Valeria	Cumnata dnei Macovei Lia, afin de gradul II
	b) Persoanele juridice asupra cărora persoana fizică afiliată emitentului, individual sau în comun cu persoanele sale afiliate (indicate la pct.a)), exercită control sau influență semnificativă în virtutea (i) deținerii a cel puțin unei cote de 20% în capitalul social al acestora ori (ii) a calității lor de membru în organele de conducere ale respectivei persoane juridice	
1	Centrul de Antreprenariat si Politici economice, organizație necomercială	Persoana juridica afiliata dlui Manoli Mihail, asupra careia exercita controlul prin detinerea functiei de Presedintele Consiliului administrativ
2	Asociatia Contabililor si Auditorilor Profesioniști (ACAP)	Persoana juridica afiliata dlui Manoli Mihail, avand calitate de membru: sotia dlui Manoli exercita controlul prin detinerea functiei de Director Executiv
3	Întreprinderea Individuală „Vladislav Zlatin”	Persoana juridica afiliata dlui Manoli Mihail, asupra careia cumnata Zlatina Lidia exercita controlul drept unic fondator
4	Capital Leasing S.R.L.	Persoana juridica afiliata dnei Natalia Codreanu, asupra careia sotul ei, exercita controlul prin detinerea functiei de administrator (membru al Consiliului) si prin detinerea cotei de 25% in capitalul societatii
5	CVC Expert S.R.L.	Persoana juridica afiliata dnei Natalia Codreanu, asupra careia aceasta exercita controlul prin detinerea cotei de 20% in capitalul societatii

6	Tan-Expo S.R.L.	Persoana juridica afiliata dnei Natalia Codreanu, asupra careia aceasta exercita prin detinerea cotei de 80% in capitalul societatii
7	Capital Expert SRL	Persoana juridica afiliata dnei Natalia Codreanu, asupra careia sotul ei, exercita controlul prin detinerea functiei de administrator si prin detinerea cotei de 100% in capitalul societatii
8	Premier SP AUTO S.R.L.	Persoana afiliata dnei Natalia Petrov, asupra careia sotul ei, exercita controlul prin detinerea functiei de administrator si fondator 100%
9	Il Galben Victoria	Persoana juridica afiliata dnei Victoria Galben, asupra careia aceasta exercita controlul prin detinerea cotei de 100% in capitalul societatii
10	Bimicom Grup SRL	Persoana juridica afiliata dnei Victoria Galben
11	Tehnoses S.R.L.	Persoana afiliata dlui Gutu Dumitru, asupra careia aceasta exercita controlul prin detinerea in comun cu parintii a cotei de 100% in capitalul societatii (personal detine 30%)
12	Grupul de Producatori Agricoli GROUP COMPANI IM S.R.L.	Persoana afiliata dnei Lia Macovei, asupra careia tatal ei exercita controlul prin detinerea functiei de administrator
13	Casa de Expeditie S.R.L.	Persoana afiliata dnei Lia Macovei, asupra careia tatal ei exercita controlul prin detinerea functiei de administrator si fondator 50%
14	Compania TG Forest S.R.L.	Persoana afiliata dnei Lia Macovei, asupra careia tatal ei exercita controlul prin detinerea functiei de administrator si fondator 100%
15	SRM Manbuc	Persoana afiliata dnei Lia Macovei, asupra careia tatal ei exercita controlul prin detinerea functiei de administrator si fondator 100%
16	Firma RNTM IMPEX S R L	Persoana afiliata Dnei Lia Macovei, asupra careia tatal ei exercita controlul prin detinerea 25%
4 Alte persoane care actioneaza in mod concertat cu emitentul, nespecificate mai sus		
1	Manfred Wltnner	Presedinte Consiliului de Supraveghere BCR SA; Presedinte Consiliului de Supraveghere Erste Bank Hungary
2	Alexandra Habeler-Drabek	Membru Comitetului Executiv Erste Group Bank AG; Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank Hungary; Membru Comitetului Executiv Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG
3	Elisabeth Krainer Senger - Weiss	Membru al Consiliului de Supraveghere BCR SA Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
4	Hildegard Gacek	Membru al Consiliului de Supraveghere BCR SA
5	Daniela-Camelia Nemoianu-Istocescu	Membru al Consiliului de Supraveghere BCR SA
6	Elke Meier	Membru Comitetului Executiv BCR SA; Presedintele Consiliului de Supraveghere BCR Banca pentru Locuinte SA; Membru Consiliu de Supraveghere BCR Pensii;
7	Dana Luciana Dima	Membru Comitetului Executiv BCR SA; Presedintele Consiliului de Supraveghere BCR Pensii; Membru Consiliu de Supraveghere BCR Payments Services SRL
8	Thomas Kolarik	Membru Comitetului Executiv BCR SA, Membru Consiliu de Supraveghere BCR Payments Services SRL Membru Consiliu de Supraveghere BCR Seed Starter SRL
9	Ilinka Kajgana	Membru al Comitetului Executiv BCR SA; Membru Consiliului de Supraveghere BCR Pensii; Presedinte al Consiliului de supraveghere BCR Leasing IFN SA; Presedinte al Consiliului de Supraveghere Suport Colect SRL;
10	Douda Wilhelm	Membru Consiliu de Supraveghere BCR Leasing IFN
11	Vlad Bogdan Vitcu	Presedinte directorat BCR Leasing IFN; Membru Consiliu de Supraveghere BCR Fleet Management SRL;
12	Vladimir Mihai Marius Catanescu	Membru directorat BCR Leasing IFN
13	Adrian Stefan Melinte	Membru directorat BCR Leasing IFN
14	Aurelian Alexandru Paul Berea	Membru al Consiliului de Supraveghere BCR Banca pentru Locuinte S.A.
15	Vanek Pavel	Membru al Consiliului de Supraveghere BCR Banca pentru Locuinte S.A.
16	Mircea Săcuiu	Presedinte Comitetul Executiv BCR Banca pentru Locuinte S.A.
17	Marilena Popovici	Vicoproșodinto Executiv Financiar și Operațiuni BCR Banca pentru Locuinte S.A.
18	Craciun Radu	Presedinte - Director General BCR Pensii
19	Dragos Gheorghe	Membru - Director Executiv BCR Pensii
20	Adela Maria Cercel	Membru - Director Executiv BCR Pensii
21	Gherasim Anca Paula	Director Executiv BCR Fleet Management SRL
22	Ioana Gheorghide	Director Executiv BCR Fleet Management SRL
23	Chitu Lelia	Membru Consiliu de Supraveghere BCR Payments Services SRL
24	Meres Camelia Simona	Membru Comitetul Executiv BCR Payments Services SRL

25	Nicolae Dorothea Francisca	Director Executiv Suport Colect SRL Director General BCR Fleet Management SRL
26	Dabija Petru Raul	Membru Comitetul Executiv Suport Colect SRL
27	Iris Bujatti	Membru al Consiliului de Supraveghere BCR SA
28	Erste Group Bank AG	Control indirect al emitentului prin BCR SA Actionar al BCR SA, detine 99.8891% de actiuni a BCR SA
29	Friedrich Rodler	Presedintele Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG; Presedintele Consiliului de Supraveghere Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank Hungary
30	Jan Homan	Membru Consiliului de Supraveghere Slovenska sporitelna a.s.; Vicepresedinte Consiliului de Supraveghere Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG
31	Maximilian Hardegg	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG; Membru Consiliului de Supraveghere Bank Ceska sporitelna. a.s.
32	Christine Catasta	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG; Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG, Membru al Consiliului de Supraveghere BCR SA
33	Henrietta Egerth Stadhuber	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
34	Matlin Griebler	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
35	Marion Khuny	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
36	Michael Schuster	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
37	Barbara Pichler	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
38	Andreas Lachs	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
39	Karin Zeisel	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
40	Jozef Pinter	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
41	Markus Haag	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
42	Regina Haberhauer	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
43	Andras Simor	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
44	Friedrich Santner	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
45	Alois Flatz	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
46	Mariana Kuhnel	Membru al Consiliului de Supraveghere Erste Group Bank AG
47	Ingo Bleier	Membru Comitetului Executiv Erste Group Bank AG; Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG; Presedinte Consiliului de Supraveghere Erste Bank AD Novi Sad Membru Consiliului de Supraveghere Erste & Steiermarkische Bank d.d.
48	Stefan Dorfler Rudolf	Membru Comitetului Executiv Erste Group Bank AG; Membru Consiliului de Supraveghere Bank Ceska sporitelna a.s., Membru Consiliul de Supraveghere Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG; Membru al Consiliului de Supraveghere BCR SA
49	Maurizio Poletto	Membru Comitetului Executiv Erste Group Bank AG; Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank Hungary; Membru Consiliului de Supraveghere Bank Ceska sporitelna. a.s.
50	David O Mahony	Membru Comitetului Executiv Erste Group Bank AG; Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank AD Novi Sad Presedinte al Consiliului de Supraveghere Slovenska sporitelna a.s.
51	Erste Group Procurement	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
52	Erste Group Services	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
53	Erste Holding	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
54	Erste Bank Oesterreich	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
55	Salzburger Sparkasse	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
56	sDG	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG

57	iroler Sparkasse	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
58	s ServiceCenter	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
59	sBausparkasse	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
60	EBV - Leasing	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
61	Erste Asset Management	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
62	Erste Group Immorent	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
63	Sparkasse Iainburg Bruck Neustedl	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
64	Sparkasse Imst	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
65	Sparkasse Muhlviertel West	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
66	Sparkasse Haugsdorf	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
67	Sparkasse Amstetten	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
68	Erste Digital GmbH	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
69	s Wohnbaubank AG	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
70	s REAL Immobilienvermittlung GmbH	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
71	Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
72	Dopler Roman	Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG
73	Harald Giesinger	Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG
74	Gabriele Semmelrock-Werzer	Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG
75	Rainer Hauser	Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG
76	Gerda Holzinger-Burgstaller	Presedintele Comitetului Executiv Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG
77	Hans Unterdorfer	Membru Comitetului Executiv Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG
78	Bank Ceska sporitelna. a.s.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
79	Stefan Maj	Membru Consiliului de Supraveghere Bank Ceska sporitelna. a.s.
80	Ales Veverka	Membru Consiliului de Supraveghere Bank Ceska sporitelna. a.s.
81	Zlata Groningerova	Membru Consiliului de Supraveghere Bank Ceska sporitelna. a.s.
82	Marta Vrbova	Membru Consiliului de Supraveghere Bank Ceska sporitelna. a.s.
83	Zlata Kunesova	Membru Consiliului de Supraveghere Bank Ceska sporitelna. a.s.
84	Tomas Salomon	Presedintele Comitetului Executiv Bank Ceska sporitelna. a.s.
85	Martin Kobza	Membru Comitetului Executiv Bank Ceska sporitelna. a.s.
86	Ivan Vondra	Membru Comitetului Executiv Bank Ceska sporitelna. a.s.
87	Pavel Kracmar	Membru Comitetului Executiv Bank Ceska sporitelna. a.s.
88	Karel Mourek	Membru Comitetului Executiv Bank Ceska sporitelna. a.s.
89	Daniela Peskova	Membru Comitetului Executiv Bank Ceska sporitelna. a.s.
90	Ceska sporitelna - penzijni spolecnost, a.s.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG

91	CPDP 2, A.S.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
92	CS Seed Starter a.s.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
93	Factoring Ceske sporitelny a. s	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
94	Erste Grantika Advisory, a. s.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
95	REICO Ceske sporitelny, a.s.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
96	Stayebni sporitelna Ceske sporitelny, a.s.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
97	Leasing Ceske sporitelny a. s.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
98	CS NHQ s.r.o.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
99	Dostupné bydlení České sporitelny a.s	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
100	Budejovicka development s r o	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
101	Slovenska Sporitelna A.S.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
102	Paul Formanko	Membru Consiliului de Supraveghere Slovenska sporitelna a.s.
103	Vazil Hudak	Membru Consiliului de Supraveghere Slovenska sporitelna a.s.
104	Alena Adamcova	Membru Consiliului de Supraveghere Slovenska sporitelna a.s.
106	Juraj Futak	Membru Consiliului de Supraveghere Slovenska sporitelna a.s.
106	Peter Krutil	Presedinte Comitetului Executiv Slovenska sporitelna a.s.
107	Milan Hain	Membru Comitetului Executiv Slovenska sporitelna a.s.
108	Pavel Cetkovsky	Membru Comitetului Executiv Slovenska sporitelna a.s.
109	Norbert Hovancak	Membru Comitetului Executiv Slovenska sporitelna a.s.
110	Juraj Barta	Membru Comitetului Executiv Slovenska sporitelna a.s.
111	Procurement Services SK, s.r.o.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
112	Asset Management Slovenskej sporitelne, spravcovska spolocnos, a. s.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
113	Prva stavebna sporitelna, a. s.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
114	Erste Bank Hungary	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
115	Magdolna Nagy	Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank Hungary
116	Attila Istvan Balla	Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank Hungary
117	Radovan Jelascity	Presedinte Comitetului Executiv Erste Bank Hungary
118	Laszlo Harmati	Membru Comitetului Executiv Erste Bank Hungary
119	Manfred Schmid	Membru Comitetului Executiv Erste Bank Hungary
120	Krisztina Zsiga	Membru Comitetului Executiv Erste Bank Hungary
121	Tamas Foltányi	Membru Comitetului Executiv Erste Bank Hungary
122	Janos Rudnay	Membru Comitetului Executiv Erste Bank Hungary
123	Robert Cselovszki	Membru Comitetului Executiv Erste Bank Hungary
124	Attila Santa	Membru Comitetului Executiv Erste Bank Hungary
125	Rainer Hauser	Membru Comitetului Executiv Erste Bank Hungary
126	Erste Investment Management. Co.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
127	Erste Fund Management Co.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
128	Erste Building Society Ltd	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
129	Erste Leasing	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG

130	Erste Pension Fund	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
131	Erste S Insurance Co.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
132	Immorent Hungary Leasing Co.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
133	Commerzbank Zrt	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
134	Erste Real Estate Ltd.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
135	Erste & Steiermarkische Bank d d	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
136	Willibald Cernko	Membru Comitetului Executiv Erste Group Bank AG; Presedinte Consiliului de Supraveghere Erste & Steiermarkische Bank d.d.; Presedinte Consiliului de Supraveghere Bank Ceska sporitelna. a.s.
137	Judit Agnes I Iavas	Membru Consiliului de Supraveghere Erste & Steiermarkische Bank d.d.
138	Walburga Seidl	Membru Consiliului de Supraveghere Erste & Steiermarkische Bank d.d.
139	Roland Klimesch	Membru Consiliului de Supraveghere Erste & Steiermarkische Bank d.d.
140	Nina Begicevic Redep	Membru Consiliului de Supraveghere Erste & Steiermarkische Bank d.d.
141	Christoph Schoefboeck	Presedinte Comitetului Executiv Erste & Steiermarkische Bank d d
142	Martin Hornig	Membru Comitetului Executiv Erste & Steiermarkische Bank d d
143	Kresimir Baric	Membru Comitetului Executiv Erste & Steiermarkische Bank d d
144	Zdonko Matak	Membru Comitetului Executiv Erste & Steiermarkische Bank d.d.
145	Ersto Bank a.d. Podgorica	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
146	Sparkasse Bank dd Bosnia and Herzegovina	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
147	Erste & Steiermarkische S-Leasing	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
148	Erste factoring d.o.o.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
149	Izbor Nekretnina	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
150	Erste Group IT HR d.o.o.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
151	Erste card club d.o.o.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
152	Erste Card d.o.o.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
153	Erste Group Card Processor d.o.o.	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
154	Erste Bank a.d. Novi Sad	Se afla impreuna cu emitentul sub controlul direct/indirect al Erste Group Bank AG
155	Hannes Frotzbacher	Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank AD Novi Sad; Membru Comitetului Executiv Erste & Steiermarkische Bank d.d.;
156	Aleksandar Vlahovic	Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank a.d. Novi Sad
157	Georg Bucher	Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank a.d. Novi Sad; Membru Consiliului de Supraveghere Erste & Steiermarkische Bank d.d.
158	Tijana Vjestica	Membru Consiliului de Supraveghere Erste Bank a.d. Novi Sad
159	Jasna Terzic	Membru Comitetului Executiv Erste Bank a.d. Novi Sad
160	Suzan Tanriyar	Membru Comitetului Executiv Erste Bank a.d. Novi Sad
161	Nikola Stamenkovic	Membru Comitetului Executiv Erste Bank a.d. Novi Sad
162	Andras Kaliszky	Membru Comitetului Executiv Erste Bank a.d. Novi Sad
163	Dibus Carmen	Membru Comitetul Executiv BCR Seed Starter SRL
164	Rosoaga Adrian	Membru Comitetul Executiv BCR Seed Starter SRL

15. Statutul entității de interes public/modificări la statut (data înregistrării la Camera Înregistrării de Stat) 04.03.2021 - data înregistrării Statutului BCR Chișinău S.A. (in redacție noua) la I.S. Agenția Servicii Publice. Statutul este dezvăluit prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației <https://emitent-msi.market.md> si plasat pe pagina web al băncii <https://www.bcr.md/ro/dezvaluire-informatii/informatie-guvernanta>

16. Informația privind dezvăluirea publică a raportului anual al entității, cu indicarea surselor și datei unde/când acesta a fost dezvăluit public (prin MSI, pe propria pagină web oficială) și, după caz, indicarea denumirii și datei ediției periodice, prevăzute în statutul entității, în care a fost publicat comunicatul privind disponibilitatea raportului anual al entității.

Dezvăluirea publică a raportului anual al băncii se efectuează:

- in ziarul Capital Market (comunicat) 01.05.2024
- pe pagina web al BCR Chișinău S.A. 30.04.2024
- prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației 30.04.2024

II. Situațiile financiare anuale (prezentate Biroului Național de Statistică)

Informația privind activitatea economico-financiară a BCR Chișinău S.A este plasata pe pagina web a Băncii <https://www.bcr.md/ro/dezvaluire-informatii/activitate-economico-financiara/rapoarte-lunare>.

Se anexează la Raport (anexa 2)

III. Entitatea de audit:

Denumirea completă a entității de audit
Sediul și numărul de telefon al societății de audit

Î.C.S. PricewaterhouseCoopers Audit S.R.L.
MD-2012, mun. Chișinău, str. Maria Cibotari, nr.37;
tel. +373 (22) 251 758.

Numele, prenumele și telefonul conducătorului,
Seria, numărul și data eliberării licenței pentru
activitatea de audit:

Maxim Eduard, tel. +373 (22) 251 758,

AIF nr. 0030 din 26.04.2019

IV. Raportul integral al auditorului asupra situațiilor financiare anuale, cu indicarea datei întocmirii raportului auditorului.

Raportul integral al auditului extern asupra situațiilor financiare ale băncii poate fi obținut la cerere la BCR Chisinau S.A.

Se anexează la Raport (anexa 3)

V. Raportul anual al conducerii, întocmit conform Legii nr.287/2017 și pct.15 sbp.3 Regulament.

Se anexează la Raport (anexa 4)

VI. Declarațiile persoanelor responsabile ale entității de interes public, (conform pct. pct.15 sbp.4) și pct.19 sbp.4) din Regulament.)

Prin aplicarea semnăturilor la prezentul raport anual persoanele responsabile ale BCR Chișinău S.A. confirmă că situațiile financiare anuale sunt întocmite în conformitate cu legislația în vigoare și oferă o imagine corectă asupra elementelor patrimoniale, poziției financiare și performanței financiare ale băncii, că raportul conducerii prezintă corect evoluția și rezultatele activității Băncii și descrie a principalele riscuri și incertitudini cu care se confruntă banca.

VII. Informații privind evenimentele care influențează sau pot influența activitatea Băncii și/sau prețul valorilor mobiliare ale acesteia în conformitate cu cerințele prevăzute în Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 și Legea nr.171 din 11 iulie 2012.

Nr d/o	Denumirea evenimentului	Data producerii evenimentului	Organul de conducere autorizat care a luat decizia corespunzătoare și data adoptării deciziei	Sursele unde s-a dezvăluit public decizia organului de conducere autorizat, data publicării/plasării informației	Alte modalități de informare și data informării acționarilor (de specificat)	Informații relevante aferente respectivului eveniment
1.	Convocarea adunării generale a acționarilor sau, după caz, decizia organului competent privind refuzul de a convoca adunarea generală a acționarilor	26.04.2023	Consiliul de Supraveghere 21.03.2023	Ziarul Capital Market 22.03.2023 pagina web 27.03.2023 MSI 27.03.2023		Ordinea de zi: 1. Aprobarea dării de seama financiară anuală pentru anul 2022; 2. Aprobarea dării de seama anuală a Consiliului de Supraveghere pentru anul 2022; 3. Aprobarea repartizării profitului net aferent anului 2022; 4. Aprobarea stabilirii cuantumului retribuției muncii, remunerațiilor anuale și compensațiilor membrilor Consiliului de Supraveghere; 5. Aprobarea confirmării companiei de audit extern și stabilirea cuantumului retribuției serviciilor ei pentru anul 2023.

		30.06.2023	Consiliul de Supraveghere 13.06.2023	pagina web MSI 19.06.2023 19.06.2023		Ordinea de zi: 1. Componența Consiliului de Supraveghere al Bancii Comerciale Romane Chisinau S.A.
		07.12.2023	Consiliul de Supraveghere 24.11.2023	pagina web MSI 29.11.2023 29.11.2023		Ordinea de zi: 1. Descarcarea de gestiune a membrilor Consiliului de Supraveghere al Bancii Comerciale Romane Chisinau S.A. pentru activitatea desfasurata
		15.01.2024	Consiliul de Supraveghere 22.12.2023	pagina web MSI 28.12.2023 28.12.2023		Ordinea de zi: 1. Descarcarea de gestiune a membrilor Consiliului de Supraveghere al Bancii Comerciale Romane Chisinau S.A. pentru activitatea desfasurata
1.	Anularea deciziei Consiliului de Supraveghere din data de 24.11.2023 privind convocarea Adunarii Generale a Actionarilor in data de 07.12.2023		Consiliul de Supraveghere 04.12.2023	pagina web MSI 06.12.2023 06.12.2023		Nu au parvenit toate aprobarile necesare din partea autoritatilor de supraveghere si control
2	Desfășurarea adunării generale a acționarilor și deciziile aprobate sau, după caz, informația privind adunarea generală a acționarilor care nu a avut loc din cauza lipsei de cvorum	31.01.2023	Adunarea Generala a Actionarilor	Ziarul Capital Market pagina web MSI 08.02.2023; 07.02.2023; 07.02.2023	-	Prin votul unanim al reprezentantului Acționarului unic, s-au aprobat: 1. Bugetul de venituri și cheltuieli al BCR Chișinău S.A. pentru anul 2023. 2. Plafonul maxim de tranzacționare cu persoanele afiliate BCR S.A. și Erste Group Bank AG pentru anul 2023. 3. Revizuirea unor reglementări interne ale Băncii Comerciale Romane Chișinău S.A.
		26.04.2023	Adunarea generala ordinara a actionarilor 26.04.2023	Ziarul Capital Market pagina web MSI 03.05.2023 03.05.2023 03.05.2023	-	Prin votul unanim al reprezentantului Acționarului unic s-a decis de a aproba, după cum urmează: 1. Aprobarea dării de seamă financiară anuală a Băncii Comerciale Române Chișinău S.A. pentru anul 2022; 2. Aprobarea dării de seamă anuală a Consiliului de Supraveghere al Băncii Comerciale Române Chișinău S.A. pentru anul 2022; 3. Aprobarea repartizării profitului net aferent anului 2022; 4. Aprobarea stabilirii cuantumului retribuției muncii, remunerațiilor anuale și compensațiilor membrilor Consiliului de Supraveghere; 5. Aprobarea confirmării companiei de audit extern și stabilirea cuantumului retribuției serviciilor ei pentru anul 2023.
		30.06.2023	Adunarea generala a actionarilor 30.06.2023	Ziarul Capital Market pagina web MSI 05.07.2023 05.07.2023 05.07.2023	-	Prin votul unanim al reprezentantului Acționarului unic, s-au aprobat: 1. Componența Consiliului de Supraveghere al Bancii Comerciale Romane Chisinau S.A.
5	Decizia privind încheierea/ efectuarea tranzacțiilor cu conflict de interese, definite astfel conform art.85 din Legea nr.1134/1997	31.01.2023	Adunarea Generala a Actionarilor	Ziarul Capital Market pagina web 01.02.2023; 01.02.2023;	-	Prin votul unanim al reprezentantului Acționarului unic, s-a decis aprobarea plafonului maxim de tranzacționare cu persoanele afiliate Banca Comerciala Romana SA (BCR SA) și Erste Group Bank AG și respectarea, pe parcursul anului 2023, a obligațiilor contractuale de către BCR Chisinau S.A., conform propunerilor prezentate. De asemenea, se validează tranzacțiile de acest tip încheiate cu BCR S.A. și Erste Group Bank AG încheiate în anul 2023 până la data tinerii prezentei adunari.

						Tranzacțiile vor fi efectuate exclusiv în interesele bancii și în aceleași condiții ca și tranzacțiile cu persoanele neafiliate și se vor aplica tarife standard în vigoare aprobate de către Comitetul Executiv
			Consiliul de Supraveghere 25.04.2023	Ziarul Capital Market 03.05.2023 pagina web 03.05.2023 MSI 03.05.2023	-	Tranzacțiile vor fi efectuate exclusiv în interesele bancii și pe aceleași termene și în aceleași condiții ca și tranzacțiile cu persoanele neafiliate.
21	Informații privind aprobarea de către emitent a Codului de guvernare corporativă și a modificărilor la Codul respectiv	20.09.2023	Consiliul de Supraveghere 20.09.2023	pagina web 26.09.2023 MSI 26.09.2023	-	Codul Guvernare corporativă în Banca Comercială Română Chișinău S.A. este disponibil pentru public pe pagina web a bancii

Notă* Se completează doar rândurile relevante evenimentului produs, celelalte fiind eliminate la prezentarea raportului

VIII. Date anuale privind tranzacțiile efectuate de către emitent cu propriile sale acțiuni

În anul 2023 tranzacții efectuate de către emitent cu propriile sale acțiuni nu au fost efectuate.

Anexe:

1. Lista sucursalelor BCR Chișinău S.A.
2. Situațiile financiare anuale (Bilanțul și Contul de profit)
3. Raportul auditorului extern
4. Raportul Conducerii.

IX. Semnături

Consiliului de Supraveghere

Președintele Comitetului Executiv

Contabil - șef

PLESUVESC Digitally signed by
PLESUVESCU BOGDAN
U BOGDAN Date: 2024.04.26
18:23:46 +03'00'

Lista sucursalelor BCR Chisinau S.A.

Nr. d/o	Denumirea completă a filialei și reprezentanței	Sediul
1	Sucursala nr. 1 Eminescu	str. Ștefan cel Mare și Sfânt, 37, mun. Bălți
2	Sucursala nr. 2 Pușkin	str. A. Pușkin 60/2, mun. Chișinău
3	Sucursala nr. 3 Russo	bd. Moscova nr. 2, mun. Chișinău
4	Sucursala nr. 4 Mateevici	str. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.20b, or. Cahul

Codul bancii: RNCBMD2X
La situatia din 31.12.2023

F 01.01 - BILANT [SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE]: ACTIVE

Cod pozitie	Denumirea indicatorului	Valoarea contabilă
A	B	010
010	Numerar, solduri de numerar la bănci centrale și alte depozite la vedere	672905659
020	Numerar în casă	54300286
030	Solduri de numerar la bănci centrale	405421294
040	Alte depozite la vedere	213184079
050	Active financiare deținute în vederea tranzacționării	0
060	Instrumente derivate	0
070	Instrumente de capitaluri proprii	0
080	Titluri de datorie	0
090	Credite și avansuri	0
096	Active financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
097	Instrumente de capitaluri proprii	0
098	Titluri de datorie	0
099	Credite și avansuri	0
100	Active financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
120	Titluri de datorie	0
130	Credite și avansuri	0
141	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	313670925
142	Instrumente de capitaluri proprii	1018650
143	Titluri de datorie	312652275
144	Credite și avansuri	0
181	Active financiare la costul amortizat	1931646698
182	Titluri de datorie	361602970
183	Credite și avansuri	1167758166
184	Rezerva minimă obligatorie aferentă mijloacelor atrase în valută liber convertibilă	402285562
240	Instrumente derivate - contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor	x
250	Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x
260	Investiții în filiale, asocieri în participație și entități asociate	0
270	Imobilizări corporale	21243726
280	Imobilizări corporale	21243726
290	Investiții imobiliare	0
300	Imobilizări necorporale	1334800
310	Fond comercial	0
320	Alte imobilizări necorporale	1334800
330	Creanțe privind impozitele	29457507
340	Creanțe privind impozitul curent	26458332
350	Creanțe privind impozitul amânat	2999175
360	Alte active	11081312
370	Active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0
380	TOTAL ACTIVE	2981340627

Codul bancii: RNCBMD2X
La situația din 31.12.2023

F 01.02 - BILANȚ [SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE]: DATORII

Cod poziție	Denumirea indicatorului	Valoarea contabilă
A	B	010
010	Datorii financiare deținute în vederea tranzacționării	0
020	Instrumente derivate	0
030	Poziții scurte	0
040	Depozite	0
050	Titluri de datorie emise	0
060	Alte datorii financiare	0
070	Datorii financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
080	Depozite	0
090	Titluri de datorie emise	0
100	Alte datorii financiare	0
110	Datorii financiare evaluate la costul amortizat	2214702693
120	Depozite	2116053083
130	Titluri de datorie emise	0
140	Alte datorii financiare	98649610
150	Instrumente derivate - contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor	X
160	Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	X
170	Provizioane	22522021
180	Pensii și alte obligații privind beneficiile determinate post-angajare	0
190	Alte beneficii pe termen lung ale angajaților	21424674
200	Restructurare	0
210	Cauze legale în curs de soluționare și litigii privind impozitele	0
220	Angajamente și garanții date	962677
230	Alte provizioane	134670
240	Datorii privind impozitele	10833306
250	Datorii privind impozitul curent	10833306
260	Datorii privind impozitul amânat	0
270	Capital social rambursabil la cerere	x
280	Alte datorii	18766105
290	Datorii incluse în grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0
300	TOTAL DATORII	2266824125

Codul bancii: RNCBMD2X
La situatia din 31.12.2023

F 01.03 - BILANȚ [SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE]: CAPITAL PROPRIU

Cod poziție	Denumirea indicatorului	Valoarea contabilă
A	B	010
010	Capital social	728130000
020	Capital vărsat	728130000
030	Capital subscris nevărsat	x
040	Prime de emisiune	11750
050	Instrumente de capitaluri proprii emise, altele decât capitalul	0
060	Componenta de capitaluri proprii a instrumentelor financiare compuse	0
070	Alte instrumente de capitaluri proprii emise	0
080	Alte instrumente de capital	0
090	Alte elemente cumulate ale rezultatului global	14614859
095	Elemente care nu vor fi reclasificate în profit sau pierdere	14614859
100	Imobilizări corporale	0
110	Imobilizări necorporale	0
120	Câștiguri sau (-) pierderi actuariale din planurile de pensii cu beneficii determinate	0
122	Active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0
124	Partea din alte venituri și cheltuieli recunoscute, aferente investițiilor în filiale, asocieri în participatie și entități asociate	0
320	Modificările valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	14614859
330	Partea ineficace din acoperirile valorii juste împotriva riscurilor pentru instrumentele de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0
340	Modificările valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global [elementul acoperit împotriva riscurilor]	x
350	Modificările valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global [instrumentul de acoperire împotriva riscurilor]	x
360	Modificările valorii juste a datoriilor financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere care se pot atribui modificărilor riscului de credit al datoriilor	0
128	Elemente care pot fi reclasificate în profit sau pierdere	0
130	Acoperirea unei investiții nete într-o operațiune din străinătate [partea eficace]	x
140	Conversie valutară	x
150	Instrumente derivate de acoperire împotriva riscurilor. Rezerva aferentă acoperirii fluxurilor de trezorerie [partea eficace]	x
155	Modificările valorii juste a instrumentelor de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0
165	Instrumente de acoperire împotriva riscurilor [elemente nedesemnate]	x

170	Active immobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0
180	Partea din alte venituri și cheltuieli recunoscute, aferente investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate	x
190	Rezultat reportat	-126474053
200	Rezerve din reevaluare	0
210	Alte rezerve	28784929
220	Rezerve sau pierderi cumulate aferente investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate, contabilizate prin metoda punerii în echivalență	x
230	Altele	28784929
240	(-) Actiuni de trezorerie	0
250	Profitul sau pierderea atribuibil(ă) proprietarilor societății-mamă	69449017
260	(-) Dividende interinare	0
270	Interese minoritare [interese care nu controlează]	x
280	Alte elemente cumulate ale rezultatului global	x
290	Alte elemente	x
300	TOTAL CAPITALURI PROPRII	714516502
310	TOTAL CAPITALURI PROPRII ȘI TOTAL DAȚORII	2981340627

Directoare Executiva

Victoria Revenco

Contabila Sefa

Victoria Galben

Executoare: Tatiana Petreanu

Codul bancii: RNCBMD2X
La situatia din 31.12.2023

F 02.00 - CONTUL DE PROFIT SAU PIERDERE

Cod poziție	Denumirea indicatorului	Valoarea
A	B	010
	Raportul de profit sau pierdere	
010	Venituri din dobânzi	222338050
020	Active financiare deținute în vederea tranzacționării	0
025	Active financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
030	Active financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
041	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	37111691
051	Active financiare la costul amortizat	185226359
070	Instrumente derivate - Contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor, riscul de rată a dobânzii	x
080	Alte active	0
085	Venituri din dobânzi aferente datoriilor	0
090	(Cheltuieli cu dobânzile)	84621978
100	(Datoriile financiare deținute în vederea tranzacționării)	0
110	(Datoriile financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere)	0
120	(Datoriile financiare evaluate la costul amortizat)	84621978
130	(Instrumente derivate - Contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor, riscul de rată a dobânzii)	x
140	(Alte datorii)	0
145	(Cheltuieli cu dobânzile aferente activelor)	0
150	(Cheltuieli cu capitalul social rambursabil la cerere)	x
160	Venituri din dividende	347634
170	Active financiare deținute în vederea tranzacționării	0
175	Active financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
191	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	347634
192	Investiții în filiale, asocieri în participație și entități asociate, contabilizate prin metode diferite de metoda punerii în echivalență	0
200	Venituri din onorarii și comisioane	27161962
210	(Cheltuieli privind onorarii și comisioane)	13710330
220	Câștiguri sau (-) pierderi din derecunoașterea activelor și datoriilor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere, net	-460
231	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-460
241	Active financiare la costul amortizat	0
260	Datorii financiare evaluate la costul amortizat	0
270	Altele	0
280	Câștiguri sau (-) pierderi aferente activelor și datoriilor financiare deținute în vederea tranzacționării, net	0
287	Câștiguri sau (-) pierderi aferente activelor financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere, net	0
290	Câștiguri sau (-) pierderi aferente activelor și datoriilor financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere, net	0
300	Câștiguri sau (-) pierderi din contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor, net	x
310	Diferențe de curs de schimb [câștig sau (-) pierdere], net	53036933
330	Câștiguri sau (-) pierderi din derecunoașterea activelor nefinanciare, net	-195831
340	Alte venituri din exploatare	528474
350	(Alte cheltuieli de exploatare)	12934453

355	VENITURI TOTALE DIN EXPLOATARE, NET	191950001
360	(Cheltuieli administrative)	72331183
370	(Cheltuieli cu personalul)	56723030
380	(Alte cheltuieli administrative)	15608153
390	(Amortizare)	11578344
400	(Imobilizări corporale)	8686970
410	(Investiții imobiliare)	0
420	(Alte imobilizări necorporale)	2891374
425	Câștiguri sau (-) pierderi din modificare, net	0
426	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0
427	Active financiare la costul amortizat	0
430	(Provizioane sau (-) reluări de provizioane)	13397656
440	(Angajamente și garanții date)	-547126
450	(Alte provizioane)	13944782
460	Deprecierea sau (-) reluarea pierderilor cauzate de deprecierea activelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	15659087
481	(Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global)	2644574
491	(Active financiare la costul amortizat)	13014513
510	Deprecierea sau (-) reluarea pierderilor cauzate de deprecierea investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate	0
520	Deprecierea sau (-) reluarea pierderilor cauzate de deprecierea activelor nefinanciare	0
530	(Imobilizări corporale)	0
540	(Investiții imobiliare)	0
550	(Fond comercial)	0
560	(Alte imobilizări necorporale)	0
570	(Alte)	0
580	Fond comercial negativ recunoscut în profit sau pierdere	x
590	Partea din profitul sau (-) pierderea aferent(ă) investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate, contabilizată prin metoda punerii în echivalență	x
600	Profitul sau (-) pierderea din active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării, care nu pot fi considerate activități întrerupte	0
610	PROFIT SAU (-) PIERDERE DIN ACTIVITĂȚI CONTINUE ÎNAINTE DE IMPOZITARE	78983731
620	Cheltuieli sau (-) venituri cu impozitul aferent profitului sau pierderii din activități continue	9534714
630	PROFIT SAU (-) PIERDERE DIN ACTIVITĂȚI CONTINUE DUPĂ IMPOZITARE	69449017
640	Profit sau (-) pierdere din activități întrerupte, după impozitare	0
650	Profit sau (-) pierdere din activități întrerupte, înainte de impozitare	0
660	Cheltuieli sau (-) venituri cu impozitul legate de activități întrerupte	0
670	PROFIT SAU (-) PIERDERE AFERENT(Ă) EXERCITIULUI	69449017
680	Atribuibil(ă) intereselor minoritare [interese care nu controlează]	x
690	Atribuibil(ă) proprietarilor societății-mamă	x

Directoare Executiva

Victoria Revenco

Contabila Sefa

Victoria Galben

Executoare: Tatiana Petreanu

Banca Comercială Română Chișinău SA

Situațiile financiare

Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Înlocuite în conformitate cu

Standardele Internaționale de Raportare Financiară

CUPRINS

Raportul auditorului independent	
Situația profitului sau pierderii și alte elemente ale rezultatului global	1
Situația poziției financiare	2
Situația modificărilor capitalurilor proprii	3
Situația fluxurilor de trezorerie	4
Note explicative la situațiile financiare	5-77

Raportul Auditorului Independent

Către Acționarul Băncii Comerciale Române Chișinău SA

Opinia noastră

În opinia noastră, situațiile financiare oferă o imagine fidelă, în toate aspectele semnificative, a poziției financiare a Băncii Comerciale Române Chișinău SA („Banca”), la data de 31 decembrie 2023, precum și a performanței financiare și a fluxurilor de trezorerie ale acesteia pentru exercițiul financiar încheiat la această dată în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (“IFRS”), și Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/15.12.2017 cu modificările și completările ulterioare (“Legea 287/2017”).

Situațiile financiare auditate

Situațiile financiare ale Băncii conțin:

- situația profitului sau pierderii și alte elemente ale rezultatului global pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023;
- situația poziției financiare la 31 decembrie 2023;
- situația modificărilor capitalurilor proprii pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023;
- situația fluxurilor de trezorerie pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023;
- note explicative la situațiile financiare pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023, care includ politici contabile semnificative și alte informații explicative.

Bazele opiniei

Am desfășurat auditul nostru în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit (ISA) și Legea privind auditul situațiilor financiare nr. 271/15.12.2017 cu modificările și completările ulterioare („Legea 271/2017”). Responsabilitățile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secțiunea Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare din raportul nostru.

Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a constitui baza opiniei noastre de audit.

Independența

Suntem independenți față de Bancă, conform Codului Etic Internațional pentru Profesioniștii Contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (Codul IESBA) și cerințelor de etică profesională conform Legii 271/2017 care sunt relevante pentru auditul situațiilor financiare din Republica Moldova. Ne-am îndeplinit celelalte responsabilități de etică profesională, conform Codului IESBA și cerințelor de etică ale Legii 271/2017.

Strategia de audit

Prezentare de ansamblu

Prag de semnificație	Pragul global de semnificație al Băncii este de 5,7 milioane MDL, care reprezintă 5 % din profitul mediu înainte de impozitare al Băncii pentru doi ani: 2022-2023
Aspect cheie al auditului	Aplicarea IFRS 9 în calculul pierderilor așteptate din risc de credit pentru creditele și avansurile acordate clienților

Noi am conceput strategia de audit pornind de la determinarea pragului de semnificație și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă a situațiilor financiare. În mod particular, noi am considerat acele arii care conțin judecăți subiective elaborate de către conducere, cum ar fi estimările contabile semnificative, bazate pe diverse ipoteze, și care iau în considerare evenimentele viitoare cu un grad mare de incertitudine inerentă. Ca în toate auditurile noastre, am adresat riscul de nerespectare a controalelor interne de către conducere, incluzând printre altele, existența unui subiectivism care reprezintă un risc de denaturare semnificativă din cauza fraudei.

Am adaptat sfera de aplicare a auditului nostru, în scopul de a realiza proceduri suficiente de audit care să ne permită să emitem o opinie referitoare la situațiile financiare în ansamblu, ținând cont de structura Băncii, procesele și controalele contabile, precum și specificul industriei în care Banca operează.

Pragul de semnificație

Sfera de aplicare a auditului nostru a fost influențată de pragul de semnificație. Un audit este planificat în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că situațiile financiare nu cuprind denaturări semnificative. Aceste denaturări se pot datora fraudei sau erorii. Ele sunt considerate a fi semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate pe baza situațiilor financiare.

Pe baza raționamentului nostru profesional, am determinat anumite limite cantitative pentru pragul de semnificație, inclusiv pragul global de semnificație Bancă pentru situațiile financiare luate în ansamblu, așa cum este prezentat în tabelul de mai jos. Acestea, împreună cu aspecte calitative, ne-au ajutat la determinarea sferei de aplicare a auditului și în a determina natura, desfășurarea în timp și amplitudinea procedurilor noastre de audit pentru a evalua efectul denaturărilor, la nivel individual și agregat asupra situațiilor financiare luate în ansamblu.

Pragul global de semnificație al Băncii	5,7 milioane MDL
Cum a fost determinat	Aproximativ 5% din profitul mediu înainte de impozitare al Băncii pentru ultimii doi ani: 2022-2023.
Raționamentul pentru determinarea criteriului de referință utilizat pentru pragul de semnificație	Am ales profitul mediu înainte de impozitare pentru doi ani (2022-2023) drept criteriu de referință pentru a elimina volatilitatea profitului înainte de impozitare observată ca urmare a evenimentelor neprevăzute. În opinia noastră, profitul înainte de impozitare este criteriul de referință în raport cu care performanța Băncii este măsurată cel mai frecvent de către părțile interesate și este un criteriu de referință general acceptat.

Am ales 5% deoarece, pe baza experienței noastre, reprezintă un prag de semnificație cantitativ acceptabil pentru acest criteriu de referință.

Aspect cheie al auditului

Aspectele cheie ale auditului sunt acele aspecte care, în baza raționamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanță în desfășurarea auditului situațiilor financiare pentru perioada curentă. Aceste aspecte au fost analizate în contextul auditului situațiilor financiare în ansamblu și în formarea opiniei noastre, și nu emitem o opinie separată cu privire la aceste aspecte.

Aspect cheie al auditului	Modul în care auditul nostru a analizat aspectul cheie
<p>Aplicarea IFRS 9 în calculul pierderilor așteptate din risc de credit pentru creditele și avansurile acordate clienților</p> <p>La 31 decembrie 2023, situațiile financiare includ credite și avansuri acordate clienților cu o valoare contabilă brută de 1.202.480 mii MDL, pierderi așteptate din riscul de credit aferente în sumă de 41.192 mii MDL, valoarea contabilă netă fiind de 1.161.288 mii MDL.</p> <p>IFRS 9 „Instrumente Financiare” prevede recunoașterea pierderilor așteptate din risc de credit pentru toate expunerile de la data la care un credit este originat, pe baza deteriorării riscului de credit de la recunoașterea inițială. Dacă riscul de credit nu a crescut semnificativ (Stadiul 1), IFRS 9 prevede estimarea pierderilor așteptate din risc de credit în următoarele 12 luni. Dacă riscul de credit a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială (Stadiul 2) sau creditul este „depreciat” (Stadiul 3), IFRS 9 prevede estimarea pierderilor așteptate din risc de credit pe întreaga durată de viață a creditului.</p> <p>Calculul pierderilor așteptate din risc de credit pentru creditele și avansurile acordate clienților aflate în Stadiul 1, Stadiul 2 și a celor nesemnificative în Stadiul 3 se realizează colectiv; ipotezele cheie fiind probabilitatea unui credit de a înregistra întârzieri la plată și ulterior de a intra în stare de nerambursare („PD”), criteriile pentru creșterea semnificativă a riscului de credit („SICR”), expunerea la momentul intrării în stare de nerambursare („EAD”),</p>	<p>În ceea ce privește aplicarea modelelor statistice privind pierderile așteptate din riscul de credit, am evaluat conformitatea metodologiilor și a modelelor cheie cu prevederile IFRS 9. Am efectuat această evaluare împreună cu experții noștri tehnici în managementul riscului de credit.</p> <p>Am verificat reconcilierea rezultatului din sistemul de calcul automat al pierderilor așteptate din riscul de credit cu situațiile financiare auditate.</p> <p>Am realizat analize de risc detaliate la nivelul portofoliului de credite și avansuri acordate clienților de către Bancă, pentru a identifica potențiale arii de risc precum și a calibra procedurile noastre descrise mai jos.</p> <p>Am validat, pe baza testelor de control, procesul de acordare și încasările aferente creditelor.</p> <p>Am comparat rata de provizionare a Băncii la nivel de Stadiu cu informații disponibile public pentru sistemul bancar din Republica Moldova și am luat în considerare ratele de intrare în starea de nerambursare istoric observate la nivelul Băncii. De asemenea, am obținut analiza conducerii asupra suficienței pierderilor așteptate din risc de credit înregistrate la 31 decembrie 2023.</p>

Aspect cheie al auditului	Modul în care auditul nostru a analizat aspectul cheie
<p>pierderile estimate din creditele în stare de nerambursare („LGD”). Pentru determinarea ipotezelor cheie sunt utilizate modele statistice, ținând cont de informații macroeconomice cu caracter previzional (“FLI”). Evaluarea pe baza FLI presupune existența unui scenariu prognozat de bază, precum și două scenarii alternative (optimist și pesimist) pentru variabilele macroeconomice selectate.</p> <p>Pentru creditele și avansurile semnificative din Stadiul 3, pierderile așteptate din risc de credit sunt calculate individual pe baza probabilității ponderate a scenariilor privind fluxurile viitoare de numerar.</p> <p>Ținând cont de (i) gradul ridicat de incertitudine cu privire la premisele economice viitoare, care conduc la un nivel ridicat al raționamentului profesional al auditorului, (ii) complexitatea modelelor de risc de credit și a ipotezelor interdependente, care necesită un efort de audit crescut și (iii) mărirea pierderilor așteptate din risc de credit, am determinat această arie drept un aspect cheie al auditului.</p> <p>Nota 5 „Politici contabile semnificative”, Nota 7 „Credite și avansuri acordate clienților” și Nota 32 „Managementul riscului financiar” din situațiile financiare oferă informații detaliate despre pierderile așteptate din riscul de credit aferent creditelor și avansurilor acordate clienților.</p>	<p>Am efectuat teste de detaliu asupra datelor critice (statusul de restrucurare și depreciere, evaluarea garanțiilor) utilizate în calculul pierderilor așteptate din risc de credit la 31 decembrie 2023.</p> <p>Am verificat că ipotezele cheie determinate utilizând modelele de estimare statistice și aprobate de către conducere au fost cele efectiv implementate în sistemul de calcul automat al pierderilor așteptate din risc de credit.</p> <p>Am testat prin aplicarea independentă a criteriilor de determinare a creșterii semnificative de risc de credit și a definiției de depreciere folosite pentru alocarea creditelor și avansurilor acordate clienților pe stadii și am comparat rezultatele cu alocarea pe stadii din sistemul Băncii.</p> <p>Am selectat un eșantion reprezentativ de expuneri performante, aplicând criteriile de risc, și am testat dacă există indicatori de depreciere. În plus, am selectat un eșantion de expuneri depreciate analizate individual și am evaluat estimarea pierderilor așteptate din riscul de credit făcută de către Bancă.</p>

Raportare privind alte informații inclusiv Raportul Conducerii

Conducerea Băncii este responsabilă pentru alte informații. Alte informații cuprind Raportul Conducerii, dar nu cuprind situațiile financiare și raportul auditorului cu privire la acestea.

Opinia noastră privind situațiile financiare nu acoperă alte informații, inclusiv Raportul Conducerii.

În legătură cu auditul situațiilor financiare, responsabilitatea noastră este să citim aceste alte informații menționate mai sus, și, în acest demers, să apreciem dacă aceste alte informații sunt în mod semnificativ în neconcordanță cu situațiile financiare sau cu cunoștințele pe care noi le-am obținut în timpul auditului, sau dacă ele par a fi denaturate într-un mod semnificativ.

În ceea ce privește Raportul Conducerii, responsabilitatea noastră este de a aprecia dacă acesta a fost întocmit în conformitate cu Legea 287/2017, articolul 23.

În baza activităților care trebuie desfășurate în cursul auditului, în opinia noastră:

- informațiile prezentate în Raportul Conducerii pentru exercițiul financiar pentru care au fost întocmite situațiile financiare sunt în concordanță cu situațiile financiare;
- Raportul Conducerii a fost întocmit în conformitate cu Legea 287/2017, articolul 23.

În plus, în baza cunoștințelor și înțelegerii noastre cu privire la Bancă și la mediul acesteia, dobândite în cursul auditului, ni se cere să raportăm dacă am identificat denaturări semnificative în Raportul Conducerii. Nu avem nimic de raportat la acest subiect.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor responsabile cu guvernarea pentru situațiile financiare

Conducerea răspunde pentru întocmirea situațiilor financiare care să ofere o imagine fidelă în conformitate cu Legea 28/2017 și IFRS și pentru controalele interne pe care conducerea le consideră necesare pentru a întocmi situații financiare fără denaturări semnificative datorate fraudei sau erorii.

În întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă pentru evaluarea capacității Băncii de a și continua activitatea, prezentând dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activității și utilizând principiul continuității activității ca bază contabilă, cu excepția cazului în care conducerea fie intenționează să lichideze Banca sau să înceteze operațiunile, fie nu are o alternativă realistă în afara acestora.

Persoanele responsabile cu guvernarea sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiară al Băncii.

Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare

Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, nu au denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu ISA și Legea 271/2017 va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate determina, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulativ, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.

Ca parte a unui audit în conformitate cu ISA și Legea 271/2017, exercităm raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional în decursul auditului. De asemenea, noi:

- Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzată fie de fraudă fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern.
- Înțelegem controlul intern relevant pentru audit în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al Băncii.
- Evaluăm gradul de adecvare al politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către conducere.
- Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare al utilizării de către conducere a principiului continuității activității ca bază contabilă și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea Băncii de a și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina Banca să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.

- Evaluăm prezentarea, structura și conținutul general al situațiilor financiare, incluzând descrierile aferente și măsura în care tranzacțiile și evenimentele care stau la baza situațiilor financiare sunt reflectate în mod fidel.

Comunicăm conducerii printre alte aspecte, ariile planificate și desfășurarea în timp a auditului, precum și principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiențe semnificative ale controlului intern, pe care le identificăm pe parcursul auditului.

De asemenea furnizăm persoanelor responsabile cu guvernarea o declarație cu privire la conformitatea noastră cu cerințele etice relevante privind independența și le comunicăm toate relațiile și alte aspecte care pot fi considerate, în mod rezonabil, că ar putea să ne afecteze independența, și, unde este cazul, demersurile întreprinse pentru a elimina amenințările cu privire la independență sau măsurile de protecție aferente.

Dintre aspectele pe care le-am comunicat persoanelor responsabile cu guvernarea, stabilim acele aspecte care au avut cea mai mare importanță în cadrul auditului asupra situațiilor financiare din perioada curentă și, prin urmare, reprezintă aspecte cheie ale auditului. Descriem aceste aspecte în raportul nostru de audit, cu excepția cazului în care legislația sau reglementările împiedică prezentarea publică a aspectului respectiv sau a cazului în care, în circumstanțe extrem de rare, considerăm că un aspect nu ar trebui comunicat în raportul nostru deoarece se preconizează în mod rezonabil că beneficiile interesului public să fie depășite de consecințele negative ale acestei comunicări.

Auditorul financiar responsabil pentru efectuarea auditului în baza căruia a rezultat acest raport al auditorului independent este Eduard Maxim.

În numele

ICS PricewaterhouseCoopers Audit SRL

Entitate de audit înregistrată în Registrul public al entităților de audit cu nr. 1902025

Eduard Maxim

Auditor

Certificat de calificare AIF nr. 000001 din 26.04.2019

Certificat de calificare AG nr. 000061 din 22.06.2018

Înregistrat în Registrul public al auditorilor cu nr. 1806122

Ana-Maria Butucaru

Partener, conform procurii din 17 iulie 2023

Chișinău, 26 aprilie 2024

Banca Comercială Română Chișinău SA
SITUAȚIA PROFITULUI SAU PIERDERII ȘI ALTE ELEMENTE AI REZULTATULUI GLOBAL
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

	Note	2023 MDL'000	2022 MDL'000 (reclasificat)
Venituri din dobânzi	20	222.338	232.536
Cheltuieli cu dobânzile	20	(84.625)	(49.849)
Venituri nete din dobânzi		137.713	182.687
Cheltuieli nete cu ajustările pentru pierderile așteptate din risc de credit	7, 24	(15.290)	(18.149)
Venituri nete din dobânzi după ajustările pentru pierderile așteptate din risc de credit		122.423	164.538
Venituri din taxe și comisioane	21	27.070	31.190
Cheltuieli cu taxe și comisioane	21	(13.707)	(13.467)
Venituri nete din taxe și comisioane		13.371	17.723
Venituri nete din tranzacționare	22	53.037	62.378
Alte venituri operaționale	23	765	688
Venituri operaționale		189.597	245.328
Cheltuieli cu personalul	25	(56.722)	(45.617)
Cheltuieli generale și administrative	26	(28.873)	(28.977)
Contribuția la fondul de garantare a depozitelor		(704)	(544)
Cheltuieli cu deprecierea și amortizarea	27	(11.578)	(11.580)
Provizion pentru angajamente conditionale		547	(1.242)
Provizion pentru beneficiile angajaților		(13.282)	(8.221)
Cheltuieli operaționale		(110.612)	(96.181)
Profit înainte de impozitare		78.984	149.146
Cheltuieli cu impozitul pe profit	19	(9.535)	(18.454)
Profit net al perioadei		69.449	130.692
Alte elemente ale rezultatului global			
<i>Elemente care pot fi ulterior reclasificate în profit sau pierdere:</i>			
Modificarea valorii juste a titlurilor de datorie la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	8	1.573	7.347
Total elemente ale rezultatului global		1.573	7.347
Rezultat global total al anului		71.022	138.039

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emitere pe 26 aprilie 2024 de către Conducerea Executivă a Băncii reprezentată de către:

Președinte
Vasile Donica

Contabil șef
Victoria Galben

Banca Comercială Română Chișinău SA
SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE
La 31 decembrie 2023

	Note	31.12.2023 MDL'000	31.12.2022 MDL'000 (reclasificat)
ACTIVE			
Numerar și echivalente de numerar	6	1.075.191	1.318.788
Credite și avansuri acordate clienților	7	1.161.288	1.180.275
Investiții în titluri evaluate la valoare Justa prin alte elemente ale rezultatului global	8	313.671	253.223
Investiții în titluri de datorii la cost amortizat	8	361.603	296.763
Imobilizări corporale	9	21.244	15.585
Imobilizări necorporale	10	1.336	3.552
Creanțe privind impozitul curent		15.625	-
Creanțe privind impozitul amânat	19	2.999	2.314
Alte active	11	17.551	20.997
Total active		2.970.507	3.091.477
DATORII			
Depozite de la bănci	12	103.247	117.800
Depozite de la clienți	13	2.012.810	2.112.693
Împrumuturi și linii de finanțare	14	86.375	178.117
Alte datorii	15	41.443	32.645
Datorii privind operațiunile de leasing	16	12.115	6.156
Datorii privind impozitul curent		-	505
Total datorii		2.255.990	2.447.982
CAPITAL PROPRIU			
Capital social	17	728.130	728.130
Rezerva legală	18	28.785	22.250
Rezultat reportat		(57.013)	(119.927)
Rezerva privind titlurile evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		14.615	13.042
Total capital propriu		714.517	643.495
Total capital propriu și datorii		2.970.507	3.091.477

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emitere pe 26 aprilie 2024 de către Conducerea Executivă a Băncii reprezentată de către:

Președinte
Vasile Dutița

Contabil șef
Victoria Galben

Banca Comercială Română Chișinău SA
SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

2023	Capital social MDL'000	Rezerva legală MDL'000	Rezultat Reportat MDL'000	Rezerva privind titlurile evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global MDL'000	Total MDL'000
Sold initial la 1 ianuarie	728.130	22.251	(119.928)	13.042	643.495
Profit anual	-	-	60.449	-	60.449
Alte elementele rezultatului global	-	-	-	1.573	1.573
Transfer între rezerve	-	6.535	(6.535)	-	-
Sold la 31 decembrie	728.130	28.786	(57.014)	14.615	714.617

2022	Capital social MDL'000	Capital de rezervă MDL'000	Rezultat Reportat MDL'000	Rezerva privind titlurile evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global MDL'000	Total MDL'000
Sold initial la 1 ianuarie	728.130	21.027	(249.396)	5.695	505.456
Profit anual	-	-	130.692	-	130.692
Alte elementele rezultatului global	-	-	-	7.347	7.347
Transfer între rezerve	-	1.224	(1.224)	-	-
Sold la 31 decembrie	728.130	22.251	(119.928)	13.042	643.495

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare

Banca Comercială Română Chișinău SA
SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

	Note	2023 MDL'000	2022 MDL'000
Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare			
Dobânzi încasate		256.403	221.438
Dobânzi plătite		(87.080)	(45.931)
Încasări din comisioane		27.078	31.190
Plăți aferente comisioanelor		(13.707)	(13.467)
Venituri nete din operațiuni cu valuta străină și alte venituri operaționale		53.802	63.851
Recuperări din credite scoase în afara bilanțului		370	785
Plăți bănești privind retribuirea muncii		(54.434)	(41.010)
Plăți aferente cheltuielilor operaționale		(29.720)	(31.799)
Impozit pe profit plătit		(26.516)	(18.976)
Fluxuri de numerar din activitatea de exploatare <i>(Creșterea) / (reducerea) activelor curente :</i>		126.196	166.081
Plasamente la bănci		(2.081)	8.491
Credite și avansuri		(43.798)	(121.089)
Alte active		(3.445)	(14.986)
<i>Creșterea / (reducerea) datoriilor curente :</i>			
Depozite de la bănci		(33.182)	81.196
Depozite de la clienți		(97.087)	40.838
Alte datorii		35.879	18.825
Numerar net din / (utilizat în) activități operaționale		(17.518)	179.356
Achiziții de imobilizări corporale și necorporale		(2.879)	(6.697)
Incasări din ieșirea imobilizărilor corporale și necorporale		-	6.912
Incasări din titluri evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		4.632.319	5.918.232
Achiziții de titluri evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		(4.693.418)	(5.912.134)
Incasări din titluri de datorie măsurate la cost amortizat		4.542.847	3.491.907
Achiziții de titluri de datorie măsurate la cost amortizat		(4.610.635)	(3.481.500)
Numerar net utilizat în activități de investiții		(131.766)	16.720
Fluxuri de trezorerie din activități de finanțare			
Încasări din alte împrumuturi		58.678	142.679
Plăți din alte împrumuturi		(140.686)	(21.580)
Plăți pentru leasing		(6.287)	(6.786)
Numerar net utilizat în activități de finanțare		(88.295)	114.313
Efectul variației cursului de schimb valutar asupra numerarului		(8.079)	1.147
Efectul variației din pierderile așteptate din deprecierea numerarului și echivalentelor de numerar		2.081	(8.491)
<i>Creșterea netă a numerarului și echivalentelor de numerar</i>		(243.577)	303.045
Numerar și echivalente de numerar la 1 ianuarie		1.318.768	1.015.723
Numerar și echivalente de numerar la 31 decembrie	6	1.075.191	1.318.768

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.

1. Informații generale despre Banca

Banca Comercială Română Chișinău S.A. (denumită în continuare „Banca”) a fost înființată în octombrie 1998. Banca funcționează ca o bancă comercială și de economii, oferind o gamă largă de servicii și se adresează tuturor categoriilor de clienți prin Sediul Central, două filiale în municipiul Chișinău, o filială în Cahul și o filială în Bălți. (2022: 4 filiale).

Banca Comercială Română Chisinau S.A. este 100% subsidiară a Băncii Comerciale Române S A. Ultimul parinte al Băncii este Erste Group Bank AG.

La sfârșitul anului 2023 Banca deținea Licența seria A MMII nr.004471, eliberată de Banca Națională a Moldovei („BNM”), în data de 2 decembrie 2008, care permite efectuarea operațiunilor prevăzute de articolul 26 din Legea instituțiilor financiare nr.550 – XIII din 21 iulie 1995.

Capitalul social al BCR Chisinau SA constituit din 72,813 acțiuni ordinare, emise și în circulație cu valoarea nominală de 10,000 MDL pe acțiune. Acțiunile ordinare nominale emise de banca sunt listate la Bursa de Valori a Moldovei (bvm.md) din data 28.11.2023 în baza Certificatului nr. 116/PR1, având simbolul MD14BROM1003.

Banca are 90 salariați la data de 31 decembrie 2023 (86 la data de 31 decembrie 2022)

Sediul social al Băncii este în Str. Pușkin 60/2, Chișinău, Republica Moldova

2. Mediul operațional și impactul intervenției militare a Rusiei în Ucraina

Republica Moldova.

Economia Republicii Moldova este axată în mare parte pe sectorul agricol, în special cultivarea fructelor, legumelor, strugurilor, cerealelor și tutunului. Economia sa este extrem de sensibilă la fluctuațiile prețului petrolului și gazelor naturale. Cadrul juridic, fiscal și de reglementare continuă să se dezvolte și este obiectul unor schimbări frecvente și interpretări variate. Economia Republicii Moldova continuă să fie negativ influențată de tensiunile politice din regiune.

Impactul invaziei militare a Rusiei asupra Ucrainei.

În urma războiului dintre Rusia și Ucraina din 24 februarie 2022, autoritățile Republicii Moldova au declarat starea de urgență, care ulterior a fost prelungită de mai multe ori, și a durat până la 30 decembrie 2023. Situația militară în Republica Moldova este stabilă momentan, fără semne de activități militare, inclusiv în regiunea separatistă Transnistria.

Războiul ruso-ucrainean are un impact major asupra economiei Republicii Moldova și a altor țări europene. Ministerul Economiei al Moldovei a ajustat rata de creștere estimată pentru 2024 la 3,5% (spre deosebire de creșterea așteptată de 2% pentru 2023). Principalul motiv al creșterii mai scăzute în 2023 au fost prețurile externe semnificativ mai mari ca urmare a războiului din Ucraina. Republica Moldova nu a impus sancțiuni Rusiei, dar este în continuare nu permite derularea tranzacțiilor sau nu procesează tranzacțiile în sistemului său bancar dacă acestea implică beneficiari efectivi finali sau entități care se află sub incidența sancțiunilor Uniunii Europene, Statelor Unite ale Americii, etc.

În ultimele sale concluzii privind extinderea și procesul de stabilizare și asociere, care au fost adoptate în decembrie 2023, Consiliul European a salutat progresul substanțial pe care Republica Moldova l-a făcut în atingerea obiectivelor care stau la baza statutului său de candidat, în fața războiului Rusiei împotriva Ucrainei și a atacurilor hibride împotriva Moldovei. Drept urmare, în decembrie 2023, liderii UE au decis să deschidă negocierile de aderare cu Moldova și au invitat Consiliul să adopte cadrul de negociere îndată ce pașii relevanți prevăzuți în raportul Comisiei au fost parcurși.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Rata inflației a fost mai mică decât cea estimată inițial, inflația în decembrie 2023 fiind de 6%, în scădere față de 13,2% raportată în iunie 2023, și mai mică decât prognoza inițială de 12,7%.

Banca analizează sensibilitatea performanței sale financiare la schimbările nivelului inflației și ia măsuri proactive pentru a asigura o performanță financiară stabilă și durabilă. Expunerea netă a Băncii la riscul de inflație este limitată de obicei și orice modificare a nivelurilor prețurilor este direct corelată cu nivelul veniturilor (prin canale precum modificări ale valorii plăților, valorii creditelor etc.) care sunt, de asemenea, corelate cu modificările pe partea de cheltuieli, unde atât cheltuielile legate de personal, cât și cheltuielile cu terții sunt corelate cu nivelul prețurilor.

La nivelul sistemului bancar, Comitetul Executiv al DNM a scăzut treptat ratele pentru principalele instrumente monetare. Ratele stabilite în luna decembrie 2023 sunt:

- rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt – 4,75% pe an (2022: 20% pe an);
- la creditele overnight – 6,75% pe an (2022: 22% pe an); și
- la depozitele overnight – 2,75% pe an (2022: 18% pe an).

În 2024 se preconizează că ratele de bază aplicate pentru principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt, împrumuturilor și depozitelor overnight să rămână aceleași, cel puțin pentru prima jumătate a anului. Conducerea Băncii monitorizează modificările de pe piață și ia măsurile necesare.

Pe baza informațiilor curente disponibile publicului, conducerea Băncii a efectuat o evaluare a posibilului impact asupra activității, lichidității, stabilității financiare și performanței Băncii, iar rezultatele evaluării arată că situația actuală nu va afecta principiul continuității activității a Băncii.

Expunerea curentă a Băncii față de băncile din Rusia, Ucraina și Belarus este Zero (la 31 decembrie 2022: Zero). Sancțiunile internaționale au impus în principal o presiune operațională suplimentară asupra Băncii în ceea ce privește operațiunile de combatere a spălării banilor și procedurile de cunoaștere a clientelei. Orice impact economic asupra Băncii și clienților săi cu relații economice cu această zonă geografică expusă riscului va depinde în primul rând de durata intervenției militare și de intensitatea măsurilor politice și economice întreprinse, precum și de restricțiile implementate.

Schimbările climatice. Banca este conștientă de importanța alocării responsabile a resurselor, care iau în considerare diferitele impacturi non-financiare ale afacerilor pe care le finanțează. Banca recunoaște importanța mediului înconjurător, social și de guvernanță (ESG) în peisajul afacerilor actuale. Angajamentul său față de principiile ESG este condus de așteptările acționarilor noștri și ale părților interesate semnificative, care pun mare accent pe durabilitate și practicile de afaceri responsabile.

Socurile climatice încă afectează o parte din debitorii din sectorul agricol, ducând la restructurarea împrumuturilor. Pentru a asigura o abordare oportună și corectă în sprijinirea debitorilor să ocolească dificultățile temporare generate de condițiile climatice, Banca monitorizează performanța financiară a debitorilor săi printr-o serie de indicatori de avertizare timpurie.

Pe parcursul anului 2023 și 2022, Banca nu a emis credite pentru sectorul agricol.

3. Bazele întocmirii

Anul financiar începe la 1 ianuarie și se termină la 31 decembrie și include toate operațiunile Băncii în această perioadă.

Toți indicatorii din activitatea Băncii pe parcursul anului legați de rezultatele financiare și economice sunt incluși în situațiile financiare pentru anul respectiv.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Situațiile financiare au fost pregătite pe baza costului istoric, cu excepția investițiilor în titluri evaluate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global care au ca baza de evaluare valoarea justă.

Situațiile financiare sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), moneda țării în care operează Banca, iar toate valorile sunt rotunjite până la mii cu excepția cazului când este prevăzut altfel. MDL este valuta funcțională din Republica Moldova.

Situațiile financiare sunt prezentate în baza principiului continuității activității.

Situațiile financiare sunt avizate de către Comitetul Executiv și Consiliul de Administrație, iar aprobarea finală este făcută de către Adunarea Generală a Acționarilor. După aprobare acestea nu mai pot fi modificate.

Modificări în prezentare

Acolo unde este necesar, cifrele corespunzătoare au fost ajustate pentru a se conforma cu prezentarea sumelor din anul curent. Efectul reclasificărilor în scopuri de prezentare asupra sumelor la 31 decembrie 2022 a fost după cum urmează:

'000 MDL	Prezentare inițială	Reclasificate	Reclasificat la 31 decembrie 2022
Modificări în Situația Poziției Financiare			
Alte active	39.693	(18.696)	20.997
Creante privind impozitul pe profit	-	-	-
Total active	3.110.173	(18.696)	3.091.477
Datorii privind impozitul pe profit	(19.201)	18.696	(505)
Total datorii	2.466.678	18.696	2.447.982
Total datorii și capitaluri proprii	3.110.172	18.696	3.091.476
Modificări în Situația Profitului sau Pierderii și Alte Elemente ale Rezultatului Global			
Venituri din dobânzi	178.536	54.000	232.536
Alte venituri similare	54.000	(54.000)	-

Declarație de conformitate

Situațiile financiare ale Bancii au fost întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, așa cum au fost emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate („IASB”).

Standarde noi și revizuite

Următoarele modificări ale standardelor au intrat în vigoare în 2023, dar nu au avut un impact semnificativ asupra situațiilor financiare ale Băncii:

- Amendamente la IAS 1: Prezentarea politicilor contabile;

IAS 1 a fost modificat pentru a cere companiilor să dezvăluie informațiile lor semnificative de politică contabilă, mai degrabă decât politicile lor contabile semnificative. Modificarea a furnizat definiția informațiilor semnificative privind politica contabilă. Modificarea a clarificat, de asemenea, că informațiile

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

de politică contabilă sunt de așteptat să fie semnificative dacă, fără acestea, utilizatorii situațiilor financiare nu ar fi în măsură să înțeleagă alte informații semnificative din situațiile financiare. După cum se subliniază în nota 2 „Baza de pregătire”, Banca a dezvăluit doar informațiile semnificative privind politica contabilă, acolo unde este relevant, în notele aferente.

- Amendamente la IAS 8: Definierea estimărilor contabile;
- Amendamente la IAS 12: Impozit amânat aferent activelor și pasivelor care decurg dintr-o singură tranzacție;
- Amendamente la IAS 12 Impozite pe profit. Reforma fiscală internațională – Reguli model pentru pilonul doi (emis la 23 mai 2023);

Standarde și Interpretări care intra în vigoare pentru perioadele anuale care încep după 1 ianuarie 2024

O serie de amendamente la standardele contabile intră în vigoare pentru perioadele anuale care încep după 1 ianuarie 2024 și este permisă aplicarea mai devreme. Cu toate acestea, Banca nu a adoptat mai devreme noile standarde de contabilitate și cele modificate la întocmirea acestor situații financiare.

Următoarele modificări vor intra în vigoare în 2024. Cu toate acestea, se preconizează că implementarea acestor modificări nu va avea un impact semnificativ asupra situațiilor financiare ale Băncii.

- Amendamente la IFRS 16 Contracte de leasing: Datoria din contractele de leasing într-o tranzacție de vânzare și închiriere ulterioară (publicat în septembrie 2022)
- Amendamente la IAS 1 - Clasificarea datoriilor ca fiind curente sau netranzactionabile (publicate în ianuarie 2020)
- Amendamente la IAS 7 Situația fluxurilor de numerar și IFRS 7 Instrumente financiare: Prezentări: Acorduri de finanțare a furnizorilor (publicat la 25 mai 2023).
- Amendamente la IAS 21 Efectele variației cursurilor de schimb valutar (emis la 15 august 2023).

Banca este în proces de evaluare a impactului modificărilor asupra situațiilor sale financiare.

Pe parcursul anului 2023, Banca a aplicat aceleași politici contabile ca și în 2022.

4. Estimări și raționamente contabile semnificative

Pentru întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară conducerea Băncii trebuie să facă estimări și raționamente care afectează valorile raportate în situațiile financiare și notele ce le însoțesc.

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Dacă valorile juste ale activelor financiare și datoriilor financiare înregistrate în bilanț nu pot fi obținute de pe piețele active, ele sunt determinate utilizând o gamă variată de tehnici de evaluare care includ utilizarea modelelor matematice. Valorile introduse în aceste modele sunt luate de pe piețele existente atunci când este posibil, dar atunci când acest lucru nu este posibil, este nevoie de un anumit tip de raționament pentru a stabili valorile juste. Prezentările referitoare la modelele de evaluare, ierarhia valorii juste, valoarea justă a instrumentelor financiare și analiza de sensibilitate pentru instrumentele financiare de nivel 3 sunt descrise în Nota 29 „Valoarea justă a activelor și datoriilor financiare”.

Pierderi din deprecierea instrumentelor financiare

Modelul pierderilor așteptate din risc de credit este un model bazat pe raționament, deoarece necesită evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit și măsurarea pierderilor de credit așteptate fără

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

instrucțiuni detaliate. În ceea ce privește creșterea semnificativă a riscului de credit, Banca a stabilit reguli specifice de evaluare constând în informații calitative și praguri cantitative. O altă zonă de complexitate se referă la stabilirea grupurilor de active similare atunci când deteriorarea riscului de credit trebuie evaluată colectiv înainte ca informațiile specifice să fie disponibile la nivel individual. Evaluarea pierderilor de credit așteptate implică modele complexe bazate pe date statistice ale probabilităților de nerambursare și rate de pierdere în caz de neplată, pe extrapolarea informației în cazul observațiilor insuficiente, pe estimări individuale ale fluxurilor de trezorerie viitoare și probabilități ale diferitelor scenarii, inclusiv informații prospective. În plus, durata de viață a instrumentelor trebuie modelată din punct de vedere al posibilităților de rambursare anticipată și de comportamentul facilităților de credit revolving.

Pierderile din deprecierea creditelor sunt prezentate în detaliu în Nota 24

5. Politici contabile materiale

6.1 Instrumente financiare

Un instrument financiar este un contract care generează simultan un activ financiar pentru o entitate și o datorie financiară sau un instrument de capitaluri proprii pentru contrapartidă. În conformitate cu IFRS 9 toate activele și datoriile financiare – inclusiv cele care includ instrumente financiare derivate – trebuie să fie recunoscute în situația pozitiei financiare și evaluate în conformitate cu categoriile atribuite

a. Recunoașterea și evaluarea inițială

(i) Recunoașterea inițială

Instrumentele financiare sunt recunoscute inițial atunci când Banca devine o parte a prevederilor contractuale ale instrumentului. Cumpărarea și vânzarea activelor financiare sunt recunoscute la data decontării, care este data la care un activ este transferat.

(ii) Evaluarea inițială

Instrumentele financiare sunt evaluate inițial la valoarea lor justă, inclusiv costurile de tranzacționare (cu excepția instrumentelor financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere, pentru care costurile de tranzacționare sunt recunoscute direct în contul de profit sau pierdere). În majoritatea cazurilor, valoarea justă la recunoașterea inițială este egală cu prețul tranzacției, adică prețul transferat pentru a emite sau a achiziționa un activ financiar sau prețul primit pentru a emite sau a suporta o datorie financiară.

b. Clasificarea și evaluarea ulterioară a activelor financiare

În conformitate cu IFRS 9, clasificarea și evaluarea ulterioară a activelor financiare depind de următoarele două criterii:

- i) Analiza modelului de afaceri - se concentrează pe scopul pentru care este deținut activul financiar, ca parte a unui portofoliu în care activele sunt deținute fie pentru a colecta fluxuri de numerar contractuale, fie atât pentru a colecta fluxurile de numerar contractuale cât și pentru a vinde activele financiare, fie sunt deținute conform altor modele de afaceri.
 - ii) Analiza caracteristicilor fluxurilor de numerar contractuale ale activului financiar (test SPPI) - se concentrează pe a identifica dacă termenii contractuali ai activului financiar dau naștere unor fluxuri de numerar care reprezintă exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzilor aferente valorii principalului datorat (SPPI).
- i) Analiza modelului de afaceri

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

În conformitate cu IFRS 9, modelul de afaceri este determinat la un nivel ce reflectă modalitatea prin care grupurile de active financiare sunt gestionate împreună. Modelul de afaceri nu depinde de intențiile conducerei față de un anumit instrument individual.

Tipurile de modele de afaceri, conforme cu IFRS 9 sunt următoarele

Deținere pentru a colecta fluxurile de numerar contractuale

În cadrul acestui model de afaceri activele financiare sunt gestionate pentru a obține fluxuri de numerar prin colectarea plăților contractuale pe durata vieții instrumentului. Activele financiare deținute într-un model de business pentru a colecta fluxurile de numerar contractuale sunt măsurate la cost amortizat (dacă îndeplinesc și condiția de SPPI).

În cadrul Bancii vanzarile datorate creșterii riscului de credit, vanzarile aproape de maturitatea activelor, vanzarile mai puțin frecvente declanșate de un eveniment non-recurent (cum ar fi schimbările normative sau fiscale, reorganizarea internă majoră, criza severă a lichiditatilor, etc.) sunt considerate ca nu contrazic modelul de afaceri al fluxurilor de numerar deținute pentru a colecta.

Alte tipuri de vanzări efectuate în cadrul acestui model de afaceri sunt evaluate retrospectiv, iar dacă depășesc anumite praguri cantitative sau ori de câte ori se considera necesar în ceea ce privește noile așteptări, Banca efectuează un test prospectiv. Dacă rezultatul a fost ca valoarea contabilă a activelor care se estimează ca vor fi vândute pe durata de viață așteptată a portofoliului inclus în modelul de afaceri, din alte motive decât cele de mai sus, depășește 10% din valoarea contabilă a portofoliului, orice noi achiziții sau emiteri de active vor fi clasificate într-un model de afaceri diferit.

Deținere pentru a colecta fluxurile de numerar contractuale și pentru vânzare

Activele financiare care sunt deținute în cadrul modelului de afaceri al cărui obiectiv este atins atât prin colectarea fluxurilor de numerar, cât și prin vânzarea activelor financiare pentru atingerea obiectivelor modelului de afaceri, cum ar fi, gestionarea nevoilor de lichiditate, obținerea unui anumit randament sau corelarea duratei activelor financiare cu durata datoriilor care le finanțează.

Alte modele de afaceri

IFRS 9 impune evaluarea activelor financiare la valoare justă prin contul de profit sau pierdere dacă acestea nu sunt deținute într-un model de afaceri al cărui obiectiv este de a deține active pentru a colecta fluxuri de numerar contractuale sau într-un model de afaceri al cărui obiectiv este îndeplinit atât prin colectarea fluxurilor de numerar contractuale, cât și prin vânzarea activelor financiare.

ii) **Analiza caracteristicilor fluxurilor de numerar contractuale ale activului financiar (test SPPI)**

Testul SPPI reprezintă analiza termenilor contractuali ai activelor financiare în vederea identificării dacă fluxurile de numerar reprezintă exclusiv plăți de principal și de dobândă aferentă principalului datorat.

Pe baza celor de mai sus, activele financiare ale Băncii se clasifică și se măsoară după cum urmează:

Active financiare la cost amortizat

Activele financiare sunt evaluate la cost amortizat dacă sunt deținute într-un model de afaceri al cărui obiectiv este de a colecta fluxurile de numerar contractuale, iar fluxurile contractuale de numerar sunt SPPI.

În situația poziției financiare, aceste active sunt înregistrate la cost amortizat, respectiv valoarea contabilă brută diminuată cu ajustările pentru pierderi așteptate din risc de credit și sunt prezentate pe următoarele linii: Numerar și echivalente de numerar, Credite și avansuri acordate clienților, Investiții în instrumente de datorie la cost amortizat și Alte active.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Veniturile din dobanzi aferente acestor active sunt calculate utilizând metoda ratei efective a dobanzii (EIR) și sunt incluse pe linia "Venituri nete din dobanzi" din situația profitului sau pierderii. Castigurile sau pierderile din derecunoașterea acestor active sunt incluse în linia " Cheltuieli nete cu ajustările pentru pierderile așteptate din risc de credit".

Activele financiare la cost amortizat reprezintă cea mai mare categorie a activelor Bancii și includ: creditele acordate clienților, plasamnetele interbancare (inclusiv tranzacțiile de reverse repo), depozitele la BNM, tranzacții în curs de decontare, creanțe comerciale și alte creanțe

Principalul element din poziția "Alte active" este reprezentat de activele din factoring. În cazul factoring-ului fără recurs, activele aferente sunt recunoscute față de cumpărătorii-suport la datele la care Banca dobândește de la vânzător dreptul de a încasa de la cumpărătorii-suport fluxurile de numerar contractuale ale facturilor-suport aferente (de obicei, data semnării contractului de factoring)

În ceea ce privește momentul și valoarea recunoașterii veniturilor cerințele IFRS 15 se aplică în cazul tuturor taxelor și comisioanelor legate de factoringul fără recurs nu fac parte din rata efectivă a dobanzii

Modificările contractuale precum și criteriile de derecunoaștere aferente sunt considerate a nu fi aplicabile în cazul activelor de factoring.

Titluri de datorie evaluate la cost amortizat pot fi achiziționate în diferite scopuri ale activității (cum ar fi îndeplinirea cerințelor interne/externe de risc de lichiditate și plasarea eficientă a surplusului de lichiditate, poziționarea strategică stabilită de Comitetul Executiv, inițierea și încurajarea relațiilor cu clienții, înlocuirea activităților de creditare cu alte activități pentru îmbunătățirea profitabilității). Principala caracteristică este aceea că nu sunt așteptate vânzări frecvente și semnificative a unor astfel de titluri de datorie.

Metoda ratei efective a dobanzii este utilizată pentru recunoașterea veniturilor din dobanzi și a cheltuielilor cu dobanzile. Venitul din dobanzi se calculează astfel:

- EIR aplicat la valoarea contabilă brută a activelor financiare care nu sunt depreciate (Stadiul 1 și Stadiul 2, a se vedea secțiunea "Deprecierea instrumentelor financiare");
- EIR aplicat costului amortizat pentru activele financiare depreciate (Stadiul 3, a se vedea secțiunea "Deprecierea instrumentelor financiare"); și
- EIR ajustat la riscul de credit aplicat la costul amortizat pentru activele financiare POCI.

Activele financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

Titlurile sunt evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (FVOCI), dacă fluxurile lor de numerar contractuale sunt conforme cu SPPI și sunt deținute în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este atins atât prin colectarea fluxurilor de numerar contractuale, cât și prin vânzarea activelor. În situația poziției financiare, acestea sunt incluse pe linia "Investiții în titluri de datorie la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global".

Venitul din dobanzi din aceste active se calculează folosind EIR și este inclus pe linia "Venit net din dobanzi" în situația profitului sau pierderii. Castigurile și pierderile din derecunoașterea acestor active sunt recunoscute în situația profitului sau pierderii pe linia " Cheltuieli nete cu ajustările pentru pierderile așteptate din risc de credit. Ca rezultat, impactul evaluării recunoscut în situația profitului sau pierderii este același ca și pentru activele financiare evaluate la costul amortizat.

Diferența dintre valoarea justă la care activele sunt contabilizate în situația poziției financiare și costul lor amortizat este recunoscută ca element ale rezultatului global („OCI”) acumulată în capitalurile proprii, pe linia "Rezerva privind titlurile la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global" în situația modificărilor capitalurilor proprii. Modificarea valorii juste pentru perioada respectivă este înregistrată în

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

OCI în situația rezultatului global pe linia "Modificarea valorii juste a titlurilor de datorie la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global".

Titlurile incluse în această categorie sunt subiect ale cerințelor de depreciere conform standardului (IFRS 9.5.5.1), iar deprecierea acestora se calculează luând în considerare pierderile așteptate din risc de credit în următorul an sau pe durata vieții, în funcție de stadiul în care activul este desemnat. Cu toate acestea, pierderea așteptată din risc de credit este recunoscută în rezultatul global și nu reduce valoarea contabilă a activului financiar. Valoarea pierderii așteptate din risc de credit este recunoscută în situația profitului sau pierderii la poziția „Cheltuieli nete cu ajustările pentru pierderile așteptate din risc de credit”.

Caracteristica comună a investițiilor în instrumentele de datorie FVOCI constă în faptul că optimizarea randamentelor prin vânzarea lor este esențială pentru atingerea obiectivelor de afaceri. Vânzarile sunt efectuate pentru a optimiza poziția de lichiditate sau pentru a realiza câștigurile sau pierderile din valoarea justă. Ca urmare, obiectivele de afaceri sunt atinse atât prin colectarea fluxurilor de numerar contractuale, cât și prin vânzarea titlurilor.

Pentru anumite investiții în instrumente de capitaluri proprii care nu sunt deținute pentru tranzacționare Banca folosește opțiunea de a le măsura la FVOCI. Această alegere se aplică doar la recunoașterea inițială, este irevocabilă și este luată în considerare numai pentru investiții strategice semnificative în relații de afaceri bancare. Câștigurile sau pierderile din valoarea justă pentru perioadă sunt raportate ca OCI în rândul „Modificarea valorii juste a titlurilor de datorie la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global” din situația rezultatului global.

c. Clasificarea și măsurarea ulterioară a datoriilor financiare

Datoriile financiare sunt clasificate ca fiind evaluate la costul amortizat.

Pentru prezentarea acestora în situația poziției financiare se utilizează următoarele linii: "Depozite de la bănci", "Depozite de la clienți", "Alte împrumuturi și linii de finanțare" și "Alte datorii".

Cheltuielile cu dobânzile sunt raportate pe linia "Venituri nete din dobânzi" în situația profitului sau pierderii.

d. Deprecierea instrumentelor financiare conform IFRS 9

Banca recunoaște ajustări pentru pierderi așteptate din risc de credit pentru instrumentele financiare evaluate la cost amortizat sau la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, respective pentru titluri de datorie, depozite la vedere, credite și avansuri, precum și creanțe comerciale. Provizioanele pentru angajamentele de creditare și pentru garanțiile financiare se calculează dacă acestea îndeplinesc definițiile conform IFRS 9. Ajustarea se bazează pe pierderile așteptate din risc de credit a caror măsurare reflectă:

- valoare imparțială și ponderată cu probabilități, care este determinată prin evaluarea unei serii de rezultate posibile;
- valoarea în timp a banilor; și
- informații rezonabile și justificabile care sunt disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate la data de raportare privind evenimentele trecute, condițiile actuale și previziunile condițiilor economice viitoare.

Valoarea pierderii așteptate din risc de credit este recunoscută ca o ajustare pentru pierdere. În scopul măsurării valorii pierderilor estimate din creditare și recunoașterea venitului din dobânzi, Banca face distincția între cele trei stadii ale deprecierii.

Conform IFRS 9 se utilizează următoarele definiții ale pierderii de credit așteptate :

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

- pierderea așteptată pe întreaga durată de viață – pierderea așteptată din risc de credit care apare ca urmare a tuturor evenimentelor posibile de nerambursare pe durata de viață a instrumentelor financiare.
- pierderea așteptată pe o perioadă de 12 luni – partea din pierderea așteptată din risc de credit care reprezintă pierderea de credit așteptată a unui instrument financiar posibil în următoarele 12 luni de la data raportării.

Abordarea bazată pe 3 stadii se aplică instrumentelor financiare care intră sub incidența cerințelor privind deprecierea IFRS 9 și care nu sunt clasificate ca fiind depreciate la data cumpărării sau originării (POCI), care reprezintă o categorie separată. În funcție de statutul de depreciere și de evaluarea evoluției riscului de credit, aceste instrumente financiare sunt atribuite în unul din cele trei stadii.

Stadiul 1 se referă la instrumentele financiare pentru care nu există creștere semnificativă a riscului de credit înregistrată de la recunoașterea inițială. Deprecierea este recunoscută în pierderea de credit așteptată pe perioada de 12 luni. Venitul din dobânzi este recunoscut pe baza EIR aplicată la valoarea brută contabilă a activului financiar.

Dacă se identifică o creștere semnificativă a riscului de credit (SICR) de la recunoașterea inițială, instrumentul financiar este transferat în Stadiul 2, dar nu este încă considerat a fi depreciat. Deprecierea este măsurată în valoarea pierderii de credit așteptată pe întreaga durată de viață. Venitul din dobânzi este calculat folosind metoda ratelor efective a dobânzii aplicată valorii contabile brute a activului financiar.

Activele financiare în Stadiul 3 sunt active depreciate. Un instrument financiar devine depreciat atunci când clientul intră în stare de nerambursare. Definiția stării de nerambursare aplicată de Banca a fost dezvoltată în conformitate cu definiția utilizată la nivelul Grupului BCR. Definiția reflectă regulile pentru contaminarea la nivelul grupurilor de clienți aflați în legătură și clarifică conceptul de nerambursare tehnică. Banca aplică în general o abordare la nivel de client în procesul de aplicare a definiției stării de nerambursare, ceea ce duce la o depreciere a tuturor expunerilor, chiar dacă starea de nerambursare s-a realizat la nivelul unui sau a câtorva conturi/contracte ale clientului respectiv ("efect de contaminare"). Pe de altă parte, ieșirea din starea de nerambursare presupune ca expunerea totală încetează să mai fie depreciată. Deprecierea pentru astfel de active financiare este măsurată în valoarea pierderii de credit estimată pe durata de viață. Venitul din dobânzi este recunoscut prin aplicarea EIR la costul amortizat (i.e. valoarea contabilă netă) a activului financiar.

Din perspectiva poziției financiare, dobânda este acumulată pe baza valorii contabile brute a activelor financiare. Diferența dintre dobânda acumulată și veniturile din dobânzi recunoscute se reflectă în poziția financiară la linia Active financiare la cost amortizat reducând valoarea acestora prin contul de depreciere (fără a afecta contul de profit sau pierdere poziția pierdere netă din depreciere).

Ajustările pentru pierderea așteptată diminuează valoarea activelor, respectiv valoarea netă contabilă a activelor financiare măsurate la cost amortizat este diferența dintre valoarea contabilă brută și ajustarea pentru pierderea așteptată cumulată. Cu toate acestea, pentru activele financiare măsurate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global, ajustările pentru pierderea așteptată sunt recunoscute prin alte elemente ale rezultatului global, în "Rezerva privind titlurile evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global" în situația modificărilor capitalurilor proprii și nu reduce valoarea contabilă a activului financiar.

În cazul POCI pierderile de așteptate pe durata de viață sunt reflectate inițial în rata efectivă a dobânzii ajustată. Ca urmare, nu se recunoaște nici o ajustare de pierdere așteptată la recunoașterea activului.

În consecință, doar modificările negative ale pierderilor așteptate după recunoașterea inițială sunt recunoscute drept ajustări de depreciere, în timp ce modificările favorabile sunt recunoscute ca și castiguri din depreciere crescând valoarea contabilă brută a activelor financiare POCI.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Ajustările pentru pierderea așteptată aferente angajamentelor de creditare și garanțiilor financiare sunt prezentate în situația poziției financiare pe linia "Alte datorii". În cazul liniilor de credit netrase deprecierea se calculează separat pentru partea netrasă.

În situația profitului sau pierderii, pierderile așteptate și reversarea acestora (castigurile) pentru toate instrumentele financiare sunt prezentate pe linia "Cheltuieli nete cu ajustările pentru pierderile așteptate din risc de credit

7. Informații referitoare la deprecierea activelor financiare sunt prezentate în Nota 24.

e. Derecunoașterea instrumentelor financiare inclusiv tratamentul modificărilor contractuale

(i) Derecunoașterea instrumentelor financiare

Un activ financiar (sau, când este posibil, o parte dintr-un activ financiar sau o parte dintr-un grup similar de active financiare) este derecunoscut atunci când:

- Expira drepturile contractuale de a primi fluxuri de numerar; sau

Banca a transferat drepturile sale de a primi fluxuri de numerar provenite din activ sau și-a asumat obligația de a plăti fluxurile de numerar primite în întregime, fără o întârziere semnificativă către o terță parte, printr-o înțelegere de tip "pass through";

și de asemenea:

- A transferat majoritatea riscurilor și beneficiilor aferente dreptului de proprietate asupra activului sau;
- Nu a transferat, nici reținut majoritatea riscurilor și beneficiilor aferente dreptului de proprietate asupra activului dar a transferat controlul asupra activului.

Diferența dintre valoarea contabilă a activului derecunoscut și pretul primit este prezentată în poziția profitului sau pierderii pe linia "Castiguri/pierderi din derecunoașterea activelor financiare măsurate la cost amortizat", sau, pentru titlurile măsurate prin alte elemente ale rezultatului global pe linia "Alte castiguri/pierderi din derecunoașterea activelor financiare care nu sunt măsurate la valoare justă prin profit sau pierdere".

Pentru activele financiare măsurate la FVPL, castigurile sau pierderile din derecunoaștere sunt recunoscute împreună cu rezultatul măsurării în linia "Rezultat net din tranzacționare" sau "Castiguri/pierderi din instrumente financiare măsurate la valoare justă prin profit sau pierdere".

(ii) Criteriile de derecunoaștere în funcție de modificările contractuale ale activelor financiare

În cursul normal de desfășurare a activității de creditare și în acord cu respectivii debitori, Banca poate renegocia sau modifica anumite termene și condiții ale contractelor. Acest lucru poate implica renegocieri comerciale sau modificări contractuale având ca scop reducerea sau prevenirea dificultăților financiare ale împrumutatului.

În scopul de a surprinde substanța economică și efectul financiar al unor modificări contractuale de acest tip, Banca a elaborat un set de criterii pentru a evalua dacă termenii modificați sunt substanțial diferiți de cei inițiali.

Modificările contractuale substanțiale duc la derecunoașterea activului financiar original și recunoașterea activului financiar modificat ca un nou instrument financiar. Aceste modificări includ următoarele evenimente:

- schimbarea debitorului (doar dacă nu este o schimbare formală cum ar fi schimbarea numelui);

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

- schimbarea valutei contractului (doar dacă modificarea nu rezulta din exercitarea unei opțiuni încorporate în contractul original cu condiții agreeate anterior de modificare, sau dacă noua valută este la fel cu cea originală);
- introducerea unei caracteristici contractuale non-SPPI (doar dacă nu sunt introduse cu scopul de a îmbunătăți recuperările de la debitori prin acordarea unor concesiuni pentru a-i ajuta să-și revină din dificultăți financiare);
- eliminarea unei caracteristici contractuale non-SPPI.

Unele criterii de derecunoaștere fac distincția între modificările contractuale care se aplică debitorilor cu dificultăți financiare. Aplicarea anumitor modificări debitorilor cu dificultăți financiare nu sunt considerate substanțiale deoarece o nouă rescadentare este adaptată condițiilor lor financiare în scopul de a îmbunătăți posibilitatea Bancii de recuperare a creditelor acordate.

Pe de altă parte, aceleași modificări contractuale aplicate debitorilor performanți pot fi considerate ca fiind substanțiale întrucât să garanteze derecunoașterea, după cum este detaliat în continuare.

Din această perspectivă, următoarele criterii determină derecunoașterea, cu excepția cazului în care sunt considerate măsuri de restructurare, sunt aplicate clienților în stare de nerambursare sau declanșează starea de nerambursare:

- graficul de rambursare s-a modificat astfel încât durata medie rămasă până la scadența activelor să fie modificată cu mai mult de 100% și nu mai puțin de doi ani în comparație cu activul inițial;
- modificarea calendarului/valorii fluxurilor de numerar contractuale care determină ca valoarea actualizată a fluxurilor de numerar modificate (actualizate la rata efectivă a dobânzii înainte de modificare) să fie diferită cu mai mult de 10% din valoarea contabilă brută a activului imediat înainte de modificare (evaluarea cumulată ținând cont de toate modificările care au avut loc în ultimele douăsprezece luni);
- renegocierile comerciale inițiate de un debitor care caută condiții mai bune ca o alternativă la refinanțare, în timp ce există o opțiune de plată anticipată/rambursare anticipată și o piață de refinanțare suficient de competitivă. Acest criteriu de derecunoaștere se aplică rar la creditele din Stadiul 2 și niciodată în Stadiul 3.

În cazul în care modificările contractuale care se califică drept măsuri de restructurare sunt aplicate clienților aflați în imposibilitate de plată sau factorii declanșatori ai stării de nerambursare sunt semnificativi și se reprezintă o stingere a drepturilor contractuale originale, ele determină derecunoașterea. Exemple de astfel de modificări sunt:

- un nou acord cu termeni semnificativi diferiți ca parte a restructurării, prin care se suspendă drepturile asupra activelor inițiale;
- consolidarea creditelor multiple originale într-unul singur, cu termeni substanțial diferiți;
- transformarea unui credit revolving în non-revolving.

Modificările contractuale care duc la derecunoașterea activelor originale conduc la recunoașterea inițială a noului activ financiar. În cazul în care debitorul este în incapacitate de plată sau modificarea semnificativă duce la neîndeplinirea obligațiilor, atunci noul activ va fi tratat ca și POCI. Diferența dintre valoarea contabilă a activului derecunoscut și valoarea justă inițială a noului activ POCI este prezentată în situația contului de profit sau pierdere în linia "Cheltuieli nete cu ajustările pentru pierderile așteptate din risc de credit".

În cazul în care debitorul nu este în incapacitate de plată sau modificarea semnificativă nu duce la neîndeplinirea obligațiilor, noul activ recunoscut după derecunoașterea activului inițial va fi în Stadiul 1.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Pentru creditele evaluate la cost amortizat, soldul neamortizat al comisioanelor de acordare și al costurilor tranzacției considerate în rata efectivă a dobânzii, este prezentat pe linia "Venit net din dobânzi" la data derecunoașterii

Reluarea pe venituri a ajustărilor pentru pierderi așteptate din credit aferente activului inițial la data acestei modificări semnificative, precum și ajustările pentru pierderi din credit recunoscute pentru noul activ sunt prezentate în poziția "Cheltuieli nete cu ajustările pentru pierderile așteptate din risc de credit".

Castigurile sau pierderile din modificare sunt egale cu diferența dintre valoarea contabilă brută înainte de modificare și valoarea actualizată a fluxurilor de numerar în baza termenilor modificați, actualizați cu rata efectivă inițială a dobânzii.

În situația profitului sau pierderii, castigul sau pierderea rezultată din modificare este prezentată pe linia "Venit net din dobânzi" în cazul în care modificarea se referă la activele financiare din Stadiul 1 și 2. Pentru activele financiare din Stadiul 3 și activele financiare POCI, castigul sau pierderea rezultată din modificare este prezentat pe linia "Rezultatul din deprecierea instrumentelor financiare".

(iii) Derecunoașterea datoriilor financiare

(i) datorie financiară este derecunoscută atunci când obligația datorată este achitată, anulată sau expiră. Acest lucru apare în mod normal atunci când datoria este rambursată sau racomparată. În situația profitului sau pierderii, diferența dintre valoarea contabilă a datoriei financiare derecunoscute și valoarea plătită este prezentată în linia "Alte castiguri / pierderi din instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere" (în perioada comparativă, "Castigurile / pierderile din activele și datoriile financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere net"), "Castigurile / pierderile din instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere" și "Rezultatul net din tranzacționare" în funcție de modalitatea de evaluare a datoriei financiare derecunoscute.

5.2 Moneda străină

Tranzacțiile în valută sunt înregistrate la cursul de schimb de la data tranzacției. La data bilanțului, activele și datoriile monetare denominate în valută sunt convertite folosind cursul de schimb de închidere stabilit de BNM. Ratele de schimb la sfârșitul anului și ratele medii pe an au fost:

	2023		2022	
	USD	Euro	USD	Euro
Media perioadei	18,1607	19,6431	18,9032	19,8982
Finele anului	17,4062	19,3574	19,1579	20,3792

Diferențele de curs care provin din decontarea tranzacțiilor la cursuri diferite de cele de la data tranzacției, precum și diferențele de curs valutar nerealizate din active și datorii monetare în valută străină nedecontate sunt recunoscute în situația profitului sau pierderii.

5.3 Credite restructurate

Banca încearcă să restructureze creditele decât să intre în posesia garanției atunci când este posibil. Acest lucru poate să însemne o extindere a graficului de plată și o renegociere a condițiilor de creditare. Odată ce au fost renegociate condițiile de creditare, orice depreciere este determinată prin utilizarea ratei efective a dobânzii (EIR) originală, care a fost calculată până la modificarea termenilor, iar creditul nu mai este considerat restant. Conducerea Băncii revizuieste în mod continuu creditele renegociate pentru a se asigura că toate cerințele sunt respectate și plățile ulterioare vor avea loc. Creditele continuă să fie obiectul unei evaluări individuale sau colective a deprecierei, calculată cu ajutorul ratei efective a dobânzii (EIR) originale a creditului.

5.4 Credite și avansuri acordate clienței

Creditele acordate de către Bancă reprezintă credite la care fondurile sunt remise direct debitorului și sunt recunoscute în bilanș atunci când fondurile sunt puse la dispoziția debitorilor. Aceste credite sunt recunoscute inițial la valoarea justă a fondurilor acordate, și sunt ulterior evaluate la costul amortizat folosind metoda ratei efective a dobânzii.

Banca prezintă informații referitoare la portofoliul de credit precum și ajustările pentru deprecerea creditelor în baza următoarei clasificări a clienților:

- credite corporate
- credite întreprinderi micro
- credite de consum garantate
- credite de consum negarantate
- credite ipotecare

5.5 Imobilizări corporale

Imobilizările corporale sunt înregistrate la cost minus amortizarea cumulată și pierderile din deprecere.

Cheltuielile de reparație și întreținere sunt incluse în cheltuielile operaționale la momentul efectuării acestora. Investițiile ulterioare aferente imobilizărilor corporale sunt recunoscute ca active doar atunci când investiția îmbunătățește condiția activului peste valoarea estimată inițial.

Atunci când valoarea contabilă a unui activ este mai mare decât valoarea recuperabilă estimată, activul este recunoscut la valoarea recuperabilă. Câștigurile și pierderile din vânzarea imobilizărilor corporale sunt determinate ca diferența între valoarea contabilă a activului și prețul sau de vânzare și sunt înregistrate ca venituri sau cheltuieli.

Amortizarea este calculată prin metoda liniară pe toată durata de viață utilă estimată a activului.

Uzura este calculată prin metoda amortizării liniare pe toată durata de funcționare utilă estimată a activului conform tabelului următor:

Imobilizări corporale	<u>Depreciere(%) / an</u>
Clădiri	3%
Echipamente și instalații	20-33%
Vehicule	20%

5.6 Imobilizări necorporale

Imobilizările necorporale sunt înregistrate la valoarea de achiziție minus amortizarea. Cheltuielile viitoare sunt capitalizate în cazul în care acestea vor spori durata de viață utilă sau vor genera beneficii economice viitoare. Alte cheltuieli sunt înregistrate când sunt efectuate. Amortizarea este calculată prin metoda liniară în funcție de durata de viață utilă.

Amortizarea este calculată prin metoda liniară în funcție de durata de funcționare utilă. Ratele de amortizare aprobate sunt prezentate mai jos:

Imobilizări necorporale	<u>Deprecie (%) / an</u>
Licențe	10-20%
Programe informatice	20-100%

5.7 Leasing

Determinarea înregistrării unui contract ca fiind leasing depinde de substanța contractului și necesită o evaluare a faptului că îndeplinirea contractului depinde de utilizarea unui anumit activ sau a unui grup de active și în cadrul acestuia se transmite dreptul de utilizare a activului.

Banca în calitate de locator

Un leasing financiar este un contract de leasing care transferă substanțial toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate asupra unui activ. În cazul unui contract de leasing financiar locatorul raportează o creanță de la locator în rubrica „Creanțe din leasing financiar”. Creanța este egală cu valoarea actualizată a plăților viitoare stabilite prin contract, luând în considerare orice valoare reziduală. Venitul din dobânzi aferent creanței este prezentat în situația profitului sau pierderii la rubrica „Alte venituri similare” sub linia „Venituri nete din dobânzi”.

În cazul contractelor de leasing operațional, care sunt alte contracte de leasing decât leasingul financiar, activul închiriat este raportat de locator la poziția „Imobilizări corporale” sau în „Investiții imobiliare” și se amortizează conform principiilor aplicabile activelor implicate. Venitul din leasing este recunoscut liniar pe durata contractului de închiriere în contul de profit sau pierdere în poziția „Venituri din închirierea investițiilor imobiliare și alte leasinguri operaționale”. Leasingul operațional include în principal, leasingul de bunuri imobiliare comerciale și autoturisme.

Pentru toate contractele din scopul IFRS 16, Banca recunoaște un drept de utilizare a activului și o datorie de leasing corespondentă.

Datoria de leasing este măsurată la o valoare egală cu valoarea actualizată a plăților de leasing aferente duratei contractuale, care nu sunt plătite la acea dată. Rata de actualizare pentru a măsura valoarea actualizată a datoriilor de leasing este rata dobânzii implicită în contractul de leasing. Dacă aceasta nu este determinată, Banca utilizează rata de împrumut incrementală.

La începutul unui contract de leasing, Banca măsoară dreptul de utilizare a activului la cost.

Banca include în costul pentru dreptul de utilizare a activului următoarele:

- a) Valoarea aferentă măsurării inițiale a datoriei de leasing;
- b) Plăți de leasing efectuate la începutul contractului sau înainte de data de început a contractului, mai puțin orice stimulente de leasing primit;
- c) Costuri directe inițiale

Pentru fiecare perioadă de raportare, Banca va calcula datoria de leasing în moneda originală a contractului și va efectua conversia în MDL la cursul de schimb din ziua raportării. Banca va recunoaște orice diferență de curs valutar în contul de profit sau pierdere.

Dreptul de utilizare nu este un element monetar și este recunoscut în MDL, moneda funcțională a Bancii. Astfel, dreptul de utilizare nu este remăsurat ulterior pentru a considera diferențele de curs valutar, cum se întâmplă în cazul datoriei de leasing.

Măsurarea ulterioară

După data de început a contractului, Banca măsoară dreptul de utilizare a activului aplicând metoda costului. Valoarea dreptului de utilizare a activului este redusă cu orice amortizare acumulată sau orice ajustări din depreciere acumulate și ajustată ca urmare a oricărei remăsuri a datoriei de leasing.

Banca va calcula amortizarea dreptului de utilizare a activului pe bază liniară pe perioada cea mai scurtă dintre perioada contractului de leasing și durata de viață utilă a dreptului de utilizare a activului.

După data tranziției, Banca măsoară datoria de leasing după cum urmează:

- creșterea valorii contabile pentru a reflecta dobânda aferentă datoriei de leasing;
- reducerea valorii contabile pentru a reflecta plățile de leasing efectuate; și

remăsurarea valorii contabile pentru a reflecta orice remăsurare sau modificare în contractul de leasing sau pentru a reflecta plățile revizuite de leasing care sunt, în fond, fixe.

5.8 Împrumuturi și linii de finanțare

Împrumuturile sunt recunoscute inițial la valoare justă, calculată ca valoarea încasărilor minus costurile de tranzacție aferente. Ulterior împrumuturile sunt evaluate la costul amortizat iar orice diferență între încasăările nete și valoarea de răscoampărare este recunoscută în contul de profit și pierdere pentru perioada trecută până la maturitate folosind metoda ratei efective a dobânzii.

5.9 Compensarea activelor și datorilor financiare

Activele și datorile financiare sunt compensate iar suma netă este raportată în situația poziției financiare atunci când există o obligație legală cu privire la compensarea sumelor recunoscute și există intenția de realizare sau de compensare a acestora pe o bază netă sau de realizare a activului și de decontare a datoriei simultan.

6.10 Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor

Venituri și cheltuieli din dobânzi

Pentru toate instrumentele financiare evaluate la cost amortizat și activele financiare purtătoare de dobândă evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, veniturile sau cheltuielile din dobânzi sunt înregistrate utilizând EIR. EIR reprezintă rata care actualizează exact plățile și încasările viitoare de numerar pe durata de viață preconizată a instrumentului financiar, sau acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă netă a activului financiar sau a datoriei financiare. Calculul ia în considerare condițiile contractuale ale instrumentului financiar (de exemplu opțiunile de plată în avans) și include toate taxele sau costurile incrementale care sunt direct atribuibile instrumentului și sunt o parte integrantă a EIR, dar nu și pierderile viitoare din credit.

Valoarea contabilă a activului financiar sau a datoriei financiare se ajustează în cazul în care Banca își revizuieste estimările de plăți sau încasări. Valoarea contabilă ajustată este calculată pe baza EIR original și modificarea valorii contabile este înregistrată ca venituri din dobânzi pentru active financiare și cheltuieli din dobânzi pentru datoriile financiare.

Taxele și comisioanele care se referă direct la generarea activului sau a obligației financiare (atât veniturile, cât și cheltuielile) fac parte din EIR. Taxele de angajament aferente creditelor, care este posibil să fie utilizate treptat, sunt amânate împreună cu cheltuielile directe aferente, și sunt recunoscute ca parte a EIR a creditului.

Odată ce valoarea înregistrată a unui activ financiar sau a unui grup de active financiare similare a fost redusă datorită pierderii din depreciere, venitul din dobândă continuă să fie contabilizat folosind rata dobânzii utilizată pentru actualizarea fluxurilor de numerar viitoare în scopul evaluării pierderii din depreciere.

Taxe și comisioane

Veniturile din taxe și comisioane ca urmare a serviciilor oferite de Bancă clienților săi includ serviciile de administrare a numerarului, tranzacții cu cardurile, pentru deservirea conturilor, alte comisioane și sunt recunoscute în situația contului de profit sau pierdere prin metoda specializării exercițiului (metoda calculării), la data prestării serviciului.

Taxele și comisioanele din garanții sunt recunoscute în timp pentru perioada acoperită.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Alte cheltuieli din taxe și comisioane se referă în mare parte la taxe aferente tranzacțiilor și serviciilor, și sunt recunoscute ca și cheltuieli în momentul în care este prestat serviciul.

Venituri din dividende

Veniturile din dividende primite sunt recunoscute de Bancă atunci când dreptul de primire a dividendelor este stabilit, ceea ce de obicei coincide cu momentul aprobării de către acționari a dividendelor spre plată.

Venitul net din tranzacționare

Venitul net din tranzacționare include venitul minus pierderea din operațiunile de schimb valutar.

6.11 Numerar și echivalente de numerar

În scopuri de raportare a fluxurilor de mijloace bănești, mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești depuse la Banca Națională a Moldovei sub forma de rezerve obligatorii, conturile Nostro în bănci, mijloacele bănești plasate în BNM și alte bănci, cu o scadență inițială mai mică de 90 de zile.

Soldurile de numerar includ numai creanțele (depozitele) față de bancile centrale și instituțiile de credit care sunt rambursabile la cerere. Rambursabil la cerere înseamnă că pot fi retrase în orice moment sau cu un termen de notificare de numai o zi lucrătoare sau 24 de ore. Rezervele minime obligatorii sunt, de asemenea, prezentate în acest capitol.

5.12 Provizioane

Provizioanele sunt recunoscute dacă:

- iii) există o obligație curentă legală sau implicită rezultată din evenimente trecute;
- iv) este probabil ca o ieșire de resurse să fie necesară pentru stingerea obligației; și
- v) valoare poate fi estimată în mod fiabil.

În cazul în care există un număr de obligații similare, probabilitatea ca o ieșire de resurse să fie necesară într-o decontare se determină prin luarea în considerare a grupului de obligații ca un întreg. Provizioanele pentru care momentul de ieșire a resurselor este cunoscut sunt evaluate la valoarea actualizată a cheltuielilor, în cazul în care fluxul nu se va produce în decurs de un an. Banca recunoaște provizioane pentru concedii neutilizate, angajamente de creditare, provizioane pentru litigii, etc.

5.13 Beneficii acordate angajaților

Banca efectuează plăți pentru contribuții către fondurile înființate în Republica Moldova pentru pensii, asistentă medicală, și șomaj, calculate pe baza salariilor, pentru toți angajații Băncii. Banca nu participă la nici un alt plan de beneficii definite sau de pensionare și nu are nicio obligație de a oferi alte beneficii foștilor sau actualilor angajați, cu excepția beneficiilor incluse în politicile sale interne.

5.14 Active recuperate

Activele recuperate sunt active financiare și nefinanciare preluate de Bancă și care reprezintă garanția creditelor neperformante. Ele sunt inițial recunoscute la valoarea justă și ulterior sunt evaluate la valoarea minimă dintre valoarea contabilă și valoarea justă minus costurile de vânzare. Aceste active sunt prezentate în Nota 10 „Alte active”.

Conform politicii Băncii activele recuperate pot fi vândute. Câștigul reduce parțial sau total datoria pe care clientul o are față de Bancă. În general, Banca nu acceptă activele recuperate pentru activitatea sa.

5.15 Contribuția la fondul de garantare a depozitelor

Contribuția la fondul de garantare a depozitelor este recunoscută ca datorie atunci când are loc evenimentul obligatoriu care dă naștere plății. Dacă o contribuție este plătită înainte de evenimentul obligatoriu, aceasta este recunoscută ca o plată anticipată.

5.16 Parti afiliate

Părțile sunt considerate a fi afiliate dacă una dintre părți are capacitatea de a controla cealaltă parte sau de a exercita o influență semnificativă asupra celeilalte părți în luarea deciziilor financiare sau operaționale. La evaluarea fiecărei tranzacții posibile cu părțile afiliate, atenția este îndreptată către substanța relației mai degrabă decât formel juridice.

Natura relațiilor cu părțile afiliate cu care Banca a derulat tranzacții semnificative sau care au solduri semnificative la 31 decembrie 2023 și 2022 este prezentată mai jos.

Aceasta include:

- principalul acționar
- ultimul parinte al Bancii
- personal de conducere – cheie (membrii Comitetului Executiv) ai Băncii și membrii de familie apropiați ai acestora;

Tranzacțiile cu entitățile afiliate s-au derulat în cadrul desfășurării normale a activității la prețurile pieței.

5.17 Impozit

Impozitul pe profit curent

Creanțele și datoriile privind impozitul pe profit curent sunt evaluate la valoarea care se așteaptă a fi recuperată de la sau plătită către autoritățile fiscale. Ratele de impozitare și legislația fiscală utilizate pentru calcularea sumelor sunt cele adoptate sau în mare măsură adoptate la data de raportare. În 2023 și 2022 rata de impozitare a fost de 12%.

Impozitul amânat

Impozitul amânat este determinat pe baza metodei bilanțiere privind diferențele temporare ce apar între bazele de impozitare ale activelor și datoriilor și valoarea contabilă a acestora. Datoriile privind impozitul amânat sunt recunoscute pentru toate diferențele temporare impozabile, cu excepția cazului în care datoria privind impozitul amânat provine din recunoașterea inițială a fondului comercial sau a unui activ sau a unei datorii nete dintr-o tranzacție care nu este o combinație de întreprinderi și care la data tranzacției nu afectează nici profitul contabil și nici profitul sau pierderea impozabilă.

O creanță privind impozitul amânat trebuie să fie recunoscută pentru toate diferențele temporare deductibile în măsura în care este probabil să fie disponibil un profit impozabil viitor față de care să poată fi utilizată diferența temporară deductibilă.

Valoarea contabilă a creanțelor privind impozitul amânat este revizuită la fiecare dată de raportare și redusă în măsura în care nu mai este probabil să fie disponibil suficient profit impozabil pentru a permite utilizarea beneficiului creanței privind impozitul amânat sau a unei părți din acesta.

Creanțele nerecunoscute privind impozitul amânat sunt reevaluate la fiecare dată de raportare și se recunosc în măsura în care a devenit probabil faptul că profitul impozabil viitor va permite recuperarea creanței privind impozitul amânat.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt evaluate la ratele de impozitare preconizate a fi aplicabile pentru perioada în care activul este realizat sau datoria este decontată, pe baza ratelor de impozitare care au fost adoptate sau în mare măsură adoptate pînă la data de raportare.

Impozitul curent și impozitul amânat aferent elementelor recunoscute direct în capitalurile proprii sunt, de asemenea, recunoscute în capitalurile proprii și nu în poziția contul de profit sau pierdere.

6. Numerar și echivalente de numerar

	31.12.2023	31.12.2022
	MDL'000	MDL'000
Numerar (i)	54.300	78.170
Conturi la Banca Națională (ii)	802.149	1.129.017
Conturi curente și depozite la Banci (iii)	218.742	111.681
Total	1.075.191	1.318.768

i) Numerar

	31.12.2023	31.12.2022
	MDL'000	MDL'000
Numerar în casierie	41.904	63.443
Numerar în bancomate	12.396	14.727
Total	54.300	78.170

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

ii) Conturi la Banca Națională

		31.12.2023	31.12.2022
		MDL'000	MDL'000
Cont curent	19	285.398	471.746
Rezerve obligatorii		402.282	495.087
Overnight		120.027	170.168
Total		807.707	1.137.001
Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit		(5.558)	(1.984)
Total		802.149	1.129.017

BNM cere băncilor comerciale să păstreze în scopul asigurării lichidității o rezervă calculată ca un anumit procent din fondurile medii atrase de Bancă în luna precedentă, inclusiv toate depozitele de la clienți.

Rezervele obligatorii se constituie în conturile deschise la BNM, în trei monede: MDL, EUR și USD după cum urmează.

- rezervele obligatorii în MDL se constituie din mijloacele atrase în MDL și valute neconvertibile
- rezervele obligatorii în EUR și USD se constituie din mijloacele atrase în valutele respective

La data de 31 decembrie 2023 rata de calcul al volumului de rezervă minim în MDL a fost de 33% iar în valută străină a fost 43% (31 decembrie 2022: rata de calcul al volumului de rezervă minim în MDL a fost de 37% iar în valută străină a fost 45%).

Dobânda oferită de către BNM pentru fondurile conturilor rezervelor obligatorii pe parcursul anului 2023 a fost între 0.01% și 2.81% pe an la rezervele în valută străină și între 2.75% și 18.00% la rezervele în MDL (pe parcursul anului 2022 - 0.01% p. a. în valută și între 6.50% și 19.50% în MDL). Rezervele obligatorii deținute în conturi curente în Banca Națională pot fi folosite de către Bancă în operațiunile sale zilnice.

iii) Conturi curente și depozite la bănci

		31.12.2023	31.12.2022
		MDL'000	MDL'000
Conturi curente	19	224.752	117.246
Total		224.752	117.246
Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit		(6.010)	(5.665)
		218.742	111.581

Nu există sume restante la conturi curente și depozite la bănci, iar Banca nu a găsit aceste sume. În nota 33 este prezentat ratingul pentru fiecare bancă

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

7. Credite și avansuri acordate clienței

Valoarea contabilă brută a creditelor și avansurilor acordate clienței, înregistrată la 31.12.2023 este de 1,202,480 mii MDL, în scădere cu 2.8% (34,327 mii MDL) comparativ cu perioada similară a anului precedent.

	31.12.2023			31.12.2022		
	Valoarea bruta	Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit	Valoarea neta	Valoarea bruta	Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit	Valoarea neta
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Credite corporale	440.676	(4.919)	435.757	483.458	(33.878)	449.580
Credite IMM	571.558	(34.161)	537.397	565.837	(20.186)	545.651
Credite întreprinderi micro	142	(142)		142	(142)	
Credite de consum negarantate	12.668	(225)	12.443	11.919	(247)	11.672
Credite de consum garantate	848	(7)	841	1.073	(9)	1.064
Credite ipotecare	176.588	(1.738)	174.850	174.378	(2.070)	172.308
Total	1.202.480	(41.192)	1.161.288	1.236.807	(56.532)	1.180.275

Analiza portofoliului de credite pe industrii este prezentată mai jos:

	31.12.2023			31.12.2022		
	Valoarea bruta	Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit	Valoarea neta	Valoarea bruta	Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit	Valoarea neta
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Industrie	141.129	(4.918)	136.211	133.104	(4.753)	128.352
Comerț	802.402	(32.793)	769.609	820.954	(20.668)	800.286
Servicii	49.465	(482)	48.983	30.928	(27.406)	3.521
Persoane fizice	190.104	(1.970)	188.134	187.370	(2.326)	185.044
Construcții	2.046	(128)	1.918	33.739	(462)	33.277
Agricultură și industrie alimentară	17.334	(901)	16.433	30.712	(917)	29.795
Total	1.202.480	(41.192)	1.161.288	1.236.807	(56.532)	1.180.275

Rata medie ponderată a dobânzii în parcursul anului 2023 pentru creditele acordate în EUR a fost de 5.22% (2022: 3.90%), pentru USD 4.55% (2022: 3.68%), și pentru MDL – 9.95% (2022: 8.86%).

Mișcarea ajustărilor pentru pierderi așteptate din risc de credit este prezentată mai jos:

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

2023

Credite Corporate	Ajustari pentru pierderi aseptate din riscul de credit				Alocarea contabilă brută			Total MDL'000
	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'001	Stadiul 3 MDL'000	Total MDL'000	Stadiu 1 MDL'000	Stadiu 2 MDL'000	Stadiul 3	
Sold la 1 ianuarie 2023	(2.244)	(4.320)	(27.314)	(33.878)	315.892	137.432	30.134	483.458
Miscari cu impact asupra ajustarii pentru pierderi aseptate din riscul de credit inregistrate in perioada:								
Transferuri:								
- de la Stadiul 1 catre Stadiul 2	552	(1.163)	-	(611)	(45.701)	95.632	-	52.931
- de la Stadiul 1 sau 2 catre Stadiul 3	50	-	(50)	-	(50)	-	50	-
- de la Stadiul 2 sau 3 catre Stadiul 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- de la Stadiul 3 catre Stadiul 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Emise noi sau achizitionate	(457)	-	-	(457)	49.097	-	-	49.097
Derecunoscute in timpul perioadei	396	1.232	27.256	28.885	(59.660)	(46.342)	(30.076)	(135.778)
Alte miscari in cadrul aceluasi Stadiu (modificarea solc. parametri s.a.)	153	989	-	1.142	1.514	(10.346)	-	(9.032)
Total miscari cu impact asupra ajustarii pentru pierderile aseptate din risc de credit inregistrate la	694	1.058	27.206	28.958	(54.499)	41.743	(30.026)	(42.782)
Sold la 31 decembrie 2023	(1.551)	(3.261)	(108)	(4.919)	261.393	179.176	107	440.676

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Credite pentru întreprinderi mici și mijlocii	Ajustări pentru pierderi pastepătate din risc de creșt				Valoarea contabilă brută			
	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'001	Stadiul 3 MDL'000	Total MDL'000	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'000	Stadiul 3 MDL'000	Total MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2023	(5.388)	(14.798)	-	(20.186)	256.512	309.025	-	565.837
Miscări cu impact asupra ajustării pentru pierderi așteptate din riscul de credit înregistrate în perioada:								
Transferuri								
- de la Stadiul 1 către Stadiul 2	4.506	(5.301)	-	(795)	(1.8.891)	121.014	-	2.123
- de la Stadiul 1 sau 2 către Stadiul 3	673	-	(15.619)	(14.946)	(25.467)	-	28.899	3.432
- de la Stadiul 2 sau 3 către Stadiul 1	(564)	3.296	-	2.732	47.157	(60.566)	-	(13.378)
- de la Stadiul 3 către Stadiul 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Emise noi sau achiziționate	(4.979)	-	-	(4.979)	170.251	-	-	170.251
Derecunoscute în timpul perioadei	1.272	2.832	-	4.104	(42.215)	(95.561)	-	(137.777)
Alte miscări în cadrul aceluiași Stadiu (modificarea sold. Parametri s.a.)	(1.749)	1.658	-	(91)	(14.332)	(4.597)	-	(18.929)
Total miscări cu impact asupra ajustării pentru pierderile așteptate din risc de creditcrediteilor înregistrate	(842)	2.486	(15.619)	(13.975)	16.532	(39.709)	28.899	5.721
Sold la 31 decembrie 2023	(6.230)	(12.312)	(15.619)	(34.161)	273.343	269.316	28.899	571.558

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Credite ipotecare	Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit				Valoarea contabilă brută			Total MDL'000
	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'000	Stadiul 3 MDL'000	Total MDL'000	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'000	Stadiul 3 MDL'000	
Sold la 1 ianuarie 2023	(769)	(679)	(621)	(2.070)	152.437	9.990	2.250	174.377
Miscari cu impact asupra ajustării pentru pierderi așteptate din riscul de credit înregistrate în perioada:								
Transferuri:								
- de la Stadiul 1 către Stadiul 2	5	(172)	-	(166)	1.367	1.256	-	(111)
- de la Stadiul 1 sau 2 către Stadiul 3	-	-	-	-	-	-	-	-
- de la Stadiul 2 sau 3 către Stadiul 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- de la Stadiul 3 către Stadiul 2	-	(25)	196	171	-	269	(300)	(31)
Emise noi sau achiziționate	(155)	-	-	(155)	29.645	-	-	29.645
Derecunoscute în timpul perioadei	44	25	206	275	(13.514)	(597)	-	(11.801)
Alte miscari în cadrul aceluiași Stadiu (modificarea solc. parametri s.a.)	95	85	27	207	(14.734)	(588)	(10)	(15.492)
Total miscari cu impact asupra ajustării pentru pierderi așteptate din risc de credit înregistrate	(10)	(87)	429	332	2.571	240	(1.000)	2.210
la 31 decembrie 2023	(779)	(765)	(192)	(1.737)	(65.908)	10.230	1.251	176.589

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Credite de consum garantate	Ajustari pentru pierderi asteptate din risc de credit			valoarea contabilă brută				
	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'000	Stadiul 3 MDL'000	Total MDL'000	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'000	Stadiul 3 MDL'000	Total MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2023	(9)	-	-	(9)	1.073	-	-	1.073
Miscari cu impact asupra ajustarii pentru pierderi asteptate din risc de credit inregistrate in perioada:								
Transferuri:								
- de la Stadiul 1 catre Stadiul 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- de la Stadiul 1 sau 2 catre Stadiul 3	-	-	-	-	-	-	-	-
- de la Stadiul 2 sau 3 catre Stadiul 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- de la Stadiul 3 catre Stadiul 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Emise noi sau achizitionate	(5)	-	-	(5)	591	-	-	591
Derecunoscute in timpul perioadei	6	-	-	6	(686)	-	-	(686)
Alte miscari in cadrul aceluasi Stadiu (modificarea sold parametrilor s.a.)	1	-	-	1	(130)	-	-	(130)
Total miscari cu impact asupra ajustarii pentru pierderi asteptate din risc de credit inregistrate	2	-	-	2	(225)	-	-	(225)
Sold la 31 decembrie 2023	(7)	-	-	(7)	848	-	-	848

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Credite de consorțiu garantate	Ajustări pentru pierderi așteptate din risc de credit					Valoarea contabilă brută		
	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'000	Stadiul 3 MDL'000	Total MDL'000	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'000	Stadiul 3	Total MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2023	(101)	(33)	(112)	1266	1.681	127	112	11.919
Miscări cu impact asupra ajustării pentru pierderi așteptate din riscul de credit înregistrate în perioadă:								
Transferuri:								
- de la Stadiul 1 către Stadiul 2	59	(76)	-	(16)	(671)	551	-	(81)
- de la Stadiul 1 sau 2 către Stadiul 3	-	10	(31)	(21)	-	(55)	39	(16)
- de la Stadiul 2 sau 3 către Stadiul 1	-	12	-	12	9	(43)	-	(33)
- de la Stadiul 3 către Stadiul 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Emise noi sau achiziționate	(128)	-	-	(128)	8.925	-	-	8.925
Derecunoscute în timpul perioadei	38	12	93	144	(4.451)	(29)	(95)	(4.604)
Alte miscări în cadrul aceluiași Stadiu (modificare sold parametri s.a.)	31	-	-	31	(3.443)	-	-	(3.443)
Total miscări cu impact asupra ajustării pentru pierderi așteptate din risc de credit înregistrate	1	(42)	62	21	339	464	55	748
La 31 decembrie 2023	(100)	(75)	(50)	(225)	12.020	591	57	12.667

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

2022

Credite Corporative	Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit			valoarea contabilă brută			Total MDL'000
	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'001	Stadiul 3 MDL'000	Total MDL'000	Stadiul 2 MDL'000	Stadiul 3	
Sold la 1 ianuarie 2022	(3.527)	(3.702)	(27.972)	(35.201)	103.077	29.985	435.250
Miscari cu impact asupra ajustării pentru pierderi așteptate din risc de credit înregistrate în perioada							
Transferuri:							
- de la Stadiul 1 către Stadiul 2	2.079	(3.062)	-	(983)	107.120	-	25.117
- de la Stadiul 1 sau 2 către Stadiul 3	-	-	-	-	-	-	-
- de la Stadiul 2 sau 3 către Stadiul 1	(554)	1.613	-	1.059	(68.834)	-	46.492
- de la Stadiul 3 către Stadiul 2	-	-	-	-	-	-	-
Emise noi sau achiziționate	(139)	-	-	(139)	-	-	18.547
Derecunoscute în timpul perioadei	383	24	16	423	(1.382)	(16)	(63.424)
Alte miscari în cadrul aceluiași Stadiu (modificare sold, parametri s.a.)	(486)	808	642	964	(2.548)	165	21.477
Total miscari cu impact asupra ajustării pentru pierderi așteptate din risc de credit înregistrate	1.282	(618)	658	1.323	34.355	149	48.208
La 31 decembrie 2022	(2.244)	(4.320)	(27.314)	(33.878)	137.432	30.134	483.458

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

	Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit				Valoarea contabilă brută		
	Stadiul 1	Stadiul 2	Stadiul 3	Total	Stadiul 2	Stadiul 3	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Credite pentru întreprinderi mici și mijlocii	(4.724)	(2.088)	-	6.813	472.912	-	513.047
Sold la 1 ianuarie 2022							
Miscări cu impact asupra ajustării pentru pierderi așteptate din riscul de credit înregistrate în perioada:							
Transferuri:							
- de la Stadiul 1 către Stadiul 2	5.025	(14.716)	-	(9.691)	303.684	-	(7.586)
- de la Stadiul 1 sau 2 către Stadiul 3	-	-	-	-	-	-	-
- de la Stadiul 2 sau 3 către Stadiul 1	(2)	43	-	41	(1.176)	-	(1.011)
- de la Stadiul 3 către Stadiul 2	-	-	-	-	-	-	-
Emise noi sau achiziționate	(4.680)	-	-	(4.680)	130.514	-	130.614
Derecunoscute în timpul perioadei	517	1.548	-	2.065	(34.694)	-	(83.399)
Alte miscări în cadrul aceluiași Stadiu (modificare sold, parametri s.a.)	(1.523)	415	-	(1.108)	1.077	-	14.172
Total miscări cu impact asupra ajustării pentru deprecierea creditelor înregistrate în perioada	(663)	(12.710)	-	(13.373)	(2.910)	-	52.790
Sold la 31 decembrie 2022	(5.388)	(14.798)	-	(20.186)	256.312	-	565.837

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Credite ipotecare	Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit			Valoarea contabilă brută			Total	
	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'001	Stadiul 3 MDL'000	Total MDL'000	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'000		Stadiul 3 MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2022	(376)	(628)	(689)	(1.693)	146.251	11.005	3.330	160.585
Miscari cu impact asupra ajustării pentru pierderi așteptate din riscul de credit înregistrate în perioada:								
Transferuri:								
- de la Stadiul 1 către Stadiul 2	2	(13)	-	(11)	(578)	479	-	(99)
- de la Stadiul 1 sau 2 către Stadiul 3	20	-	(20)	-	(20)	-	20	-
- de la Stadiul 2 sau 3 către Stadiul 1	(8)	120	5	117	1.870	(1.178)	(757)	(65)
- de la Stadiul 3 către Stadiul 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Emise noi sau achiziționate	(215)	-	-	(215)	37.850	-	-	37.850
Derecunoscute în timpul perioadei	23	-	228	251	(9.815)	-	(257)	(10.067)
Alte miscari în cadrul aceluiași Stadiu (modificarea sold, parametri s.a.)	(215)	(158)	(145)	(518)	13.419	(315)	(92)	(13.827)
Total miscari cu impact asupra ajustării pentru deprecierea creditelor înregistrate în perioada	(394)	(51)	68	(377)	15.837	(314)	(1.080)	13.792
Sold la 31 decembrie 2022	(770)	(679)	(621)	(2.070)	162.137	9.990	2.250	174.377

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Credite de consum garantate	Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit			Valoarea contabilă brută				
	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'001	Stadiul 3 MDL'000	Total MDL'000	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'000	Stadiul 3 MDL'000	Total MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2022	(4)	-	(11)	(15)	1.294	-	11	1.306
Miscari cu impact asupra ajustării pentru pierderi așteptate din riscul de credit înregistrate în perioada:								
Transferuri:								
- de la Stadiul 1 către Stadiul 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- de la Stadiul 1 sau 2 către Stadiul 3	-	-	-	-	-	-	-	-
- de la Stadiul 2 sau 3 către Stadiul 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- de la Stadiul 3 către Stadiul 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Emise noi sau achiziționate	(7)	-	-	(7)	781	-	-	781
Derecunoscute în timpul perioadei	2	-	11	13	(864)	-	(11)	(875)
Alte miscari în cadrul aceluiași Stadiu (modificare solc, parametri s.a.)	(1)	-	-	(1)	(138)	-	-	(138)
Total miscari cu impact asupra ajustării pentru deprecierea creditelor înregistrate în perioada	(6)	-	11	6	(221)	-	(11)	(233)
Sold la 31 decembrie 2022	(9)	-	-	(9)	1.073	-	-	1.073

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Credite de consum negarantate	Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit			Valoarea contabilă brută				
	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'000	Stadiul 3 MDL'000	Total MDL'000	Stadiul 1 MDL'000	Stadiul 2 MDL'000	Stadiul 3 MDL'000	Total MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2022	(34)	(14)	(116)	(164)	10.730	129	139	10.968
Miscari cu impact asupra ajustării pentru pierderi așteptate din riscul de credit înregistrate în perioada:								
Transferuri:								
- de la Stadiul 1 către Stadiul 2	33	(33)	-	-	(127)	127	-	-
- de la Stadiul 1 sau 2 către Stadiul 3	24	-	(24)	-	(24)	-	24	-
- de la Stadiul 2 sau 3 către Stadiul 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- de la Stadiul 3 către Stadiul 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Emise noi sau achiziționate	(125)	-	-	(125)	8.036	-	-	8.036
Derecunoscute în timpul perioadei	12	14	5	31	(4.236)	(29)	(26)	(4.391)
Alte miscari în cadrul aceluiași Stadiu (modificarea sold parametrilor s.a.)	(10)	-	23	13	(2.669)	-	(25)	(2.693)
Total miscari cu impact asupra ajustării pentru deprecierea creditelor înregistrate în perioada	(67)	(19)	5	(82)	981	(2)	(27)	951
Sold la 31 decembrie 2022	(101)	(33)	(111)	(245)	11.681	127	112	11.919

Banca Comercială Română Chișinău SA
 NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Creditele și avansurile acordate sunt prezentate mai jos

2023	Total	Credite corporate	Credite pentru întreprinderi mici și mijlocii	Credite pentru întreprinderi micro	Credite de consum negarantate	Credite de consum garantate	Credite ipotecare
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Stadiul 1	712.712	261.393	273.343	-	12.020	848	165.108
0 zile	696.137	261.393	256.771	-	12.017	848	165.108
1-30 zile	16.575	-	16.572	-	3	-	-
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Stadiul 2	459.312	179.176	269.316	-	590	-	10.230
0 zile	481.277	179.176	263.756	-	204	-	8.141
1-30 zile	8.035	-	5.560	-	386	-	2.089
31-60 zile	-	-	-	-	-	-	-
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, depreciate, Stadiul 3	30.456	107	28.899	142	57	-	1.251
0 zile	-	-	-	-	-	-	-
1-31 zile	50	50	-	-	-	-	-
61-90 zile	11.253	-	11.253	-	-	-	-
91-180 zile	18.275	-	17.646	-	39	-	590
>360 zile	878	57	-	142	18	-	661
Valoare bruta total	1.202.480	440.676	571.558	142	12.667	848	176.589
Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit	(41.192)	(4.919)	(34.161)	(142)	(225)	(7)	(1.738)
Valoare netă totală	1.161.288	435.757	537.397	-	12.443	841	174.850

Banca Comercială Română Chișinău SA
 NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

2022	Total	Credite corporate	Credite pentru întreprinderi mici și mijlocii	Credite pentru întreprinderi micro	Credite de consum negarantate	Credite de consum garantate	Credite ipotecare
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Stadiul 1	747.595	315.892	256.812	-	11.681	1.073	162.137
0 zile	747.586	315.892	256.812	-	11.072	1.073	162.137
1-30 zile	9	0	0	-	0	-	-
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Stadiul 2	456.575	137.432	309.025	-	127	-	9.990
0 zile	455.871	137.432	309.025	-	56	-	9.357
1-30 zile	701	-	-	-	68	-	633
31-60 zile	3	-	-	-	3	-	-
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, depreciate, Stadiul 3	32.637	30.134	-	142	111	-	2.250
0 zile	689	-	-	-	-	-	689
0-31 zile	313	-	-	-	13	-	300
91-180 zile	671	-	-	-	4	-	667
181-360 zile	572	-	-	-	7	-	566
>360 zile	30.392	30.134	-	142	87	-	28
Valoare bruta total	1.236.807	483.458	565.837	142	11.919	1.073	174.377
Ajustări pentru pierderi așteptate din risc de credit	(56.532)	(33.878)	(20.186)	(142)	(246)	(9)	(2.070)
Valoare netă totală	1.180.275	449.580	545.651	-	11.673	1.064	172.307

8. Investiții în titluri

Investiții în titluri de datorie la cost amortizat

	31.12.2023 MDL'000	31.12.2022 MDL'000
Bonuri de trezorerie	314.194	311.372
Certificate emise de BNM	64.966	-
Total	379.100	311.372
Ajustări pentru pierderi așteptate din risc de credit	(17.557)	(14.609)
Total	361.603	296.763

Investiții în titluri evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

	31.12.2023 MDL'000	31.12.2022 MDL'000
Bonuri de trezorerie	212.795	132.727
Certificate emise de BNM	99.857	119.477
Total	312.652	252.204
Ajustări pentru pierderi așteptate din risc de credit	(14.477)	(11.833)
Total	312.652	252.204
Cota-parte în capitalul SRL „Biroul de Credit”	1.018	1.018
Total	313.670	253.223

Investiții în bonuri de trezorerie și certificate emise de BNM

Titluri de datorie destinate investițiilor la 31 decembrie 2023 reprezintă Bonuri de trezorerie în MDL cu scadența de la 91 zile la 364 zile, emise de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu rata dobânzii între 3.03 % și 6.65% p. a. (2022: 6.60 % și 22.01 p. a.). CBN sunt emise de BNM pe termen de 14 zile cu rata dobânzii de 4.75% (2022: 20.0%)

Investițiile în acțiuni sunt prezentate mai jos:

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

	Domeniu de activitate	Cota de participație	31.12.2023 MDL'000
SRL „Biroul de Credit”	Serviciul de credit	9,12%	1.018
Total			1.018

	Domeniu de activitate	Cota de participație	31.12.2022 MDL'000
SRL „Biroul de Credit”	Serviciul de credit	9,12%	1.018
Total			1.018

Mișcarea în titlurile evaluate la valoarea justă prin alto olomonto ale rezultatului global este prezentată mai jos.

	31.12.2023 MDL'000	31.12.2022 MDL'000
Valoarea de bilanț la 1 Ianuarie	253.222	122.271
Venituri minus pierderi din valoarea justă	1.573	7.347
Venitul din dobânzi calculate	62.935	47.320
Venitul din dobânzi primite	(62.935)	(45.696)
Cumpărări	4.696.582	6.036.167
leșiri	(4.637.707)	(5.914.186)
Total	313.670	253.223

Rating-ul de tara calculat de catre Moodys pentru Republica Moldova este B3 în 2023 (2022 – B3).

Investitiile in tiluri de valoare la cost amortizat si la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global nu sunt nici depreciate, nici restante.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

9. Imobilizări corporale

	Clădiri și terenuri MDL'000	Mobilier și echipamente MDL'000	Autovehicule MDL'000	Active în curs de execuție MDL'000	Drept de utilizare ajutoace arendate		Total MDL'000
					MDL'000	MDL'000	
Cost							
Sold la 1 ianuarie 2023	2.364	44.406	3.384	595	26.098	76.848	
Adiții	-	-	-	2.205	12.154	14.360	
Transferuri	56	1.962	-	2.018	-	-	
Derecunoașteri	-	(3.326)	(235)	-	-	(3.561)	
Sold la 31 decembrie 2023	2.420	43.042	3.149	784	38.252	87.647	
Amortizarea acumulată							
Sold la 1 ianuarie 2023	734	37.396	2.343	-	20.791	61.264	
Cheltuiala anuala	54	3.027	339	-	5.266	8.686	
Derecunoașteri	-	(3.326)	(221)	-	-	(3.547)	
Sold la 31 decembrie 2023	788	37.097	2.460	-	26.057	66.402	
Valoare netă de bilanț							
La 31 decembrie 2023	1.632	5.945	688	784	12.195	21.244	
La 1 ianuarie 2023	1.630	7.010	1.042	595	5.307	15.585	

La 31 decembrie 2023 costul imobilizărilor corporale depreciate complet dar care sunt încă folosite ca Banca este 28.744 mii MDL (la 31 decembrie 2022 - 24.970 mii MDL).

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

	Clădiri și terenuri		Mobilier și echipamente		Autovehicule		Active în curs de execuție		Drept de utilizare mijloace arendate		Total	
	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000
Cost												
Sold la 1 ianuarie 2022	2.364	42.721	3.384	616	25.945	75.030						
Adiții	-	4	-	2.816	2.820	5.640						
Transferuri	-	2.836	-	(2.836)	-	-						
Derecunoașteri	-	(1.155)	-	-	(2.667)	(3.822)						
Sold la 31 decembrie 2022	2.364	44.406	3.384	596	26.098	76.848						
Amortizarea acumulată												
Sold la 1 ianuarie 2022	682	35.564	1.929	-	6.676	54.851						
Cheltuiala anuala	52	2.980	414	-	5.653	9.099						
Derecunoașteri	-	(1.148)	-	-	(1.538)	(2.686)						
Sold la 31 decembrie 2022	734	37.496	2.343	-	20.791	61.264						
Valoare netă de bilanț												
La 31 decembrie 2022	1.630	7.010	1.042	596	5.307	15.585						
La 1 ianuarie 2022	1.682	7.157	1.456	616	9.269	20.179						

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

10. Imobilizări necorporale

Mișcările imobilizărilor necorporale pe parcursul anului încheiat la 31 decembrie 2023 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Programe informaticice	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
Cost	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2023	28.886	-	28.886
Intrări	-	674	674
Transferuri	074	(074)	-
Derecunoașteri	-	-	-
Sold la 31 decembrie 2023	29.560	-	29.560
Amortizare acumulată			
Sold la 1 ianuarie 2023	25.334	-	25.334
Cheltuielă anuală	2.891	-	2.891
Derecunoașteri	-	-	-
Sold la 31 decembrie 2023	28.225	-	28.225
Valoare netă de bilanț			
La 31 decembrie 2023	1.335	-	1.335
La 1 ianuarie 2023	3.552	-	3.552

În 2023 au fost capitalizate dezvoltări ale programelor informatice.

Mișcările imobilizărilor necorporale pe parcursul anului încheiat la 31 decembrie 2022 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Programe informaticice	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
Cost	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2022	26.692	2	26.694
Intrări	-	2.195	2.195
Transferuri	2.197	(2.197)	-
Derecunoașteri	-3	-	(3)
Sold la 31 decembrie 2022	28.886	-	28.886
Amortizare acumulată			
Sold la 1 ianuarie 2022	22.853	-	22.853
Cheltuielă anuală	2.481	-	2.481
Derecunoașteri	-	-	-
Sold la 31 decembrie 2022	25.334	-	25.334
Valoare netă de bilanț			
La 31 decembrie 2022	3.552	-	3.552
La 31 decembrie 2021	3.839	2	3.841

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

La 31 decembrie 2023, costul imobilizărilor necorporale depreciate complet dar care sunt în continuare folosite de Banca este 12.800 mii MDL (la 31 decembrie 2022 - 9.164 mii MDL).

11. Alte active

	Note	31.12.2023 MDL'000	31.12.2022 MDL'000
Active nefinanciare			
Alte cheltuieli în avans		1.521	2.897
Alte active		367	417
Total active nefinanciare		1.888	3.314
Active financiare			
Finanțări factoring fără recurs		6.471	12.617
Operațiuni cu carduri bancare		4.213	2.031
Creanțe privind leasingul operational		803	806
Creanțe privind servicii de colectare		193	193
Decontări cu clienții		3.983	1.894
Creanțe privind investiții de capital			14,3
Total active financiare	31	16.663	17.683
Total		17,551	20.997

Majoritatea activelor financiare reprezintă creanțe din contracte de factoring fără recurs. Mai jos este prezentată divizarea între expunere și provizion aferente creanțelor de factoring pentru 2023 și 2022:

	31.12.2023 MDL'000	31.12.2022 MDL'000
Creanțe din factoring fără recurs	6.483	12.649
Ajustări pentru pierderi așteptate din risc de credit	(12)	(32)
Total	6.471	12.617

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

12. Depozite de la bănci

	31.12.2023 MDL'000	31.12.2022 MDL'000
Citibank Europe PLC, Dublin - Sucursala Romania	114	10
Erste Group Bank AG	27.054	11.072
B.C. Procredit Bank SA	1.495	616
BCR Romania	50.219	86.561
B.C. Energbank S A	322	408
B.C. Victoriabank S A	372	
B.C. Fincombank S.A.	1.269	840
B.C. EUROCREDITBANK S A	22.402	10.299
Total	103.247	117.866

13. Depozite de la clienți

	31.12.2023 MDL'000	31.12.2022 MDL'000
Depozite de la persoane fizice		
Conturi curente	261.448	317.929
Depozite la termen	647.366	633.115
Total persoane fizice	908.814	951.044
Depozite de la persoane juridice		
Conturi curente	818.419	936.912
Depozite la termen	285.577	224.737
Total persoane juridice	1.103.996	1.161.649
Total	2.012.810	2.112.693

La 31 decembrie 2023 conturile curente ale persoanelor juridice includ depozite restricționate prin contractele de garanție în sumă de 5,447 mii MDL (31 Decembrie 2022: 3,068 mii MDL).

14. Împrumuturi și linii de finanțare

	31.12.2023 MDL'000	31.12.2022 MDL'000
B.C. Moldova - Aagroindbank S A	-	61.153
BCR Romania	35.113	38.629
OGPAE	51.262	78.335
	86.375	178.117

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

La 31 decembrie 2023, fondurile atrase de la Oficiul de Gestionare a Programelor Asistență Externă (OGPAE, fostul DLC) reprezintă împrumuturi în EUR destinate pentru finanțarea mai multor proiecte. Maturitatea maximă a împrumuturilor este anul 2030, iar rata medie a dobânzii este de 1.52% (2022: 0.97%).

La 31 decembrie 2023 și 2022 nu există indicatori financiari specifici ceruți conform contractelor de împrumut.

Mișcarea în fondurile atrase este prezentată în continuare:

	31.12.2023 MDL'000	31.12.2022 MDL'000
Sold la 1 ianuarie	178.264	50.449
Încasări	65.633	142.679
Rambursări	(147.839)	(21.580)
Diferențe de curs valutar	(9.683)	6.569
Valoare netă de bilanț	86.375	178.117

15. Alte datorii

	Note	31.12.2023 MDL'000	31.12.2022 MDL'000
Datorii financiare			
Contracte Escrow		-	161
Factoring operations		652	1.265
Sume în tranzit		7.091	5.778
Sume în așteptarea indicațiilor clientului		620	87
Datorii privind cheltuielile de audit		1.001	823
Datorii privind serviciile juridice		135	125
		9.499	8.239
Datorii nefinanciare			
Datorii pentru prime și contribuțiile corespunzătoare		17.679	11.329
Datorii privind concediile neutilizate		3.746	3.745
Alte datorii		8.888	6.780
Provizioane pentru angajamente de creditare		1.545	2.497
Alte venituri în avans		86	55
		31.944	24.406
		41.443	32.645

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

16. Datoriile din operațiuni de leasing

Mișcarea privind datoria de leasing este prezentată în continuare:

	31.12.2023 MDL'000	31.12.2022 MDL'000
Sold la 1 ianuarie	6.156	10.708
Intrari	12.154	2.820
Derecunoasteri		(1.213)
Dobanda calculata	696	530
Plati	(6.287)	(6.786)
Diferențe de curs valutar	(604)	9/
Valoare netă de bilanț	12.115	6.156

17. Capital social

La 31 decembrie 2023 capitalul social era constituit din 72.813 acțiuni ordinare emise și în circulație cu valoarea nominală de 10,000 MDL pe acțiune (2022: 72,813 acțiuni).

Denumirea acționarului	31 Decembrie 2023		31 Decembrie 2022	
	Cota de participare MDL'000	%	Cota de participare MDL'000	%
Banca Comerciala Româna S.A.	728.130	100%	728.130	100%
Total	728.130	100%	728.130	100%

18. Rezerva legală

În conformitate cu legislația locală, cel puțin 5% din profitul net al Băncii trebuie să fie alocat în capitalul de rezervă, până în momentul când această rezervă reprezintă cel puțin 10% din capitalul social al Băncii. Capitalul de rezervă nu poate fi distribuit acționarilor.

Conform regulamentelor Bancii Naționale a Moldovei, o rezervă de risc frecvent ar trebui creată folosind profitul net al Bancii la sfârșitul anului fiscal, ceea ce reprezintă diferența dintre credite și activele depreciate (după IFRS) și rezervele de risc prudentiale extrabilantiere (conform regulilor BNM).

19. Impozit

	2023 MDL'000	2022 MDL'000
Impozit curent		
Impozit curent	10.212	18.655
Impozit amânat		
Aferente originii și reversării diferențelor temporare	(677)	(201)
Impozit pe profit al perioadei	9.535	18.454

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Cota standard a impozitului pe profit în anul 2023 a fost 12% (2022: 12%).

Reconcilierea dintre cheltuielile cu impozitul pe profit reflectate în situațiile financiare și sumele calculate la cota standard al impozitului pe profit de 12% este următoarea:

	2023 MDL'000	2022 MDL'000
Profitul contabil până la impozitare	78.984	149.148
La cota impozitului pe venit de 12% din Republica Moldova	9.478	17.898
Ajustarea impozitului pe venit amanat pentru anul precedent	-	-
Cheltuieli nedeductibile (la cota 12%)	57	556
Impozitul pe profit al perioadei	9.536	18.464
Rata efectivă de impozitare	12%	12%

Cheltuielile nedeductibile fiscal reprezintă:

- Cheltuieli cu amortizarea apartamentului de serviciu și mobilierului din dotare;
- Cheltuieli cu întreținerea imobilelor preluate în posesie;
- Cheltuieli cu asigurarea riscului operational;
- Cheltuieli suportate pentru obținerea venitului neimpozabil (cheltuieli cu dobânzile pentru resursele atrase pentru a fi plasate în valori mobiliare de stat);
- Cheltuieli cu provizioanele pentru concediu neutilizat, pentru cheltuieli juridice, pentru servicii de audit etc.

	2023 MDL'000	2022 MDL'000
Soldul la 1 ianuarie	2.314	2.142
Diferențe temporare trecute prin profit și pierdere	677	201
Diferențe temporare trecute prin alte elemente ale rezultatului global	8	(29)
Soldul la 31 decembrie	2.999	2.314

Mișcarea în impozitul amânat în anul 2023 și 2022 este prezentată mai jos:

Banca Comercială Română Chișinău SA
 NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

2023

	<i>Creanțe (datorii) cu impozit amanat</i>	<i>Profit si pierdere</i>	<i>Alte elemente ale rezultatului global</i>	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amanat</i>
	1 ianuarie			31 decembrie
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Revaluarea activelor financiare FVOCI	(30)	-	8	(22)
Provizion pentru concedii neutilizate	448	1	-	449
Provizion pentru cheltuieli juridice	190	(74)	-	116
Provizion pentru servicii de audit	99	21	-	120
Provizion reținere Accrual for remuneration	1.359	763	-	2.122
Imobilizări corporale	212	(31)	-	181
Amortizarea comisioanelor aforont creditelor	36	(3)	-	33
Creanță (datorie) netă cu impozit amânat	2.314	677	8	2.999

2022

	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amanat</i>	<i>Profit si pierdere</i>	<i>Alte elemente ale rezultatului global</i>	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amanat</i>
	1 ianuarie			31 decembrie
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Revaluarea activelor financiare FVOCI	(1)	-	(29)	(30)
Provizion pentru concedii neutilizate	343	105	-	448
Provizion pentru cheltuieli juridice	25	165	-	190
Provizion pentru servicii de audit	188	(89)	-	99
Provizion pentru remunerari	1.037	322	-	1.359
Imobilizări corporale	510	(298)	-	212
Amortizarea comisioanelor la credite	40	(4)	-	36
Creanță (datorie) netă cu impozit amânat	2.142	201	(29)	2.314

Banca Comercială Română Chișinău SA
 NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

20. Venituri nete din dobânzi

	2023 MDL'000	2022 MDL'000
Venituri din dobânzi calculate utilizând metoda ratei efective a dobânzii		
Investiții în titluri	100.047	110.680
Credite și avansuri	87.946	68.261
Unwinding	(547)	(405)
Venituri din dobânzi de la BNM și alte bănci	34.892	54.000
Total Venituri din dobânzi calculate utilizând metoda ratei efective a dobânzii	222.338	232.536
Cheltuieli cu dobânzile		
Depozite și împrumuturi de la bănci	(11.316)	(3.642)
Depozite ale persoanelor fizice	(49.942)	(23.457)
Depozite ale persoanelor juridice	(22.671)	(22.220)
Dobânzi din leasing	(696)	(530)
Total cheltuieli cu dobânzile	(84.625)	(49.849)
Venituri nete din dobânzi	137.713	182.687

21. Venituri nete din taxe și comisioane

	2023 MDL'000	2022 MDL'000
Venituri din taxe și comisioane		
Comisioane din retragerile/depunerile de numerar	7.517	8.682
Comisioane din garanțiile emise	1.000	1.040
Venituri din operațiunile cu cardurile bancare	13.557	16.245
Comisioane din administrarea conturilor clienților	3.668	3.256
Comisioane din creditări	906	1.265
Alte comisioane bancare	430	702
Total venituri din taxe și comisioane	27.078	31.190
Cheltuieli cu taxe și comisioane		
Comisioane cu garanții, tranzacții în valută străină și alte taxe și comisioane bancare	(2.862)	(3.148)
Cheltuieli din operațiuni cu cardurile bancare	(10.845)	(10.319)
Total cheltuieli cu taxe și comisioane	(13.707)	(13.467)
Venituri nete din taxe și comisioane	13.371	17.723

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

22. Venituri nete din tranzacționare

	2023	2022
	MDL'000	MDL'000
Venituri nete din tranzacționarea cu valuta	61.116	66.030
Rezultatul net din reevaluarea soldurilor în valută străină	(8.079)	(3.652)
Venituri nete din tranzacționare	53.037	62.378

23. Alte venituri operaționale

	2023	2022
	MDL'000	MDL'000
Venituri din penalități	84	102
Venituri din scoaterea din uz al activelor materiale	176	94
Alte venituri operaționale	157	255
Venituri din dividende	348	237
Total alte venituri operaționale	765	688

24. Majorarea / (diminuarea) provizionului din deprecierea creditelor și altor active financiare

	Note	2023	2022
		MDL'000	MDL'000
Credite și avansuri acordate clienților	7	(11.241)	(11.422)
Investiții în titluri de datorie la cost amortizat	8	(2.948)	7.542
Conturi curente și depozite la bănci	6	1.524	(8.134)
Investiții în titluri la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	8	(2.645)	(6.129)
Alte active la cost amortizat (factoring)		20	(6)
Total		(15.290)	(18.149)

Mai jos este prezentată detalierea ajustării valorii la credite și avansuri:

	Note	2023	2022
		MDL'000	MDL'000
Creșterea provizionului	7	(25.497)	(19.120)
Reducerea provizionului	7	13.887	6.913
Recuperări		370	786
Total		(11.241)	(11.422)

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

25. Cheltuieli cu personalul

	2023	2022
	MDL'000	MDL'000
Salarii	44.967	36.250
Asigurarea socială	10.273	8.135
Contribuții medicale	110	99
Tichete de masa	1.372	1.133
Total	56.722	45.617

Cheltuielile de remunerare a managementului sunt prezentate în Nota 30

26. Cheltuieli generale și administrative

	2023	2022
	MDL'000	MDL'000
Cheltuieli cu întreținerea și chiria	2.456	1.664
Cheltuieli cu prima de asigurare a riscului	2.853	2.366
Alte cheltuieli	4.712	4.541
Cheltuieli privind întreținerea activelor corporale	3.471	3.673
Cheltuieli poștale și de telecomunicații	2.129	1.996
Cheltuieli privind întreținerea activelor necorporale	3.522	3.557
Cheltuieli aferente securității și asigurării activelor	1.195	1.297
Cheltuieli aferente auditului	1.755	1.386
Cheltuieli de consultanță	120	9
Rezultatul net aferent vânzării activelor preluate în posesie	371	223
Cheltuieli aferente impozitelor (TVA, impozit rutier, etc.)	1.153	1.192
Cheltuieli de deplasare de serviciu	218	178
Cheltuieli de marketing și sponsorizare	1.501	2.193
Cheltuieli de colectare numerar	456	507
Cheltuieli juridice	373	112
Cheltuieli de birotică	163	167
Cheltuieli de instruire	76	37
Cheltuieli de transport	-	6
Cheltuieli cu salarizarea	373	368
Cheltuieli la fondul de rezoluție	1.976	3.505
Total	28.873	28.977

Din totalul cheltuielilor de audit prezentate mai sus sumele aferente serviciilor prestate de ~~ICS PricewaterhouseCoopers~~ Audit SRI includ: cheltuielile pentru auditul situațiilor financiare statutare ale Băncii, în sumă de 860 mii MDL (31 decembrie 2022: 792 mii MDL), pentru revizuire limitată a informațiilor financiare FINREP la 30 iunie 2023, în sumă de 112 mii MDL (31 decembrie 2022: 107 mii MDL) și servicii non-audit, precum alte angajamente de tipul procedurilor convenite în sumă de 109 mii MDL (31 decembrie 2022: 106 mii MDL).

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Alte cheltuieli reprezintă cheltuieli cu prestatorii de servicii, cheltuieli pentru petrecerea sărbătorilor, cheltuieli de agidurare a mijloacelor de transport, cheltuieli pentru evaluarea gajului, etc.

27. Depreciere și amortizare

	2023 MDL'000	2022 MDL'000
Amortizarea imobilizărilor corporale	8.687	9.099
Amortizarea imobilizărilor necorporale	2.891	2.481
Total	11.578	11.580

28. Garanții și alte angajamente financiare

Valoarea agregată a garanțiilor, angajamentelor și a altor elemente extrabilanțiere existente la 31 decembrie 2023 și 2022 este

	2023 MDL'000	2022 MDL'000
Garanții emise	54.771	54.871
Angajamente de finanțare și altele	1.634	39.922
Total	56.405	94.793

Garanțiile reprezintă imobile, depozite bancare și conturi curente, teren pentru construcții, producție industrială.

Angajamentele de finanțare nu necesită în mod obligatoriu o ieșire viitoare de numerar, având în vedere că multe din aceste angajamente vor expira fără a fi finanțate.

Banca estimează că suma datoriilor contingente sau a angajamentelor nu va fi contractată în totalitate până la scadență.

Banca are semnate contracte de leasing pentru spații. Aceste contracte au o durată medie de viață între trei și cinci ani, fără opțiune de reînnoire. Locatarul nu are restricții la semnarea contractelor de locațiune.

29. Valoarea justă a instrumentelor financiare

a. Instrumente financiare la valoarea justă

2023

	Total	(Nivelul 1) MDL'000	(Nivelul 2) MDL'000	(Nivelul 3) MDL'000
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	312.653	-	312.653	-

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

2022

	Total	(Nivelul 1) MDL'000	(Nivelul 2) MDL'000	(Nivelul 3) MDL'000
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	262.204		262.204	

Active financiare FVOCI sunt active financiare a căror valoare de piață este determinată prin urmărirea ultimilor cotații ale bonurilor de trezorerie emise de Ministerul Finanțelor prin intermediul Băncii Naționale a Moldovei. Modelul presupune aplicarea ultimei cotații disponibile publicate pentru bonurile de trezorerie certificate bancare.

Banca utilizează următoarea ierarhie pentru determinarea și dezvăluirea valorilor juste a titlurilor de datorie:

Nivel 1: prețuri cotate pe piețe active pentru același instrument (adică fără modificări sau mixări),

Nivel 2: prețuri cotate pe piețe active pentru active sau datorii similare sau alte tehnici de evaluare în care toate datele de intrare sunt bazate pe date de piață observabile; și

Nivel 3: tehnici de evaluare în care toate datele de intrare nu sunt bazate pe date de piață observabile.

b. Instrumente financiare care nu sunt măsurate la valoarea justă

Tabelul de mai jos sumarizează valorile de bilanț și valorile juste a acelor active și datorii ce nu sunt prezentate la valoarea justă pe bilanțul contabil al Bancii:

	Valoarea contabila 2023 MDL'000	Valoarea justă 2023 MDL'000	Nivel ierarhic	Valoarea contabila 2022 MDL'000	Valoarea justă 2022 MDL'000	Nivel ierarhic
Active financiare						
Numerar	54.300	54.300	1	78.170	78.170	1
Conturi la Banca Națională a Moldovei	802.149	802.149	2	1.129.017	1.129.017	2
Conturi curente și depozite la bănci	218.742	218.742	2	111.581	111.581	2
Credite și avansuri acordate clienților	1.161.288	1.152.449	3	1.180.275	1.145.343	3
Investiții în titluri de datorie la cost amortizat	361.603	361.430	2	296.763	296.271	2
Alte active financiare	15.663	15.663	3	17.683	17.683	3
Datoriile financiare						
Depozite de la bănci	103.247	103.247	2	117.866	117.866	2
Împrumuturi și linii de finanțare	86.375	86.375	3	178.306	178.306	3
Depozite de la clienți	2.012.810	2.016.611	3	2.112.505	2.083.147	3
Alte datorii financiare	9.499	9.499	3	8.239	8.239	3

Credite și avansuri acordate clienților și Depozite de la clienții sunt active, respectiv datoriile financiare a căror valoare justă se determină prin aplicarea ratei de dobândă de piață pentru instrumente similare disponibile la o dată cât mai apropiată de data de raportare. Aceste rate sunt disponibile pe site-ul BNM.

Pentru celelalte active și datoriile financiare nu există o piață activă. În aceste condiții Banca consideră că aceste instrumente financiare datorită naturii și termenului scurt, se aproximează cu valoarea de bilanț.

(i) Credite și avansuri acordate clienților

Credite și avansuri acordate clienților sunt prezentate la valoarea brută minus provizionul privind deprecierea creditelor. Valoarea justă estimată a activelor financiare la cost amortizat - credite acordate clienților reprezintă valoarea actualizată a fluxurilor bănești viitoare estimate. Fluxurile bănești viitoare sunt actualizate pe baza ratei de piață, pentru a determina valoarea justă a activelor financiare la cost amortizat - credite și avansuri acordate clienților.

(ii) Investiții în titluri de datorie

Valoarea de bilanț a activelor financiare la cost amortizat - titluri de stat este prezentată la costul de amortizat. Valoarea justă a activelor păstrate până la maturitate este determinată în baza ratei de piață la instrumentele similare.

(iii) Împrumuturi, incluzând depozite de la bănci și de la clienți

Valoarea justă a împrumuturilor cu rată flotantă se aproximează cu valoarea lor de bilanț. Valoarea justă estimată a depozitelor cu dobândă fixă și alte împrumuturi, pentru care nu există prețuri de piață, se determină pe baza fluxurilor bănești viitoare.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

30. Părți afiliate

În cursul activității economice ordinare Banca a desfășurat o serie de tranzacții bancare și nebancare cu părți afiliate. Aceste tranzacții includ acordarea creditelor, deschiderea depozitelor, finanțarea comerțului, achitarea unor plăți, tranzacții cu valută străină și procurarea de bunuri și servicii de la părți afiliate. S-au acordat credite altor părți afiliate la ratele de piață. Mai jos sunt prezentate soldurile și tranzacțiile cu părțile afiliate de parcursul anului:

Parte afiliată	Conturi Nostro și plasamente bancare	Ajustari pentru pierderi așteptate din risc de credit	Depozite la finele anului	Împrumuturi	Venituri din dobânzi și comisioane		Cheltuieli cu dobânzi și comisioane		Provizion pentru retentie
					MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	
A acionari (BCR) și persoanele afiliate lor	190.376	(118)	77.273	35.113	3.502	8.299	2.853	-	
Erste Group	170.181	(98)	27.054	-	3.464	-	2.853	-	
BCR	20.195	(20)	50.219	35.113	38	8.299	-	-	
A acionari (BCR) și persoanele afiliate lor	84.486	(50)	97.675	38.587	445	2.835	2.366	-	
Erste Group	80.490	(46)	11.072	-	440	781	2.366	-	
BCR	3.996	(4)	86.603	38.587	5	2.054	-	-	
Alți administratori membri ai comitetului de creditare al Băncii și persoanele afiliate lor	-	-	14.068	-	74	695	6.196*	2.449	
Alți administratori membri ai comitetului de creditare al Băncii și persoanele afiliate lor	-	-	13.675	-	137	233	4.593*	708	
Total	190.376	(118)	91.341	35.113	3.576	8.994	9.049	2.449	
Total	84.486	(50)	111.350	38.587	582	3.068	6.959	708	

* Sumele includ cheltuieli cu salarii.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTĂ EXPLICATIVĂ LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

În anul 2023, Banca a prelungit contractul de împrumut pe termen lung cu BCR SA, în limita maximă de 10.000 mii EUR până la 30 mai 2026.

În anul 2023 au fost închise două contracte de credit cu BCR SA: contractul de RPA ajuns la scadență pe 30.09.2023 și contractul Overdraft pe 22.06.2023, la decizia și notificarea din partea creditorului.

Pentru fiecare Garantiă emisă în cadrul contractului, BCR Chișinău plătește trimestrial către BCR, pe întreaga durată de valabilitate a Garanției, un comision de garantare, compus din: (i) comision de emisie Garantiă și (ii) comision de risc.

Fondurile atrase de la bănci reprezintă împrumuturi/depozite în USD și cuprind creditul de la banca mării (cu scadența 12 luni și rata dobânzii 10.13%; în 2022 - 8.45%) și depozitele money market în USD (cu scadența până la 1 lună și rata dobânzii 5.7%; în 2022 - 5.0%).

În anul 2023 BCR Chișinău SA a achitat către DCR suma de 141.995 LUR ceea ce reprezintă plata de către BCR a contravalorii Primei de asigurare aferente Politelor de asigurare emise de Omniasig – Vienna Insurance Group SA în cadrul Programului de asigurare de risc operațional - „Bankers Blanket Bond Insurance Program” în care BCR Chișinău SA are calitate de asigurat. Aceste cheltuieli sunt clasificate pe linia de cheltuieli/costuri ne-aferente dobânzilor și se referă la prima de asigurare a riscului operațional.

Pe parcursul anului 2023 ratele la depozitele la termen a persoanelor afiliate a variat între 5% și 20% la depozitele în MDL și între 1% și 5% la cele în valută.

Remunerarea Directorilor

Managementul executiv a avut o remunerație în valoare totală de 11.216 mii MDL (2022 9.519 mii MDL), contribuții pentru asigurări sociale în valoare de 1.068 mii MDL (2022 737 mii MDL), contribuții pentru asigurări medicale în valoare de 501 mii MDL (2022 426 mii MDL). Membrii neexecutivi ai Consiliului Băncii au primit onorarii în 2023 în valoare totală de 231 mii MDL (2022 246 mii MDL), contribuții pentru asigurări sociale în valoare de 70 mii MDL (2022 76 mii), contribuții pentru asigurări medicale în valoare de 26 mii MDL (2022 28 mii MDL).

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

31. Adecvarea capitalului

Tabelul de mai jos prezintă modul de calcul al activelor ponderate la risc, în conformitate cu reglementările BNM pentru anul 2023 și 2022:

	2023	2022
	MDL'000	MDL'000
Valoare Nominală	2.993.105	3.133.327
Valoarea ponderată la risc	1.309.913	1.209.207
% (min 25.1)	43,8	38,6

Suficiența capitalului și utilizarea capitalului reglementat sunt monitorizate de conducerea Băncii.

Pe parcursul anului 2023 și 2022 Banca a corespuns în întregime cerințelor de capital impuse de regulatori. Gestionarea capitalului este prezentată în nota 32.

32. Gestionarea riscurilor

Introducere

Activitățile Băncii o expun la o varietate de riscuri financiare ce sunt gestionate printr-un proces continuu de identificare, evaluare și monitorizare, ce are drept scop stabilirea unor limite și controale adecvate. Procesul de gestionare a riscului este esențial rentabilității continue a Băncii, iar fiecare angajat este responsabil pentru expunerea la risc asociată cu responsabilitățile sale. Banca este expusă la riscul de creditare, de lichiditate și de piață, de asemenea și la diverse riscuri operaționale.

Procesul de gestionare a riscurilor nu include riscurile de afacere, cum ar fi riscul de mediu, tehnologic și industrial. Politica Băncii este de a monitoriza aceste riscuri prin intermediul procesului de planificare strategică.

Consiliul de Supraveghere este responsabil pentru gestionarea riscului, aprobarea strategiilor și principiilor de gestionare a riscurilor.

Comitetul de Audit, Conformitate și Administrare a Riscurilor (ACAR) are rol consultativ, asistând CS în exercitarea responsabilităților sale în ceea ce privește controlul intern, conformitatea, auditul, gestionarea riscurilor, aspecte juridice s.a. **Comitetul Executiv** este responsabil pentru implementarea adecvată a mecanismelor de control intern și a sistemelor de gestionare a riscurilor, evaluând în mod constant riscurile care ar putea avea un impact asupra îndeplinirii obiectivelor Băncii și luând măsuri legate de orice modificare a condițiilor în care își desfășoară Banca activitatea. CEX se asigură că politicile și procesele de gestionare a riscurilor sunt adecvate din perspectiva profilului de risc și a planului de activitate al băncii și că acestea sunt implementate eficient în cadrul procesului de revizuire a politicilor și strategiei de risc.

Comitetul de Credite (CC) este organul operativ de luare a deciziilor pentru aprobarea produselor de creditare în conformitate cu reglementările interne, aferente autorităților de aprobare a produselor de tip credit. Totodată, elaborează/dezvolta strategia de colectare a creanțelor Băncii, asigură maximizarea recuperării creanțelor Băncii și decide măsurile necesare pentru reducerea portofoliului de credite neperformante ale Băncii.

Comitetul de administrare a activelor și pasivelor (ALCO) revizuieste, raportează către și asistă CEX în îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin în domeniul managementului structurii activelor și pasivelor, strategiei

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

de finanțare, politici de dobânzi, politici de lichiditate și este un organ de analiză și decizie care emite hotărâri și recomandări potrivit limitelor de autoritate stabilite.

Comitetul Operațional de Lichiditate (COL) este responsabil de gestionarea zilnică a poziției de lichiditate a Băncii. Analizează situația lichidității BCRC în mod regulat și raportează direct către ALCO. De asemenea, propune măsuri pentru ALCO în cadrul politicilor și principiilor de management stabilite în Politica Procesul Intern de Evaluare a Adecvării Lichidității. Mai mult, membrii COL sunt puncte de contact pentru alte departamente pentru probleme legate de lichiditate.

Gestionarea riscului este în responsabilitatea Departamentului Managementul Riscului („DMR”) care asigură menținerea unui proces de control independent, ce include monitorizarea nivelului expunerii la risc și evaluarea riscului aferent produselor noi și tranzacțiilor structurate. Acest departament asigură de asemenea acoperirea riscurilor în cadrul sistemelor de evaluare și raportare a riscurilor.

Noul modul organizatoric al DMR se bazează pe 3 activități principale: credit underwriting, risc strategic (inclusiv raportarea) și activitatea workout, după cum urmează:

- I. Credit underwriting cuprinde funcții aferente analizei aplicațiilor de credit și emiterea opiniilor de risc; elaborarea/implementarea politicilor și procedurilor de creditare, monitorizarea semnalelor de avertizare timpurie (FWS); managementul garanțiilor, inclusiv principiile de evaluare și reevaluare a acestora, identificarea și monitorizarea grupurilor de clienți aflați în legătură.
- II. Risc strategic se referă la:
 - Definirea, elaborarea și implementarea cadrului ICAAP (strategia de risc, cadrul apetitului și toleranței la risc, planul de redresare, testele de stres, evaluarea materialității riscurilor, adecvarea capitalului, guvernanta și analiza riscului de concentrare s.a.);
 - Monitorizarea riscurilor, analiza și raportarea acestora; calcularea, monitorizarea și raportarea indicatorilor riscului de credit, inclusiv în cadrul exercițiilor de bugetare; calcularea RWA (active ponderate la risc); implementarea tehnică a noilor cerințe de raportare etc.;
 - Administrarea riscului de piață, lichiditate și operațional, inclusiv setarea și monitorizarea limitelor corespunzătoare și raportarea.
- III. Activitatea workout se referă la: monitorizarea clienților aflați în gestiunea workout și recuperarea creanțelor Bancii; procesul de realizare a garanțiilor preluate în posesie;
- IV. elaborarea și implementarea Procedurii de recuperare a creditelor neperformante a clienților retail și persoane juridice; inițierea procedurilor de judecată s.a.

Trezoreria Băncii este responsabilă de gestionarea activelor și datoriilor Băncii, cât și structura financiară. De asemenea poartă răspundere și pentru riscurile aferente finanțării și lichidității.

Managementul riscului și capitalului

Activitatea de administrare a riscurilor este integrată cu cadrul de guvernanta al Bancii și este parte a proceselor de planificare, atât la nivel operațional, cât și strategic. Banca are principii solide de guvernanta, care includ o structură organizațională bine definită, cu linii de responsabilitate transparente și consistente, cu procese eficiente de identificare, administrare, monitorizare și raportare a riscurilor la care este sau ar putea fi expusă, cu mecanisme adecvate de control intern.

Procesul Intern de Evaluare a Adecvării Capitalului la Riscuri (ICAAP) în cadrul Bancii „impus de pilonul II Basel” reprezintă o componentă importantă a procesului de conducere și a culturii decizionale

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

a Bancii și asigură conducerea posibilitatea să evalueze în mod continuu profilul de risc al Bancii și gradul de adecvare a capitalului intern în raport cu acesta.

Asumarea de riscuri într-o manieră conștientă și selectivă, precum și administrarea cu profesionalism a riscurilor reprezintă una dintre principalele funcții ale BCRC, un nivel adecvat de capitalizare fiind esențial pentru situația financiară a Bancii și pentru operațiunile derulate de aceasta.

ICAAP este utilizat pentru a evalua dacă BCRC poate suporta riscurile asumate, prin compararea portofoliilor de risc ale acesteia (luând în calcul toate tipurile de riscuri), cu capitalul Bancii (potentialul de acoperire cu capital).

ICAAP este parte integrantă a cadrului general de administrare a riscurilor la nivelul BCRC și este realizat în concordanță cu planurile strategice ale Bancii și cu modul în care acestea sunt corelate cu factorii macroeconomici.

În acest sens, BCRC dezvoltă o strategie de menținere adecvată a nivelurilor de capital, care încorporează factori cum ar fi prognoza de creștere a creditelor, informații privind sursele viitoare de finanțare și modul de utilizare a resurselor, politica de dividende, precum și orice variație pro-ciclică identificată la nivelul unui ciclu de afaceri.

BCRC are ca obiectiv fundamental menținerea unui nivel adecvat al capitalului, luând în considerare profilul de risc, mediul economic, calitatea proceselor de control intern și administrare a riscului, planurile strategice, precum și calitatea capitalului intern disponibil.

Componentele necesare pentru asigurarea întregului cadru ICAAP, a cerințelor de reglementare, dar în mod particular, pentru a asigura generarea de valoare adăugată, pot fi grupate după cum urmează:

- Strategia de Risc;
- Declarația privind Apetitul la Risc (RAS);
- Analize de risc și testarea în condiții de criză, incluzând:
 - Evaluarea Materialității Riscurilor (RMA);
 - Analiza Riscului de Concentrare (RCA);
 - Simularile de criză;
 - Calculul capacității de acoperire a riscurilor (RCC);
- Administrarea riscurilor, incluzând:
 - Planificarea riscurilor și activitatea de bugetare;
 - Alocarea de capital;
 - Managementul performanței.
- Planul de redresare.

Acest cadru este suplimentat cu o arhitectură de risc cuprinzătoare, acesta cuprinzând:

- Politici și Procese;
- Cadrul de raportare;
- Platforme și instrumente tehnice;
- Date de risc.

Procesul de management al capitalului cuprinde un număr de activități distincte, începând de la stabilirea obiectivelor de capital și procesul de planificare a capitalului, continuând cu alocarea de

capital și cu managementul performantei până la monitorizare și raportare. Acest proces de gestionare a capitalului se aplică capitalului contabil, capitalului în cadrul Pilonului I și Pilonului II, iar evaluarea adecvării capitalului este efectuată pentru ambele – nivelurile actuale și cele planificate ale capitalului.

Limitarea riscului

Banca, în mod activ, utilizează garanțiile pentru a reduce riscul de credit. Funcția esențială a garanțiilor este de a evita sau reduce riscul nerecuperării sumelor datorate de debitor față de creditor, dacă debitorul nu își execută obligațiile la termenele și în condițiile prevăzute în contractul de credit.

Concentrarea excesivă a riscului

Riscul de concentrare se referă la consecințe adverse potențiale care pot apărea din concentrări sau interacțiuni între tipuri de riscuri sau factori de risc similari sau diferiți între tipurile de riscuri, cum ar fi riscul provenit din creditele acordate aceluiași client, unui grup de clienți aflați în legătură, unor clienți din aceeași regiune geografică sau industrie sau unor clienți care oferă aceeași gamă de bunuri și servicii, riscul față de un singur emitent de garanții, precum și riscul de credit provenit din utilizarea tehnicilor de mitigare a riscului și în particular din expuneri mari indirecte.

Concentrarea riscului reprezintă expunerea (expunerile) care poate/pot apărea în cazul unei Banci la nivelul diferitelor categorii de riscuri individuale sau de-a lungul mai multor categorii de riscuri, cu potențialul de a produce: (i) pierderi suficient de mari pentru a amenința stabilitatea Bancii și/sau capacitatea acesteia de a-și derula activitățile de bază sau (ii) o schimbare materială în profilul de risc al acesteia.

Pentru a evita concentrarea excesivă a riscului, politicile și procedurile Băncii includ îndrumări specifice ce pun accentul pe menținerea unui portofoliu diversificat. Concentrările de risc identificate sunt controlate și gestionate corespunzător.

Cadrul BCRC de administrare a riscului de concentrare cuprinde standardele necesare pentru identificarea, măsurarea, monitorizarea și diminuarea riscurilor de concentrare, a caror implementare este esențială pentru asigurarea viabilității Bancii pe termen lung, în special în condiții economice de stres. Riscul de concentrare este adresat prin sistemul complex de limite al Bancii, precum și prin analize specifice de concentrare.

Riscul de credit

Banca se expune riscului de creditare, care este riscul că partea contractată va aduce un prejudiciu financiar Băncii ca rezultat al neonorării unei obligații. Banca structurează nivelurile riscului de credit la care se expune prin stabilirea limitelor asupra nivelului de risc acceptat în relația sa cu un debitor, un grup de debitori sau segmente de industrii.

Banca a elaborat un proces de analiză a calității portofoliului de credite pentru identificarea posibilelor modificări în credibilitatea părții contractante, inclusiv analiza regulată a gajului. Limitele la nivel de parte contractantă sunt stabilite prin utilizarea unui sistem de clasificare a riscului de creditare, care atribuie fiecărei părți contractante un anumit rating. Ratingurile de risc sunt supuse revizuirii în mod regulat. Procesul de analiză a calității creditelor are drept scop estimarea pierderilor posibile aferente riscurilor la care Banca este expusă și luare de măsuri corective.

Banca Comercială Română Chișinău SA
 NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

	31.12.2023						
	MDL'000						
	Total	Conturi la Banca Națională	Conturi curente și depozite la bănci	Credite și avansuri acordate clienților	Active financiare amortizat – alte active	Investiții în titluri de datorii la costul amortizat	Investiții în titluri evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global
Valoare contabilă brută a activelor financiare, nedepreciate, Stadiul 1	2.423.567	807.707	190.376	712.712	6.483	379.160	327.129
0 zile	2.406.992	807.707	190.376	696.137	6.483	379.160	327.129
1-30 zile	16.575	-	-	16.575	-	-	-
Valoare contabilă brută a activelor financiare, nedepreciate, Stadiul 2	493.688	-	34.376	459.312	-	-	-
0 zile	485.653	-	34.376	451.277	-	-	-
1-30 zile	8.035	-	-	8.035	-	-	-
31-60 zile	-	-	-	-	-	-	-
Valoare contabilă brută a activelor, depreciate, Stadiul 3	30.456	-	-	30.456	-	-	-
0 zile	-	-	-	-	-	-	-
1-30 zile	50	-	-	50	-	-	-
61-90 zile	11.253	-	-	11.253	-	-	-
91-180 zile	18.275	-	-	18.275	-	-	-
>360 zile	878	-	-	878	-	-	-
Total	2.947.711	807.707	224.752	1.202.480	6.483	379.160	327.129
Ajustări de valoare SIFR 9	(84.806)	(5.558)	(6.010)	(41.192)	(12)	(17.557)	(14.477)
Valoare contabilă netă	2.862.905	802.149	218.742	1.161.288	6.471	361.603	312.652

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

	31.12.2022 MDL'000						
	Total	Conturi la Banca Națională	Conturi curente și depozite la bănci	Credite și avansuri acordate clienților	Active financiare la costul amortizat – active	Investiții în titluri de catorle la costul amortizat	Investiții în titluri evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global
Valoare contabilă brută a activelor financiare, nedepreciate, Stadiul 1	2.577.679	1.137.000	117.246	747.595	12.257	311.367	264.037
0 zile	2.577.670	1.137.000	117.246	747.586	12.257	311.367	264.037
1-30 zile	9	-	-	9	-	-	-
Valoare contabilă brută a activelor financiare, nedepreciate, Stadiul 2	456.962	-	-	456.575	382	5	-
0 zile	455.876	-	-	455.871	-	5	-
1-30 zile	1.083	-	-	701	332	-	-
31-60 zile	3	-	-	3	-	-	-
Valoare contabilă brută a activelor depreciate, Stadiul 3	32.637	-	-	32.637	-	-	-
0 zile	689	-	-	689	-	-	-
1-30 zile	313	-	-	313	-	-	-
91-180 zile	671	-	-	671	-	-	-
180-360 zile	572	-	-	572	-	-	-
>360 zile	30.392	-	-	30.392	-	-	-
Total	3.067.278	1.137.000	117.246	1.236.807	12.649	311.372	264.037
Ajustări pentru pierderi așteptate de risc de credit	(96.655)	(7.983)	(5.665)	(56.532)	(32)	(14.609)	(11.833)
Valoare contabilă netă	2.970.623	1.129.017	111.581	1.180.275	12.617	296.763	252.204

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Angajamente de creditare

Banca propune clienților săi garanții financiare, scopul principal al acestor instrumente fiind de a asigura efectuarea plăților necesare din numele clientului sau a încheia angajamente ce extind liniile de credit și astfel asigurând necesitățile de lichidități. Garanțiile și acreditivele (inclusiv acreditivele stand-by) obligă Banca să efectueze plățile necesare în numele clientului ca rezultat al unui anumit eveniment, deseori legat de importul sau exportul de bunuri. Aceste angajamente poartă același risc ca și creditele și sunt gestionate de aceleași proceduri și politici de control.

Concentrare riscului: Expunerea maximă la riscul de credit fără garanții deținute sau orice ameliorare a rating-ului de credit

Expunerea maximă la riscul de credit

	Note	31.12.2023 MDL'000	31.12.2022 MDL'000
Conturi la Banca Națională	4	807.707	1.137.001
Conturi curente și depozite la bănci	5	224.762	117.246
Credite și avansuri acordate clienților	6	1.202.480	1.230.807
Investiții în titluri de datorie la cost amortizat	7	379.160	296.763
Investiții în titluri la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	7	327.130	252.204
Alte active	10	6.483	12.649
Total		2.947.712	3.052.670
Garanții emise	28	54.771	54.871
Angajamente de creditare	28	1.634	39.922
Total		56.405	94.793
Expunere maximă la riscul de credit, total		3.004.117	3.147.463

Pentru scopul acestei note, rândul alte active conține doar finanțările de factoring fără recurs.

Concentrarea Băncii față de risc este gestionată pe client/parte contractantă și sector industrial.

Cei mai mari debitori și creditori

Concentrarea expunerii nete a conturilor curente și depozitelor deținute la alte bănci este prezentată mai jos:

	2023 MDL'000	2022 MDL'000
ERSTE GROUP BANK AG	170.083	80.444
B.C. VICTORIABANK S.A.	28.484	27.145
BCR ROMANIA	20.175	3.992
Total	218.742	111.581

Tabelul de mai jos indică expunerea maximă la riscul de credit pentru elementele bilanțului contabil la nivel industrial înainte de efectul de atenuare prin utilizarea procedurilor de compensare și a contractelor de gaj.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Analiza pe industrii

31 decembrie 2023	Servicii financiare	Institutiile statului	Industria prelucrătoare	Comerț	Servicii	Construcții	Agricultura	Consum	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare									
Conturi la Banca Națională	807.707	-	-	-	-	-	-	-	807.707
Conturi curente și depozite la bănci	224.752	-	-	-	-	-	-	-	224.752
Credite și avansuri acordate clienților									
Credite corporate	-	-	58.222	333.076	49.323	55	-	-	440.676
Credite întreprinderi mici și mijlocii	-	-	82.907	469.326	-	1.931	17.334	-	571.558
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	142	-	-	-	142
Credite de consum negarantate	-	-	-	-	-	-	-	12.668	12.668
Credite de consum garantate	-	-	-	-	-	-	-	848	848
Credite ipotecare	-	-	-	-	-	-	-	176.588	176.588
Total credite	-	-	141.129	802.402	49.465	2.046	17.334	190.104	1.202.480
Investiții în titluri evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	212.795	99.857	-	-	-	-	-	-	312.652
Investiții în titluri de datorie la cost amortizat	314.194	64.966	-	-	-	-	-	-	379.160
Alte active	-	-	6.483	-	-	-	-	-	6.483
Total	1.559.448	164.823	147.612	802.402	49.465	2.046	17.334	190.104	2.933.234
Ajustări din pierderi așteptate de risc de credit	(24.414)	(7.632)	(4.930)	(32.793)	(482)	(-28)	(901)	(1.970)	(73.250)
Valoarea contabilă neta	1.535.034	157.191	142.682	769.609	48.983	1.918	16.433	188.134	2.859.984

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Analiza pe industrii 31 decembrie 2022	Servicii financiare	Institutiile statului	Industria prelucrătoare	Comert	Servicii	Construcții	Agricultura	Consum	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare									
Conturi la Banca Națională	1.129.017	-	-	-	-	-	-	-	1.129.017
Conturi curente și depozite la bănci	117.246	-	-	-	-	-	-	-	117.246
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri									
Credite corporate	-	-	61.096	371.072	30.786	23.534	-	-	483.458
Credite IMM	-	-	72.008	449.882	-	13.235	30.712	-	565.837
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	142	-	-	-	142
Credite de cons. m negarantate	-	-	-	-	-	-	-	11.919	11.919
Credite de cons. m garantate	-	-	-	-	-	-	-	1.073	1.073
Credite ipotecare	-	-	-	-	-	-	-	174.378	174.378
Total credite	-	-	133.104	820.954	30.928	33.739	30.712	187.370	1.236.807
Investiții în titluri evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	132.531	119.673	-	-	-	-	-	-	252.204
Investiții în titluri de datorie la cost amortizat	-	311.372	-	-	-	-	-	-	311.372
Alte active	-	-	9.444	3.205	-	-	-	-	12.649
Total	1.378.794	431.045	142.548	824.159	30.928	33.739	30.712	187.370	3.059.295
Ajustari din pierderi așteptate de risc de credit	(25.482)	(20.223)	(4.778)	(20.675)	(27.406)	(462)	(917)	(2.326)	(102.269)
Valoarea contabila neta	1.353.312	410.822	137.770	803.484	3.522	33.277	29.795	185.044	2.957.026

Garantii și alte majorări de credite

Volumul și tipul de garanții solicitat depinde de evaluarea riscului de credit a părții contractante. Banca implementează îndrumări referitoare la admisibilitatea tipurilor de gaj și parametrii de evaluare.

Tipurile principale de garanții sunt următoarele:

- Pentru credite comerciale, custodia asupra imobilului, stocurilor și creanțelor comerciale.
- Pentru creditele retail, ipoteca asupra bunurilor imobiliare.

Managementul monitorizează valoarea de piață a garanțiilor solicitate și garanții suplimentare în conformitate cu contractul încheiat, de asemenea monitorizează valoarea de piață a garanției obținute pe parcursul analizei reducerii pentru pierderi a valorii.

Politica Băncii este de a vinde bunurile recuperate. Încasările sunt utilizate pentru a reduce sau a rambursa creditul scadent. În mod general, Banca nu utilizează bunurile recuperate în activitatea sa.

Banca urmează să vândă și bunurile recuperate în următorii ani. Procesul de vânzare a bunurilor este promovat de către angajații responsabili de gestiunea creditelor aflate în administrare precum și de către companii specializate cu care Banca are încheiate contracte de colaborare. Bunurile sunt promovate spre comercializare atât pe site-ul intern al Băncii precum și pe site-urile de specialitate. Majoritatea bunurilor recuperate au fost vândute în anii precedenți ceea ce demonstrează că procesul de vânzare promovat de către Banca este unul eficient.

Calitatea portofoliului de active financiare conform ratingului intern

Modelele de rating intern și parametrii de risc sunt dezvoltate la nivelul Erste Group. Banca și-a aliniat politicile sale interne la cele de Grup.

Pentru prezentarea informației privind calitatea activelor, Banca atribuie fiecărui client una din următoarele patru categorii de risc, pe baza ratingului intern al clientului:

Risc scăzut. În general, clienții locali cu relații bine stabilite și relativ îndelungate cu Banca sau clienți mari recunoscuți pe plan internațional. Situația financiară foarte bună și probabilitatea scăzută a dificultăților financiare în raport cu piața pe care operează clienții. Clienții retail care au relații îndelungate cu banca sau clienții cu o gamă largă de produse. Nu există plăți întârziate în momentul evaluării sau în următoarele 12 luni. Expunerile noi sunt asumate în general cu clienții din această categorie de risc.

Supravegheat. Clienții vulnerabili non-retail, care pot avea plăți restante în istoricul lor de credit sau pot întâmpina dificultăți de rambursare a datoriilor pe termen mediu. Clienții retail cu posibile probleme de plată în trecut, declanșând procese de colectare timpurie. Acești clienți au, de obicei, un istoric bun al plăților recente.

Substandard. Debitorul este vulnerabil la evoluțiile financiare și economice negative pe termen scurt și prezintă o probabilitate ridicată de default. În unele cazuri, măsurile de restructurare sunt posibile sau deja în vigoare.

Neperformant. Unul sau mai multe dintre evenimentele de default prestabilite în conformitate cu articolul 178 din CRR sunt îndeplinite: printre altele, improbabilitatea de plată, întâzieri la plata dobânzilor sau tranșelor din credit care depășesc pragul de semnificație mai mult de 90 de zile, restructurarea care se materializează într-o pierdere pentru creditor, înregistrarea pierderii din credit sau inițierea procedurii de faliment. Banca asigură recunoașterea/aplicarea defaultului la nivel de client, în cazul în care clientul intra în default cu oricare dintre expunerile de risc, atunci expunerea totală a clientului evidențiată în bilanț și în afara bilanțului, inclusiv conturi de capital, este considerată în default. Mai mult, expunerile

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

neperformante cuprind și tranzacții de restructurare neperformanta, chiar și în cazurile în care clientul nu este în default.

Tabloul de mai jos prezintă ratingul intern de credit după clase de active financiare pentru toate activele financiare expuse la riscul de creditare.

31.12.2023	Risc scazut	Suprave- gheate	Substan- darde	Neperfor- mante	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi curente și depozite la bănci	180.376	34.376	-	-	224.752
Credite și avansuri acordate clienților					
Credite corporative	302.340	58.220	-	107	440.676
Credite întreprinderi mici și mijlocii	542.659	-	-	28.899	571.558
Credite întreprinderi micro	-	-	-	142	142
Credite de consum negarantate	12.017	603	-	68	12.668
Credite de consum garantate	848	-	-	-	848
Credite ipotecare	173.249	2.089	-	1.250	176.588
Total credite	1.111.122	60.902	-	30.456	1.202.480
Alte active	4.798	1.685	-	-	6.483
Total	1.306.296	96.964	-	30.455	1.433.715
Ajustări pentru pierderi asteptate din risc de credit	(23.032)	(8.073)	-	(15.797)	(46.902)
Valoarea contabilă netă	1.283.264	88.891	-	14.658	1.386.813

31.12.2022	Risc scazut	Suprave- gheate	Substan- darde	Neperfor- mante	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi curente și depozite la bănci	84.486	32.760	-	-	117.246
Credite și avansuri acordate clienților					
Credite corporative	315.062	168.279	-	117	483.458
Credite întreprinderi mici și mijlocii	504.829	61.007	-	-	565.836
Credite întreprinderi micro	-	-	-	142	142
Credite de consum negarantate	11.672	135	-	112	11.919
Credite de consum garantate	1.073	-	-	-	1.073
Credite ipotecare	171.495	633	-	2.250	174.378
Total credite	1.004.131	230.054	-	2.621	1.236.806
Alte active	2.138	10.511	-	-	12.649
Total	1.090.755	273.325	-	2.621	1.366.701
Ajustări pentru pierderi asteptate din risc de credit	(21.423)	(41.931)	-	(2.592)	(65.946)
Valoarea contabilă netă	1.069.332	231.394	-	29	1.300.755

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Ratingul atribuit de către una din agențiile internaționale de rating.

Țara	Denumire banca	Rating		Rating Fitch	Clasificare locala
		Moody's	Rating S&P's		
31.12.2023					
Austria	ERSTE GROUP BANK AG	Aa3	A+	A	Nesupus clasificării
Moldova	B.C. VICTORIABANK S.A.	N/A	N/A	N/A	Standard
Romania	BCR ROMANIA	Baa1	N/A	BBB+	Supravegheat
31.12.2022					
Austria	ERSTE GROUP BANK AG	A1	A1	A	Nesupus clasificării
Moldova	B.C. VICTORIABANK S.A.	N/A	N/A	N/A	Standard
Romania	BCR ROMANIA	Baa1	N/A	BBB+	Supravegheat

BNM nu are atribuit un rating de evaluare stabilit de către un ECAI (Instituție externă de evaluare a creditului) astfel ca banca este evaluată la ratingul de țară B3 stabilit de către Moody's.

Clasificarea Victoriabank SA în standard se face conform regulamentului BNM "Clasificarea activelor și angajamentelor de creditare". Exponerile bancilor de mai sus nu sunt nici restante, nici depreciate.

Valoarea de garantare a creditelor și avansurilor acordate clienților

31.12.2023

	Creditele supra-garantate		Creditele sub-garantate	
	Expunerea Bruta	Valoarea garanției	Expunerea Bruta	Valoarea garanției
Credite corporate	198.131	244.117	242.545	61.711
Credite întreprinderi mici și mijlocii	190.009	292.135	381.549	296.869
Credite întreprinderi micro	-	-	142	-
Credite de consum negarantate	-	-	12.668	-
Credite de consum garantate	848	1.477	-	-
Credite ipotecare	107.695	161.504	68.894	62.458
Total	496.684	699.233	705.798	421.039

31.12.2022

	Creditele supra-garantate		Creditele sub-garantate	
	Expunerea Bruta	Valoarea garanției	Expunerea Bruta	Valoarea garanției
Credite corporate	102.428	147.821	381.030	158.558
Credite întreprinderi mici și mijlocii	197.409	330.673	368.428	277.380
Credite întreprinderi micro	-	-	142	-
Credite de consum negarantate	-	-	11.919	-
Credite de consum garantate	1.073	1.682	-	-
Credite ipotecare	103.664	150.583	70.714	64.405
Total	404.574	630.759	832.233	500.342

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Riscul de lichiditate și gestionarea resurselor

Riscul de lichiditate constă în o eventuală imposibilitate a Băncii de a asigura în orice moment și la un preț rezonabil mijloacele bănești necesare pentru onorarea obligațiilor sale de plată, atât în condiții normale cât și situații de stres. Pentru minimizarea acestui risc, Banca utilizează resurse diversificate de finanțare, suplimentar portofoliului de depozite, adoptă o politică de gestionare a activelor ținând cont de riscul de lichiditate, monitorizează zilnic fluxurile bănești viitoare și lichiditatea. Aceasta presupune evaluarea fluxurilor bănești estimate și disponibilitatea garanției de calitate înaltă necesar pentru obținerea de resurse suplimentare de finanțare, în caz de necesitate.

Banca menține un portofoliu de active diverse, ce sunt cotate pe piață și vor fi ușor lichidate în cazul întreruperii neprevăzute a fluxului de numerar. Banca a contractat și linii de credit pe care le poate utiliza pentru a satisface cererea de lichiditate. Adicional, Banca își menține rezervele obligatorii la BNM în valoare de 33% din fondurile atrase în lei și 43% din fondurile atrase în valută. În conformitate cu politica Băncii, nivelul lichidității este evaluat și gestionat pe baza utilizării metodelor de simulare pentru situații de criza specifice pieței și Băncii în particular. Unul dintre cei mai importanți indicatori este menținerea ponderii activelor lichide în total active. Activele lichide includ mijloacele bănești, conturile la Banca Națională, conturile curente și depozitele pe termen scurt la bănci și alte valori mobiliare emise și împrumuturi cu scadența mai mică de o lună. Nivelul lichidității pe parcursul anului este prezentat mai jos:

Nivelul lichidității	2023		2022	
La finele anului		56,33%		57,77%
Maxim		66,36%		62,02%
Minim		52,02%		57,77%
Mediu		56,93%		60,14%

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Structura pe scadențe

În tabelul de mai jos sunt prezentate activele a valoarea contabilă și datorii calculate în baza fluxurilor -iitoare de numera reactualizate ale Băncii și grupate pe scadență rămasă la situația din 31 decembrie 2023 și 2022:

	Total		Mai puțin de 1 lună		De la 1 lună până la 3 luni		De la 3 luni până la 1 an		De la 1 an la 5 ani		Mai mult de 5 ani		Scadența nedefinită	
	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000
Active financiare														
Numerar	54.300		54.300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Conturi la Banca Națională	802.149		802.149	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Conturi curente și depozite la bănci	218.742		218.742	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Credite și avansuri acordate clientelei	1.161.288	942	942	72.415	535.891	295.055	256.985	-	-	-	-	-	-	-
Investiții în titluri de datorie la cost amortizat	361.603	61.958	61.958	113.733	185.862	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Investiții în titluri evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	313.671	179.743	179.743	54.253	75.641	-	-	-	-	-	-	-	1.018	-
Alte active financiare	15.663	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.265	-
Total active financiare	2.927.416	1.317.834	240.451	800.400	295.055	256.985	9.283							
Datorii financiare														
Depozite de la bănci	138.361	138.361	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Împrumuturi și linii de finanțare	91.441	1.160	746	35.716	25.052	28.765	-	-	-	-	-	-	-	-
Depozite de la clienți	2.041.428	1.106.399	151.438	540.532	241.983	1.105	-	-	-	-	-	-	-	-
Datorii privind operațiunile de leasing	12.115	644	-	5.120	2.351	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alte datorii financiare	9.499	9.499	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total datorii financiare	2.292.844	1.256.063	152.154	585.370	269.386	29.871	-							
Garanții	54.771	54.771	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angajamente de finanțare și altele	1.634	1.634	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	56.405	56.405	-	-	-	-	-							
Surplus/(Necesar) de lichiditate	570.767	5.366	88.337	215.030	25.669	227.114	9.283							
Surplus/(Necesar) de lichiditate, cumulativ	5.366	5.366	93.673	308.703	334.372	561.486	570.767							

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

La 31 decembrie 2022	Mai puțin de		De la 1 lună până 3 luni	De la 3 luni până la 1 an	De la 1 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadența nedefinită
	MDL'000	MDL'000					
Active financiare							
Numerar	78.170	78.170	-	-	-	-	-
Conturi la Banca Națională	1.129.017	1.129.017	-	-	-	-	-
Conturi curente și depozite a bănci	111.581	111.581	-	-	-	-	-
-Credite și avansuri acordate clienților	1.433.687	26.935	71.823	638.110	442.009	254.810	-
Investiții în titluri de datorie la cost amortizat	328.263	23.912	72.022	252.323	-	-	-
Investiții în titluri evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	261.372	131.255	46.431	82.668	-	-	1.018
Alte active financiare	17.683	11.980	2.303	257	3.143	-	-
Total active financiare	3.359.773	1.512.850	192.585	953.358	445.152	254.810	1.018
Datorii financiare							
Depozite de la instituții bancare	117.866	117.866	-	-	-	-	-
Împrumuturi și linii de finanțare	198.424	102.750	2.676	25.563	65.680	1.755	-
Depozite de la clienți	2.150.549	1.270.743	56.425	519.005	302.376	-	-
Datorii privind operațiunile de leasing	6.156	-	-	2.135	4.021	-	-
Alte datorii financiare	8.239	8.239	-	-	-	-	-
Total datorii financiare	2.282.810	1.499.598	61.101	546.703	372.077	1.755	-
Garanții	54.871	54.871	-	-	-	-	-
Angajamente de finanțare și altele	39.922	39.922	-	-	-	-	-
Total	94.793	94.793	-	-	-	-	-
Surplus/(Necesar) de lichiditate	982.170	(81.541)	131.484	406.655	73.075	253.055	1.018
Surplus/(Necesar) de lichiditate, cumulativ	900.629	1.032.113	1.438.768	1.511.843	1.764.898	1.765.916	-

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca valoarea justă a fluxurilor ulterioare de numerar al unui instrument financiar să se modifice în urma schimbărilor în variabilele de piață, cum ar fi ratele dobânzilor, ratele de schimb valutar și cotațiile titlurilor de datorie. Riscul de piață este gestionat și monitorizat prin intermediul analizei de sensibilitate.

Banca a dezvoltat o Politică de Management al riscului de piață în care sunt stabilite limite interne calculate cu o periodicitate lunară în scopul gestionării eficiente și diminuarii efectelor expunerii la riscul de piață.

Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este generat de posibilitatea că modificările ratelor dobânzii vor afecta fluxurile viitoare de numerar sau valoarea justă a instrumentelor financiare. În conformitate cu politica Băncii, pozițiile sunt monitorizate zilnic pentru a se asigura că acestea sunt menținute în cadrul limitelor stabilite.

Sensitivitatea contului de profit și pierdere este efectul modificărilor estimate a ratei dobânzii asupra profitului sau pierderii anului curent, pe baza ratei flotante a activelor financiare nedisponibile pentru comercializare și datorilor financiare deținute la 31 decembrie.

Tabelul de mai jos prezintă sensibilitatea contului de profit și pierdere la modificările posibile ale ratei dobânzii, în timp ce alte variabile rămân constante.

Sensibilitate venitului din dobânzi, net

	2023 MDL'000	2022 MDL'000
+100 puncte	105	84
+50 puncte	53	42
-100 puncte	(105)	(84)
-50 puncte	(53)	(42)

2023		Sensibilitatea venitului/ (pierderii), net					Total
		Mai puțin de 1 lună	De la 1 până la 3 luni	De la 3 luni până la 1 an	De la 1 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	
+100 puncte	1.00%	91	9	10	(5)	-	105
+50 puncte	0.50%	45	5	5	(2)	-	53
-100 puncte	-1.00%	(91)	(9)	(10)	5	-	(105)
-50 puncte	-0.50%	(45)	(5)	(5)	2	-	(53)

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Modificarea potențială a valorii economice ca urmare a schimbării nivelurilor ratelor dobânzii este prezentată mai jos

Indicator	2023	2022
Fonduri propria absolut (FP), mii lei	611.233	456.578
Declinul absolut al valorii economice:	x	x
valoare absoluta, (mii lei)	4.657	3.000
% din FP, %	0.76	0.66

Tabelul de mai jos analizează expunerea activelor și datorilor Băncii la riscul ratei dobânzii. Activele și datorile Băncii sunt prezentate la valoarea lor de bilanț, clasificate după data cea mai apropiată între data contractuală de schimbare a ratei sau data scadenței.

Banca Comercială Română Chișinău SA
 NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

La 31 decembrie 2023	Total	Mal puțin de 1 lună	De la 1 până la 3 luni	De la 3 luni până la 1 an	De la 1 la 5 ani	Mal mult de 5 ani	Fără senzitivitate la rata dobânzii MDL'000
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare							
Numerar	54.300	-	-	-	-	-	54.300
Conturi la Banca Națională	802.149	742.200	-	-	-	-	59.850
Conturi curente și depozite la bănci	210.742	217.752	-	-	-	-	990
Credite și avansuri acordate clienței	1.161.288	1.153.835	-	-	-	-	7.453
Investiții în titluri de datorie la cost amortizat	361.603	61.958	113.783	185.862	-	-	-
Investiții în titluri evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	313.671	179.743	54.263	78.647	-	-	1.018
Alte active financiare	15.663	-	-	-	-	-	15.663
Total active financiare	2.927.416	2.355.587	168.046	264.509	-	-	139.274
Datorii financiare							
Depozite de la bănci	103.247	103.220	-	-	-	-	27
Împrumuturi și linii de finanțare	86.375	85.733	-	-	-	-	642
Depozite de la clienți	2.012.806	1.268.189	73.271	166.663	46.288	-	458.394
Alte datorii financiare	9.499	-	-	-	-	-	9.499
Datorii din operațiuni de leasing	12.115	11.419	-	-	-	-	696
Total datorii financiare	2.224.042	1.468.561	73.271	166.663	46.288	-	469.258
Surplus/(Necesar)	703.374	887.026	94.775	97.846	(46.288)	-	(329.984)
Surplus/(Necesar) cumulativ		887.026	981.801	1.079.647	1.033.358	1.033.358	703.374

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

La 31 decembrie 2022	Total	Mai puțin de 1 lună	De la 1 până la 3 luni	De la 3 luni până la 1 an	De la 1 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Fără senzitivitate la rata dobânzii
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare							
Numerar	78.170	-	-	-	-	-	78.170
Conturi la Banca Națională	1.129.017	941.614	-	-	-	-	187.403
Conturi curente și depozite la bănci	111.581	111.385	-	-	-	-	196
Credite și avansuri acordate cliențelor	1.180.275	1.141.988	-	2.012	-	-	36.275
Investiții în titluri de datorie la cost amortizat	296.763	18.608	45.831	232.324	-	-	-
Investiții în titluri evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	253.223	123.782	37.683	17.725	-	-	1.018
Alte active financiare	17.683	-	-	-	-	-	17.683
Total active financiare	3.066.712	2.350.392	83.514	312.061	-	-	320.745
Datorii financiare							
Depozite de la instituții bancare	117.866	117.537	-	-	-	-	329
Împrumuturi și linii de finanțare	178.117	157.493	20.436	-	-	-	188
Depozite de la clienți	2.112.693	1.489.204	-	115.722	-	-	507.767
Alte datorii financiare	14.395	-	-	-	-	-	14.395
Total datorii financiare	2.423.071	1.764.234	20.436	115.722	-	-	522.679
Surplus/(Necesar)	643.641	586.158	63.078	196.339	-	-	(201.934)
Surplus/(Necesar) cumulativ		586.158	649.236	845.575	845.575	845.575	643.641

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

Riscul valutar

Riscul valutar este riscul de pierdere care apare ca urmare a modificărilor ratelor de schimb. Banca a stabilit limite pentru poziția maximă permisă pentru fiecare valută. În conformitate cu politica Băncii, pozițiile sunt monitorizate zilnic pentru a se asigura ca acestea sunt menținute în cadrul limitelor stabilite.

Analiza reprezintă efectul unei schimbări rezonabile posibile în ratele de schimb față de leul moldovenesc asupra contului de profit și pierdere, (datorită valorii juste a activelor și datoriilor monetare nerelaționabile pentru vânzare, ce sunt sensitive la riscul valutar), iar celelalte variabile rămân constante. O valoare negativă în tabel reprezintă o potențială diminuare netă în contul de profit și pierdere, în timp ce o valoare pozitivă indică o potențială creștere netă. O diminuare echivalentă a valutele de mai jos în raport cu leul moldovenesc are un impact echivalent, dar opus.

Valuta	Modificarea ratelor, %	Efectul asupra profitului până la impozitare		Modificarea ratelor, %	Efectul asupra profitului până la impozitare	
		2023	2023		2022	2022
		MDL '000			MDL '000	
USD	+10	(2.075)		+10		112
EUR	+10	(461)		+10		(469)

Tabelul de mai jos analizează expunerea activelor și datoriilor Băncii la riscul valutar.

	31.12.2023				
	Total MDL'000	MDL MDL'000	USD MDL'000	EUR MDL'000	Altele MDL'000
Active financiare					
Numerar	54.300	21.697	12.908	18.081	1.615
Conturi la Banca Națională	802.145	399.863	117.302	284.980	
Conturi curente și depozite la bănci	218.742	-	111.777	98.566	8.399
Credite și avansuri acordate clienței	1.161.288	549.142	81.294	530.851	-
Investiții în titluri de datorie la cost amortizat	361.603	361.603	-	-	-
Investiții în titluri evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	313.670	313.670	-	-	-
Alte active financiare	15.663	8.997	6.471	250	-
Total active financiare	2.927.411	1.654.973	329.751	932.728	10.015
Datorii financiare					
Depozite de la bănci	103.247	73.844	64.000	108	4.607
Împrumuturi și linii de finanțare	86.375	0	35.113	51.262	0
Depozite de la clienți	2.012.800	885.991	248.824	872.431	5.554
Alte datorii financiare	9.499	7.445	1.727	328	-
Datorii din operațiuni de leasing	12.115	2	-	12.113	-
Total datorii financiare	2.224.037	927.282	350.325	936.242	10.161
Surplus/(Necesar)	703.375	727.691	(20.601)	(3.514)	(146)

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

	31.12.2022				
	Total MDL'000	MDL MDL'000	USD MDL'000	EUR MDL'000	Altele MDL'000
Active financiare					
Numerar	78.170	30.650	13.086	32.019	2.415
Conturi la Banca Națională	1.129.017	633.924	172.349	322.744	-
Conturi curente și depozite la bănci	111.581	-	88.571	11.924	11.086
Credite și avansuri acordate clienților	1.180.276	364.676	152.640	672.880	01
Investiții în titluri de datorie la cost amortizat	290.703	290.703	-	-	-
Investiții în titluri evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	253.223	253.223	-	-	-
Alte active financiare	17.683	5.066	9.551	3.066	-
Total active financiare	3.066.712	1.574.302	436.206	1.042.642	13.582
Datorii financiare					
Depozite de la bănci	117.866	11.433	104.255	247	1.931
Împrumuturi și linii de finanțare	178.117	-	38.630	139.487	-
Depozite de la clienți	2.112.693	912.957	290.683	898.621	10.432
Alte datorii financiare	14.395	5.964	1.402	7.029	-
Total datorii financiare	2.423.071	930.354	434.970	1.045.384	12.363
Surplus/(Necesar)	643.641	643.948	1.236	(2.742)	1.199

Riscul operațional

Riscul operațional este definit ca riscul pierderilor care rezultă din procese interne eșuate, erori umane sau evenimente externe. Atunci când controalele sunt ineficiente, riscul operațional poate provoca prejudicii reputaționale, implicații legale sau de reglementare, sau pierderi financiare. Banca nu poate elimina toate riscurile operaționale, însă încearcă să gestioneze aceste riscuri prin intermediul controlului intern, monitorizarea și eliminarea riscurilor potențiale. Controalele includ segregarea eficientă a responsabilităților, procedurile de acces, autorizare și reconciliere, procesele de instruire și evaluare a personalului, ce includ implicarea auditului intern.

33. Contingente

Angajamente de creditare neutilizate

Angajamentele de creditare neutilizate reprezintă angajamente contractuale de a acorda împrumuturi și credite cu prelungire automată (revolving). Angajamentele au în general date fixe de expirare sau alte clauze de încetare. Deoarece angajamentele pot expira fără a fi utilizate, valoarea totală a contractului nu reprezintă neapărat viitoarele cerințe de numerar.

În același timp, pierderea de credit potențială este mai mică decât angajamentele neutilizate totale, deoarece majoritatea angajamentelor de prelungire a creditului sunt contingente până când clienții mențin standarde specifice. Banca monitorizează scadența angajamentelor de creditare, deoarece angajamentele pe termen mai lung au în general un risc de credit mai mare decât angajamentele pe termen scurt.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

În cazul angajamentelor irevocabile, Banca se angajează să pună la dispoziția clientului, oricând pe durata perioadei contractuale valoarea menționată în contract

Litigii

La 31 decembrie 2023, Banca nu era implicată în activitatea sa curentă în calitate de parat.

34. Evenimente ulterioare

La 15 ianuarie 2024 BCR Chișinău și-a schimbat acționarul unic: BC Victoriabank SA, una dintre cele mai mari bănci din Republica Moldova, parte a Grupului Financiar Banca Transilvania, a achiziționat integral acțiunile BCR Chișinău SA deținute de Banca Comercială Română SA. La achiziționarea capitalului social era constituit din 72,813 acțiuni ordinare, emise și în circulație cu valoarea nominală de 10,000 MDL pe acțiune.

BC Victoriabank SA intenționează să fuzioneze prin absorbție cu BCR Chișinău. Integrarea va fi realizată cu contribuția ambelor bănci și pe baza expertizei Grupului Financiar Banca Transilvania privind achizițiile și integrările bancare din România.

aprilie, 2024

Raport pentru anul 2023

Banca Comercială Română Chișinău S.A.

17.04.2024

CUPRINS

	PAG.
SUMAR EXECUTIV	3
I. INFORMAȚIE GENERALĂ PRIVIND ACTIVITATEA BĂNCII	4
II. MEDIUL MACROECONOMIC ȘI POZIȚIA BĂNCII PE PIAȚA SERVICIILOR BANCARE	4
III. REZULTATELE FINANCIARE PENTRU ANUL 2023	12
<i>ACTIVELE</i>	12
<i>PASIVELE</i>	14
<i>ANALIZA VENIURILOR ȘI CHELTUIELILOR</i>	16
IV. DESERVIREA CLIENȚILOR	18
V. ACTIVITATEA DE CREDITARE	19
VI. MEDIUL OPERAȚIONAL ȘI IMPACTUL INTERVENȚIEI MILITARE A RUSIEI ÎN UCRAINA	22
VII. FINANȚAREA ȘI CAPITALUL	23
VIII. ACTIVITATEA PE PIAȚA VALUTARĂ	23
IX. ACTIVITATEA PE PIAȚA INVESTIȚIONALĂ A MOLDOVEI	24
X. OPERAȚIUNILE CU CARDURILE BANCARE	25
XI. CANALE ELECTRONICE	25
XII. TEHNOLOGII INFORMAȚIONALE	26
XIII. GUVERNAREA CORPORATIVĂ	26
XIV. ADMINISTRAREA RISCURILOR	32
XV. ACTIVITATEA DE PERSONAL ȘI STRUCTURA ORGANIZAȚIONALĂ	35
XVI. EVENIMENTE ULTERIOARE	36
XVII. ANEXE	36

SUMAR EXECUTIV

Activele BCR Chișinău S.A. la 31.12.2023 constituiau 2 971 milioane lei, iar portofoliul de credite a constituit 1,167 milioane lei, ceea ce reprezintă 39,1% din suma totală a activelor. Ponderea majora din portofoliul de credite al băncii în continuare este deținută de segmentul IMM cu 46,2%, iar creșterea acestuia în anul 2023 a constituit 0,8%. Și segmentul Retail cu pondere de 15,8% a înregistrat o tendință pozitivă, crescând cu 1,6% comparativ cu sfârșitul anului 2022. Ponderea segmentului Corporate în portofoliul de credite a constituit 37,5%.

Pe parcursul anului 2023, BCR Chisinau a continuat perfectiunea serviciilor la distanta furnizate clientilor sai prin imbunatirea interfeței și a experienței de utilizare a aplicației de Mobile Banking. Iar pentru a acoperi la maximum necesitățile clientilor legate de existența unei rețele mai vaste de ATM-uri, au fost oferite deținătorilor de carduri BCR Chisinau 5 retrageri gratuite pe luna de la oricare ATM din Republica Moldova. De asemenea, pentru sporirea gradului de menținere și atragere a depozitelor au fost lansate depozite cu rata fixă, care se pot deschide inclusiv prin intermediul aplicației 24 Banking cu o rată mai avantajoasă decât la ghiseu.

Ponderea creditelor neperformante în total portofoliu de credite s-a redus în anul 2023 până la 2,5% față de 2,6% în anul 2022 (majoritatea creditelor neperformante sunt concentrate în creditele acordate unui singur debitor, iar expunerea față de acest debitor este acoperită cu provizioane). Ca parte semnificativă a strategiei sale de risc, BCR Chișinău a menținut, ca și în anii precedenți, o abordare prudentială prin majorarea provizioanelor, calculate în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară. Rata de acoperire a creditelor neperformante cu provizioane a scăzut de la 173,3% în anul 2022 până la 134,7% în anul 2023, din cauza că la unele credite jumătate din expunere este acoperită cu garanții financiare (garanții ale organizațiilor internaționale și ale băncilor de dezvoltare multilaterală (InnovFin)).

BCR Chișinău a încheiat anul 2023 cu un profit net de 69,4 milioane MDL (2022: 130,7 milioane).

Pentru anul 2024, strategia BCR Chisinau este orientată spre procesul de fuziune cu BC Victoriabank SA, care a devenit unicul acționar la Banca la data de 15.01.2024.

I. INFORMAȚIE GENERALĂ PRIVIND ACTIVITATEA BĂNCII

Banca comercială **BCR Chișinău S.A.** a fost înființată în octombrie 1998. Banca funcționează ca o bancă comercială, oferind o gamă largă de servicii și produse și se adresează tuturor categoriilor de clienți prin intermediul Sediului Central, două sucursale în municipiul Chișinău, o sucursala în Cahul și o sucursala în Bălți.

Scopul principal la momentul fondării Băncii a fost oferirea de servicii și produse clienților care își desfășoară activitatea în diverse sectoare industriale și comerciale din Republica Moldova. Astfel, BCR Chișinău S.A. a devenit o instituție financiară universală. La momentul actual, Banca este un participant dinamic și profesionist pe piața financiară din Republica Moldova.

Politica băncii este orientată spre dezvoltarea unui parteneriat sustenabil și de durată cu companiile, angajații și clienții acestora și asigurarea unui portofoliu calitativ de active și pasive care să genereze randamente sporite în condiții de risc scăzut. BCR Chișinău S.A. își desfășoară activitatea financiară în baza Statutului Băncii și licenței eliberate de către Banca Națională a Moldovei.

Unicul acționar al băncii la data de 31.12.2023 era Banca Comercială Română SA., care deținea 72,813 acțiuni cu valoarea nominală de 10,000 lei.

Capitalul social al BCR Chisinau SA constituie din 72,813 acțiuni ordinare, emise și în circulație cu valoarea nominală de 10,000 MDL pe acțiune. Acțiunilor ordinare nominale omiso de banca sunt listate la Bursa de Valori a Moldovei (bvm.md) din data 28.11.2023 în baza Certificatului nr. 116/PR1, având simbolul MD14BROM1003.

Auditorul Băncii pentru anul 2023 a fost compania internațională de audit "Pricewaterhousecoopers" SRL, care a confirmat autenticitatea rapoartelor financiare ale BCR Chișinău S.A.

Informația prezentată în raport pentru anii 2023 și 2022 a fost întocmită în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF).

II. MEDIUL MACROECONOMIC ȘI POZIȚIA BĂNCII PE PIAȚA SERVICIILOR BANCARE

În anul 2023, potrivit datelor preliminare, PIB a constituit 300,4 miliarde lei, prețurile curente de piață, fiind în creștere, în termeni reali, cu 0,7% față de anul 2022.

Categorii de resurse

În anul 2023, VAB (Valoare Adăugată Brută) total pe economie, cu o pondere de 86,1% la formarea PIB, s-a majorat (în termeni reali) cu 1,6% față de anul 2022, generând un impact pozitiv asupra evoluției PIB cu 1,3% (vezi Tabelul A4 din anexă).

Influență pozitivă asupra evoluției PIB au înregistrat următoarele activități:

- **agricultură, silvicultură și pescuit** (a generat creșterea PIB cu 2,6%), cu o pondere de 7,6% la formarea PIB și o creștere a VAB pe activitățile respective cu 31,9%;
- **sănătate și asistență socială** (+0,7%), cu o pondere de 6,0% la formarea PIB și o creștere a VAB pe activitățile respective cu 12,6%;
- **informații și comunicații** (+0,5%), cu o pondere de 6,7% la formarea PIB și o creștere a VAB pe activitățile respective cu 7,5%.

BCR Chisinau S.A. - Uz Intern

Descreșterea PIB în perioada de referință a fost cauzată de următoarele activități:

- **industria prelucrătoare** (a generat scăderea PIB cu 1,1%), cu o pondere de 8,2% la formarea PIB și o reducere a VAB cu 11,6%;
- **construcții** (-1,0%), cu o pondere de 6,2% la formarea PIB și o reducere a VAB cu 13,8%;
- **comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor** (-0,6%), cu o pondere de 16,5% la formarea PIB și o reducere a VAB pe activitățile respective cu 3,5%;
- **transport și depozitare** (-0,4%), cu o pondere de 4,8% la formarea PIB și o reducere a VAB cu 8,4%.

Impozitele nete pe produs cu o pondere de 13,9% la formarea PIB, au cauzat descreșterea acestuia cu 0,7%, volumul impozitelor nete micșorându-se cu 4,7%.

Categoriile de utilizări

Din punct de vedere al utilizării PIB, impactul pozitiv asupra evoluției PIB a fost cauzat în principal de **exportul net de bunuri și servicii** (15,8%), consecință a creșterii volumului exportului de bunuri și servicii cu 5,1%, cu reducerea concomitentă a volumului importurilor de bunuri și servicii cu 5,1% (vezi Tabelul A4 din anexă).

Descreșterea PIB a fost cauzată în principal de:

- **consumul final al administrației publice** (generând reducerea PIB cu 0,6%), cu o pondere de 18,1% la formarea PIB și o descreștere a volumului cu 3,3%;
- **consumul final al gospodăriilor populației** (-0,4%), cu o pondere de 84,1% la formarea PIB și descreșterea volumului cu 0,5%;
- **formarea brută de capital fix** (-0,3%), cu o pondere de 19,7% la formarea PIB și descreșterea volumului cu 1,3%.

Indicele prețurilor de consum Pe parcursul anului 2023, rata anuală a inflației a continuat tendința descendentă de la finele anului 2022, iar în ultimul trimestru a intrat în intervalul țintei inflației. În același timp, în trimestrul IV 2023, rata anuală a inflației a fost inferioară valorii anticipate în Raportul asupra inflației, noiembrie 2023. Rata anuală a inflației s-a diminuat de la 8,6 la sută în luna septembrie 2023 până la 4,2 la sută în luna decembrie 2023. În luna octombrie 2023, după o perioadă de circa doi ani, rata anuală a inflației a reintrat în intervalul de 5,0 la sută $\pm 1,5$ puncte procentuale și s-a plasat în continuare în cadrul acestuia până la finele anului. Totodată, rata medie anuală a inflației a constituit 5,3 la sută în trimestrul IV 2023, fiind cu 4,4 puncte procentuale inferioară celei din trimestrul precedent.

Traietoria descendentă a inflației pe parcursul anului precedent și plasarea acesteia în intervalul de 5,0 la sută $\pm 1,5$ puncte procentuale în trimestrul IV 2023 este, în mare parte, și rezultatul măsurilor restrictive de politică monetară ale BNM inițiate în vara anului 2021 și aplicate consecvent până la finele anului 2022. Acestea au reușit să tempereze cererea agregată excesivă din perioada post-pandemică și care, alături de alte șocuri sectoriale, au exercitat presiuni inflaționiste pronunțate în perioada respectivă. În consecință, ulterior, având în vedere particularitățile mecanismului de transmisie a efectelor acțiunilor de politică monetară asupra economiei autohtone, în a doua parte a anului 2022 și pe parcursul anului

2023, conform estimărilor, cererea s-a temperat și a contribuit, alături de scăderea prețurilor regionale la resursele energetice și la produsele alimentare, la traiectoria descendentă a ratei anuale a IPC. În același timp, acest efect a fost accentuat și de dinamica ratei de schimb pe parcursul anului 2023. Totodată, în lunile noiembrie și decembrie 2023 un impact dezinflaționist temporar a fost determinat de compensațiile acordate populației pentru resursele energetice în perioada rece a anului. Totuși, deși în diminuare, prețurile aferente inflației de bază și cele la produsele alimentare au continuat să determine contribuții pozitive pe parcursul trimestrului IV 2023. Acestea, în mare parte, au fost determinate de presiunile din partea costurilor, care au pierdut treptat din intensitate, dar și de unele evoluții sectoriale adverse.

Dinamica anuală a IPC din trimestrul IV 2023 a fost inferioară cifrei anticipate din Raportul asupra inflației, ca urmare a scăderii neanticipate a tarifului la energia electrică furnizată de „Premier Energy” și „FEE-Nord” la mijlocul lunii noiembrie, precum și a impactului reflectării compensațiilor acordate populației pentru resursele energetice în perioada rece a anului. Totodată, o abatere negativă de magnitudine mai mică a fost înregistrată pentru prognoza prețurilor la produsele alimentare în contextul fluctuațiilor efectului sezonier, dar și efectului condițiilor meteorologice favorabile pentru unele culturi agricole. O abatere negativă a fost înregistrată și pentru prognoza prețurilor la combustibili, pe fundalul unei traiectorii inferioare a prețurilor la petrol, dar impactul acestora asupra abaterii totale a fost unul mai puțin pronunțat. În perioada următoare, rata anuală a IPC se va menține în intervalul țintei inflației.

În luna Ianuarie 2024, rata anuală a inflației s-a menținut în intervalul de variație $\pm 1,5$ puncte procentuale de la ținta inflației de 5,0 la sută, constituind 4,6 la sută și fiind cu 0,4 puncte procentuale superioară celei din luna decembrie 2023.

Rata anuală a inflației de bază a continuat traiectoria descendentă inițiată la finele anului 2022, înregistrând o valoare medie de 5,8 la sută în trimestrul IV 2023 sau cu 1,8 puncte procentuale inferioară celei din trimestrul precedent.

Temperarea treptată a ratei anuale a inflației de bază pe parcursul anului 2023 poate fi asociată cu dispariția graduală a efectelor secundare, asociate cu ajustările de tarife la gazul din rețea, energia electrică, combustibili din anul precedent. Totodată, temperarea inflației de bază poate fi atribuită și unei cereri mai modeste. În acest sens, similar perioadelor anterioare, cererea agregată a continuat să exercite presiuni dezinflaționiste asupra componentelor aferente inflației de bază în trimestrul IV 2023, pe fundalul creșterii modeste a venitului disponibil al populației în termeni reali. În același timp, presiuni dezinflaționiste asupra inflației de bază din această perioadă au fost exercitate și de dinamica ratei de schimb. Presiunile din partea costurilor, conform estimărilor au pierdut treptat din intensitate. Totodată, în ultimele două luni se atestă o majorare ușoară a ratei anuale a inflației de bază, în mare parte, în contextul unor evoluții sectoriale adverse. Astfel, aceasta s-a majorat de la 5,6 la sută în luna octombrie 2023 până la 5,9 la sută în luna decembrie 2023.

În structură, temperarea ratei anuale a inflației de bază a fost susținută, preponderent, de scăderea impactului din partea subcomponentelor „întreținerea zilnică a gospodăriei”, „îmbrăcăminte”, „alimentație publică”, „articole de uz personal”, „educație și învățământ”, „mobilă”, „mijloace de transport și autopișe”, în contextul influenței factorilor menționați mai sus.

În luna decembrie 2023, în cadrul dinamicii anuale a inflației de bază (5,9 la sută), cele mai pronunțate creșteri în termeni anuali au fost înregistrate la subcomponentele „lăcări” (17,4 la sută), „educație și învățământ” (14,3 la sută), „întreținerea zilnică a gospodăriei” (11,4 la sută), „articole de uz

personal" (10,0 la sută), „încălțăminte" (9,6 la sută), „alimentație publică" (6,5 la sută) și „îmbrăcăminte" (5,9 la sută).

Tendința ulterioară a prețurilor unor categorii importante de bunuri incluse în inflația de bază, în lipsa unor dezechilibre pe partea ofertei, va continua să reflecte efectul unei cereri interne încă modeste.

În luna ianuarie 2024, rata anuală a inflației de bază a atins nivelul de 0,4 la sută, fiind cu 0,5 puncte procentuale superioară celei din luna decembrie 2023.

SISTEMUL BANCAR

La 31.12.2023 pe teritoriul Republicii Moldova funcționau 11 bănci comerciale pe acțiuni (31.12.2022: 11 bănci).

Banca	Total active la 31.12.2023		
	Milioane lei	Locul	Cota de piata
BC „MOLDOVA AGROINDBANK" S A	52,253.6	1	33.95%
BC „Moldindconbank" S.A.	31,069.2	2	20.18%
B.C. „VICTORIABANK" S.A.	21,740.8	3	14.12%
OTP Bank S.A.	21,404.3	4	13.91%
B.C. „ProCredil Bank" S.A.	6,391.6	5	4.15%
„FinComBank" S.A.	5,868.4	6	3.81%
B.C. "EXIMBANK - Gruppo Veneto Banca" S.A.	5,148.7	7	3.34%
B.C. „ENERGBANK" S.A.	3,218.7	8	2.09%
BCR Chisinau S.A.	2,970.5	9	1.94%
B.C. „COMERTBANK" S.A.	2,185.2	10	1.42%
BC „EuroCreditBank" S.A.	1,677.7	11	1.09%
Sistem	153,929.6		100.00%

Pe parcursul anului 2023, sistemul bancar din Republica Moldova a înregistrat următoarele tendințe:

Tabelul 1

Indicatori de bilanț

Indicatori	31.12.2022	31.12.2023	Modificare
	Milioane lei	Milioane lei	%
Total active	131,443.74	153,929.62	17.11 p.p.
Credite	58,705.03	62,479.99	6.43 p.p.
Active ponderate la risc	62,373.21	69,969.55	12.18 p.p.
Total depozite	95,144.09	113,993.09	19.81 p.p.
Fonduri proprii	18,394.66	20,953.92	13.91 p.p.

Activele totale au însumat 153,9 miliarde lei, majorându-se pe parcursul anului 2023 cu 17.1 la sută (22,5 miliarde lei).

La situația din 31.12.2023, rata fondurilor proprii totale pe sectorul bancar a înregistrat valoarea de 29,9 la sută, fiind în creștere cu 0,5 p.p. față de finele anului precedent. Limita reglementată este respectată de fiecare bancă și variază între 23,6% și 46,7%.

La situația din 31.12.2023, fondurile proprii totale au constituit 20,9 miliarde lei și au înregistrat o creștere de 13,9% (2 559 mln. lei) pe parcursul perioadei menționate. Creșterea fondurilor proprii a fost determinată în special de reflectarea de către bănci a profitului eligibil după desfășurarea adunărilor generale a acționarilor.

Tabelul 2

Indicatori de calitate a activelor, lichiditate și solvabilitate

Indicatori	31.12.2022	31.12.2023	Modificare (%)
Credite neperformante / Total Credite	6.44%	5.55%	-0.89 p.p.
Reduceri pentru pierderi la credite / Total Credite	6.35%	5.89%	-0.46 p.p.
Solvabilitatea (suficiența)	29.49%	29.95%	0.46 p.p.
LCR	267.85%	282.30%	14.45 p.p.

La finele lunii decembrie 2023, soldul total al creditelor acordate de către băncile licențiate a consemnat o creștere anuală, însumând 61 923,1 milioane lei, superior celui de la sfârșitul trimestrului IV 2022 cu 3,8 la sută. Creșterea a fost stimulată doar de componenta în monedă națională, care și-a continuat tendința ascendentă, atingând valoarea de 12,6 la sută. Traectoria anuală a soldului creditelor acordate în MDL a fost influențată de majorarea soldului creditelor acordate persoanelor juridice cu 18,0 la sută și al celor acordate persoanelor fizice cu 9,0 la sută. Creșterea soldului componentei în MDL a dus și la creșterea ponderii acestei componente. Astfel, soldul creditelor acordate în monedă națională a constituit 71,0 la sută din soldul total al creditelor, superior celui de la sfârșitul anului 2022 cu 5,5 puncte procentuale. De menționat că, ritmul anual al soldului creditelor în valută și atașate la cursul valutei a înregistrat valori negative.

La finele trimestrului IV 2023, în structura portofoliului total de credite acordate de către băncile licențiate cea mai mare cotă, analogic trimestrelor precedente, le-a revenit creditelor acordate persoanelor fizice (43,1 la sută), fiind urmată de ponderea creditelor acordate persoanelor juridice din sfera comerțului (22,7 la sută).

Dinamica anuală a volumului total al creditelor noi acordate de către băncile licențiate a constituit 15,5 la sută, în condițiile creșterii creditării în lei. Evoluția creditelor noi acordate în MDL a înregistrat un ritm anual de creștere de 39,3 la sută, pe fondul majorării creditelor acordate atât persoanelor juridice, cât și persoanelor fizice, ca urmare a micșorării continue a ratelor dobânzilor. Contribuțiile majore au fost din partea creșterii creditelor acordate atât persoanelor fizice pentru consum și imobil, cât și persoanelor juridice din sfera comerțului. Ponderea creditelor acordate în monedă națională, la finele anului 2023, a constituit 74,8 la sută din totalul creditelor acordate, față de 62,0 la sută în 2022. Totodată, creditele noi acordate în valută și atasate la cursul valutei, analogic trimestrelor precedente, au înregistrat ritmuri anuale negative.

Temperarea ritmului de creștere a depozitelor în monedă națională până la 26,5 la sută anual a fost determinat de creșterea mai modestă comparativ cu perioada precedentă a depozitelor la termen ale persoanelor fizice și ale persoanelor juridice. Depozitele în valută, la finele anului 2023, au înregistrat o creștere de 11,1 la sută anual, cu 4,9 puncte procentuale mai mult față de perioada precedentă ca urmare a creșterii cu un ritm mai accelerat a depozitelor la termen. Valoarea pozitivă de 25,2 la sută a depozitelor la termen în valută a fost determinată de o creștere mai mare a contribuției depozitelor persoanelor fizice față de trimestrul III 2023, dar și de contribuția depozitelor persoanelor juridice. Totodată, depozitele la vedere în valută au ieșit din palierul negativ, înregistrând o ușoară creștere în

trimestrul IV, constituind 1,5 la sută anual, ca rezultat al majorării volumului depozitelor la vedere ale persoanelor juridice.

La finele anului 2023, soldul total al depozitelor la termen atrase de către băncile licențiate a însumat 45 506,5 milioane lei. Ritmul anual de creștere a fost de 14,5 la sută, inferior celui de la sfârșitul trimestrului precedent. Componenta în lei a înregistrat un ritm anual de creștere de 10,1 la sută, în condițiile micșorării depozitelor noi plasate la termen, ca urmare a reducerilor continue ale ratelor dobânzilor. Ponderoa soldului depozitelor la termen în MDL a coborât la 62,9 la sută, față de 65,3 la sută la finele trimestrului IV 2022. Variația anuală a soldului depozitelor în valută, recalculat în lei, de asemenea, s-a redus.

Pe parcursul trimestrului IV 2023, lichiditatea medie excesivă în sistemul bancar s-a diminuat cu 603,5 milioane lei. De menționat că, față de trimestrul IV 2022, volumul lichidităților excesive a crescut cu 4,0 miliarde lei, înregistrând valoarea medie de 9,4 miliarde lei.

Astfel, valoarea Indicatorului Lichidității pe termen lung (principiul I al lichidității) a constituit 0,69 (limita ≤ 1), fiind fiind mai mare cu 0.02 p.p. ca la finele anului 2022.

Principiul III al lichidității, care reprezintă raportul dintre lichiditatea efectivă ajustată și lichiditatea necesară pe fiecare bandă de scadență și nu trebuie să fie mai mic de 1 pe fiecare bandă de scadență, a fost respectat de toate băncile.

Tabelul 3

Indicatori de profitabilitate

um/mil. lei

Indicatori	31.12.2022	31.12.2023	Modificare
Profit net	3,625.60	4,104.49	13.21%
Venit net din dobanzi	7,096.60	6,957.32	-1.96%
Rentabilitatea activelor (ROA)	2.89%	2.78%	-0.11 p.p.
Rentabilitatea capitalului (ROE)	17.03%	16.20%	-0.83 p.p.
Marja netă a dobânzii	6.67%	5.40%	-1.27 p.p.
Indicele eficienței	143.64%	150.10%	6.46 p.p.

La 31.12.2023, profitul pe sistemul bancar a însumat 4,1 miliarde lei, majorându-se cu 13,2% (479 milioane lei) comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Veniturile totale au constituit 16,8 miliarde lei, dintre care veniturile din dobânzi – 68,2% (11,5 miliarde lei), iar veniturile neaferele dobânzilor – 31,8% (5,3 miliarde lei). Concomitent, cheltuielile totale au constituit 12,1 miliarde lei, inclusiv cheltuielile cu dobânzile – 37,2% din totalul cheltuielilor (4,5 miliarde lei), iar cheltuielile neaferele dobânzilor – 62,8% din totalul cheltuielilor (7,6 miliarde lei).

Veniturile din dobânzi s-au majorat cu 19,1% sau 1,8 miliarde lei. Concomitent, s-au majorat veniturile din comisioane cu 10,1% sau 302,9 mil. lei și veniturile din diferențe de curs s-au majorat cu 10,2% sau 176 milioane lei.

Cheltuielile cu dobânzile au crescut cu 78,2% sau cu 2,0 miliarde lei. Cheltuielile neaferele dobânzilor sau ramaș la același nivel.

La 31.12.2023, rentabilitatea activelor și rentabilitatea capitalului au constituit 2,78% și respectiv 16,2%, fiind în descreștere cu 0,11 p.p. și, respectiv, cu 0,83 p.p. comparativ cu sfârșitul anului precedent.

PIAȚA VALUTARĂ

În anul 2023 **cursul oficial nominal** al monedei naționale față de dolarul SUA s-a apreciat cu 9,14 la sută (de la 19,1579 lei pentru un dolar SUA la data de 31 decembrie 2022 până la 17,4062 lei pentru un dolar SUA la data de 31 decembrie 2023), iar față de euro s-a apreciat cu 5,01 la sută (respectiv, de la 20,3792 lei pentru un euro până la 19,3574 lei pentru un euro).

În anul 2023 valuta euro s-a apreciat în raport cu dolarul SUA cu 4,55%, rubla rusească s-a depreciat cu 27,75%, iar leul românesc s-a depreciat cu 5,55%.

INSTRUMENTELE POLITICII MONETARE

Politica ratelor dobânzilor

Pe parcursul trimestrului IV 2023, Banca Națională a diminuat rata de politică monetară de la nivelul de 6,00 la sută anual la 4,75 la sută anual. Deciziile au fost adoptate din perspectiva propagării în continuare a măsurilor de relaxare a politicii monetare din ultima perioadă și urmăresc ancorarea anticipărilor inflaționiste, având drept scop menținerea, pe termen mediu, a inflației în limita intervalului de variație al țintei.

Traectoria ratelor de dobândă la titlurile de stat, atât pe segmentul primar, cât și pe cel secundar, a reflectat semnalul transmis de deciziile de politică monetară ale BNM în trimestrul precedent. Astfel, valoarea consemnată de rata dobânzii la titlurile de stat cu scadența de 91 zile în ultima lună a trimestrului IV 2023, de 2,91 la sută, a fost inferioară cu 0,96 puncte procentuale celei înregistrate la sfârșitul trimestrului III 2023. Pe segmentul secundar al pieței valorilor mobiliare de stat, rata dobânzii aferentă tranzacțiilor efectuate a constituit 4,83 la sută (-1,58 puncte procentuale comparativ cu sfârșitul trimestrului III 2023).

Vânzările de Certificate ale BNM

Amplificarea graduală a poziției de debitor a BNM față de sistemul bancar s-a reflectat în evoluția stocului zilnic al plasamentelor CBN, variind între valoarea minimă de 7 153,6 milioane lei la începutul lunii octombrie și cea maximă de 12 009,2 milioane lei la finele lunii decembrie. Această creștere nu a fost însă reflectată și de soldul mediu trimestrial care s-a diminuat cu 239,0 milioane lei față de trimestrul III 2023, constituind 9 161,2 milioane lei.

Rezervele obligatorii

Mecanismul rezervelor obligatorii a continuat să exercite funcțiile de control monetar și management al lichidității în sistemul bancar.

În data de 7 noiembrie 2023, Comitetul executiv al BNM, în condițiile menținerii tendințelor dezinflaționiste, a decis diminuarea normei rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă de la 34,0 la sută la 33,0 la sută și a normei rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă (VLC) de la 45,0 la sută la nivelul de 43,0 la sută din baza de calcul. Aceste modificări au fost aplicate începând cu 16.12.2023.

În perioada de aplicare 16.12.2023 – 15.01.2024, rezervele obligatorii în MDL s-au cifrat la 22 840,9 milioane lei, fiind în creștere cu 220,2 milioane lei (+1,0 la sută) față de cele menținute în perioada 16.09.2023 – 15.10.2023.

În ceea ce privește rezervele obligatorii din mijloacele atrase în VLC, în perioada de aplicare 16.12.2023 – 15.01.2024, acestea au însumat 243,8 milioane dolari SUA și 638,7 milioane euro. Comparativ cu perioada 16.09.2023 – 15.10.2023, rezervele obligatorii în dolari SUA s-au redus cu 0,4 la sută, iar rezervele în euro au sporit cu 0,1 la sută.

PIAȚA VALORILOR MOBILIARE DE STAT

Pe parcursul trimestrului IV 2023, Ministerul Finanțelor a pus în circulație valori mobiliare de stat în suma totală de 8 920,4 milioane lei, cu 3,4 la sută mai puțin decât volumul ofertei inițiale. Față de trimestrul precedent, pe piața primară a valorilor mobiliare de stat s-a atestat o creștere, dar neînsemnată, a cererii din partea băncilor licențiate. Cererea băncilor a fost cu 50,3 la sută mai mare decât oferta Ministerului Finanțelor, constituind 13 870,2 milioane lei.

Pe parcursul perioadei de raportare, ratele medii efective ale dobânzilor la bonurile de trezorerie cu scadența de 91 zile, 182 zile și 364 zile s-au micșorat față de nivelul înregistrat în trimestrul precedent cu 1,0 puncte procentuale, 0,6 puncte procentuale și, respectiv, 0,5 puncte procentuale. Ratele medii efective ale dobânzilor la obligațiunile de stat cu scadența de 2 ani și 3 ani s-au micșorat față de trimestrul III al anului 2023 cu 0,3 puncte procentuale. Referitor la obligațiunile de stat cu scadențele de 5 și 7 ani, ratele medii efective ale dobânzilor s-au micșorat față de nivelul înregistrat în trimestrul precedent cu 0,3 puncte procentuale și, respectiv, cu 0,9 puncte procentuale.

În această perioadă, băncile și-au menținut tendința de a investi în valori mobiliare pe termen scurt, fiind mai rezervate față de obligațiunile pe termen lung, în special față de cele cu scadențele de 5 și 7 ani.

Structura portofoliului VMS puse în circulație pe parcursul perioadei de referință evidențiază că cele mai solicitate VMS au fost cele cu scadența de 364 zile, care au constituit 49,3 la sută din totalul tranzacțiilor, fiind urmate de bonurile de trezorerie de 182 zile, a caror pondere a constituit 41,9 la sută, iar ponderea bonurilor de trezorerie de 91 zile a reprezentat 5,9 la sută. De menționat că ponderea obligațiunilor de stat cu scadența de 2 ani a constituit 1,5 la sută, cea a obligațiunilor de stat cu scadența de 3 ani – 0,9 la sută, iar ponderea obligațiunilor de stat cu scadența de 5 și 7 ani a fost de 0,3 la sută.

III. REZULTATELE FINANCIARE PENTRU ANUL 2023

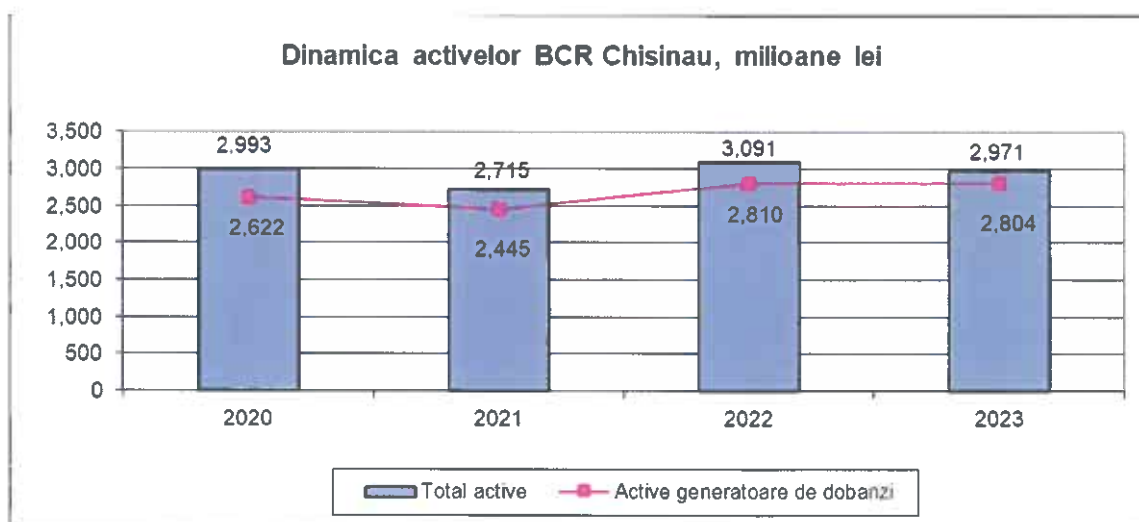
ACTIVELE.

Activele BCR Chișinău S.A. la 31.12.2023 constituiau aproximativ 2 971 milioane lei. Timp de un an volumul activelor s-a micșorat cu 4,1% (sau cu 121 milioane lei), fiind influențat de diminuarea portofoliului de depozite ale clienților, cota de piață pe total active micșorându-se de la 2,37% până la 1,9%. Cota activelor generatoare de dobândă constituie aproximativ 94,1%, iar a celor lichide – circa 56,3%.

În anul 2023 **activele generatoare de dobândă** s-au micșorat cu 5 milioane lei (sau cu 0,2%), constituind 2 804 milioane lei. Micșorarea activelor generatoare de dobândă a avut loc în rezultatul micșorării în special a plasamentelor în BNM și creditele

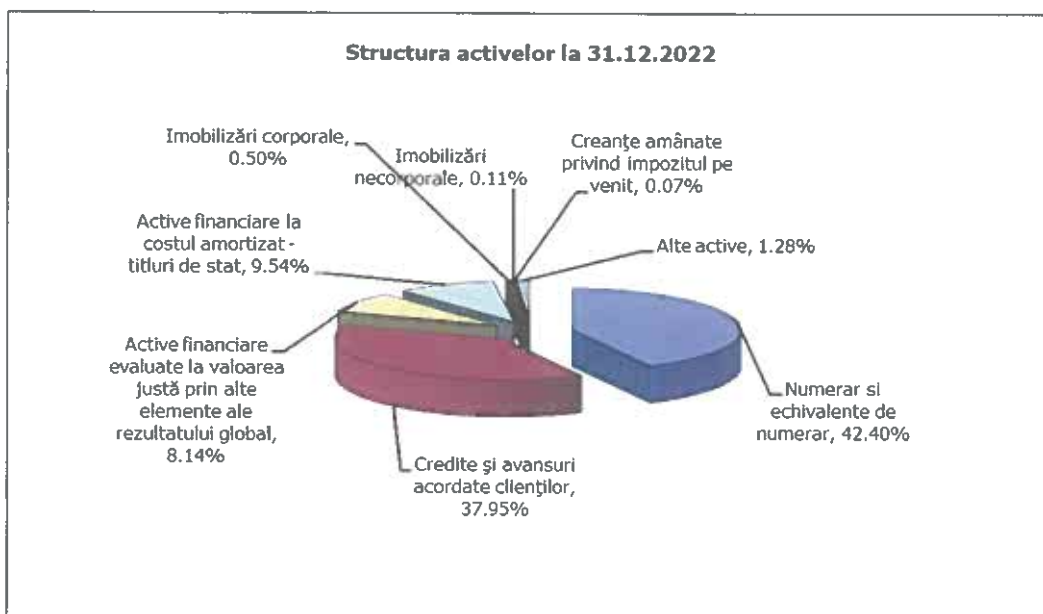
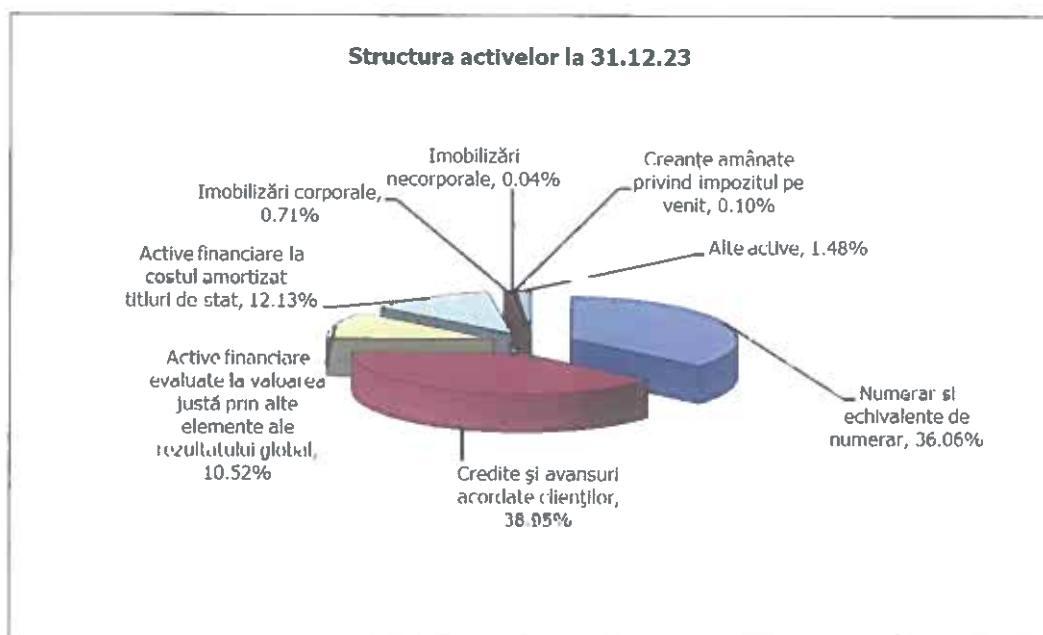
Menținând **activele lichide și generatoare de dobândă** la un astfel de nivel, banca plasează resursele atrase în operațiuni profitabile, obținând din aceste plasări venituri suficiente pentru dezvoltarea ulterioară, păstrându-și în același timp lichiditatea pentru a fi pregătită în orice moment să-și îndeplinească obligațiile față de clienți, inclusiv și față de depunători. Lichiditatea băncii la data de 31 decembrie 2023, calculată conform celor două principii, a constituit 0,31% și respectiv 56,3%

Diagrama 1

În structura activelor s-a modificat cota activelor generatoare de dobândă, cea mai semnificativă deviere înregistrând plasările în BNM, cota cărora s-a micșorat de la 33,8% în 2022 la 26,7% la finele anului 2023.

Totodată, a crescut cota plasărilor în bănci de la 4,2% în anul 2022 la 8,0% la finele anului 2023, iar cota plasărilor în valori mobiliare a crescut de la 20,0% în anul 2022 la 24,7% la finele anului 2023.

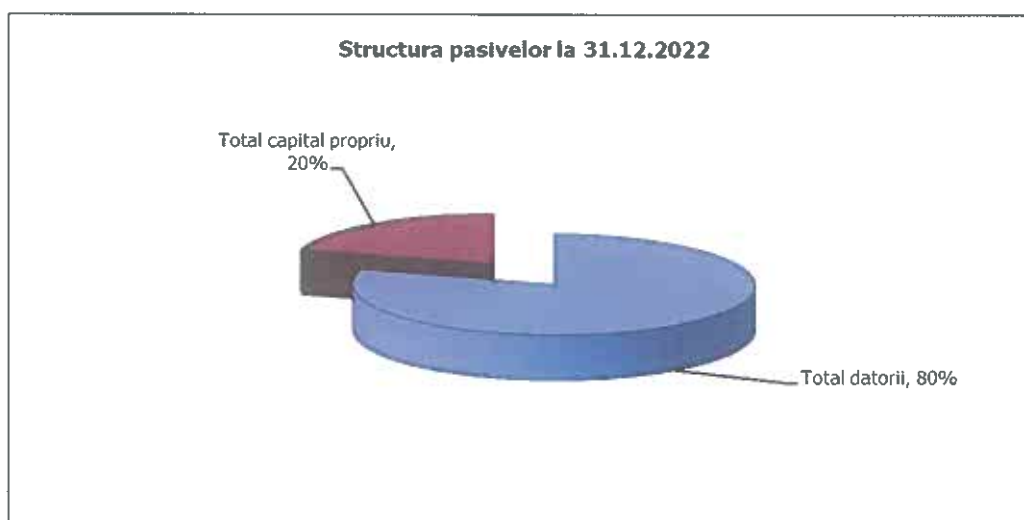
În 2023 Banca și-a îndreptat disponibilitățile în credite, depozite în bănci și BNM și Valori Mobiliare de Stat și CBN.

PASIVELE

Sursa de finanțare a operațiunilor active ale Băncii sunt obligațiunile și capitalul acționar. La 31.12.2023 cota capitalului în pasivele Băncii a constituit 21% și a obligațiunilor – 79%.

Diagrama 3

Structura pasivelor

Obligațiunile băncii la 31.12.2023 au însumat 2 255 milioane lei și s-au micșorat cu 8,1% (sau cu 200 milioane lei). Soldurile la conturile de depozit ale persoanelor fizice au scăzut cu 4% (sau cu 42 milioane lei), iar la persoanele juridice au scăzut cu 5% (sau cu 58 milioane lei).

Pe parcursul anului 2023 strategia Băncii în domeniul atragerii resurselor a fost îndreptată spre atragerea de la clienți a depozitelor la termen, preponderent pe termene lungi (>1 an). Totodată Banca a mizat pe atragerea depozitelor de la persoanele fizice, care după natura sa prezintă un risc mai mic de retragere la scadență și contribuie la reducerea gradului de concentrare a depozitelor.

Diagrama 4

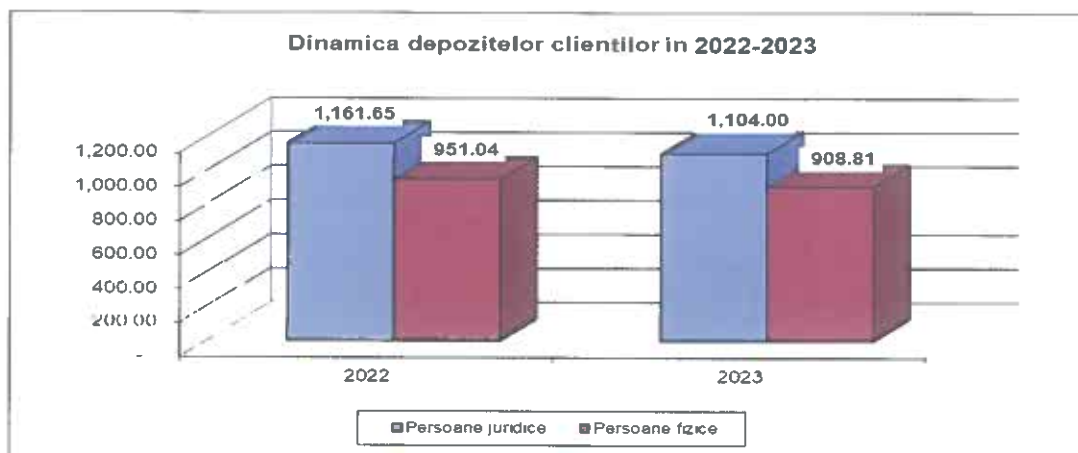
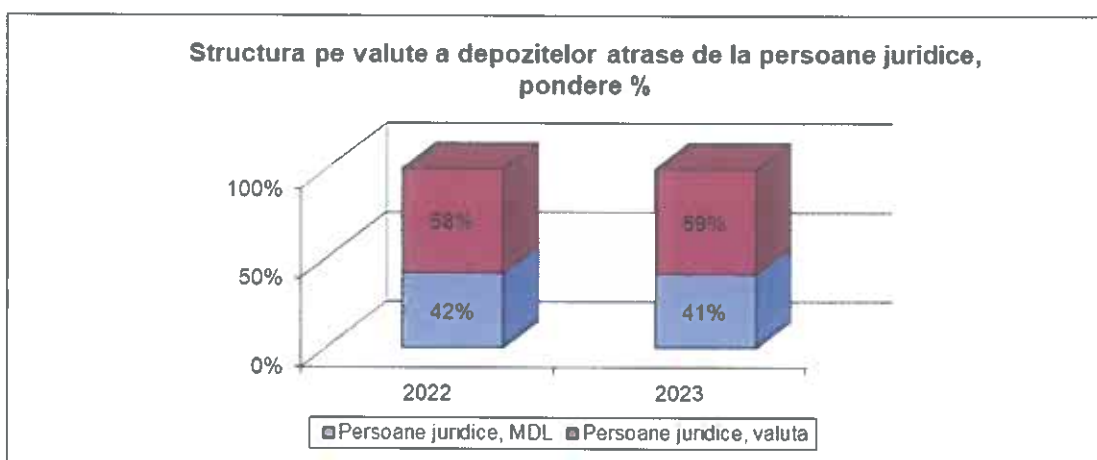
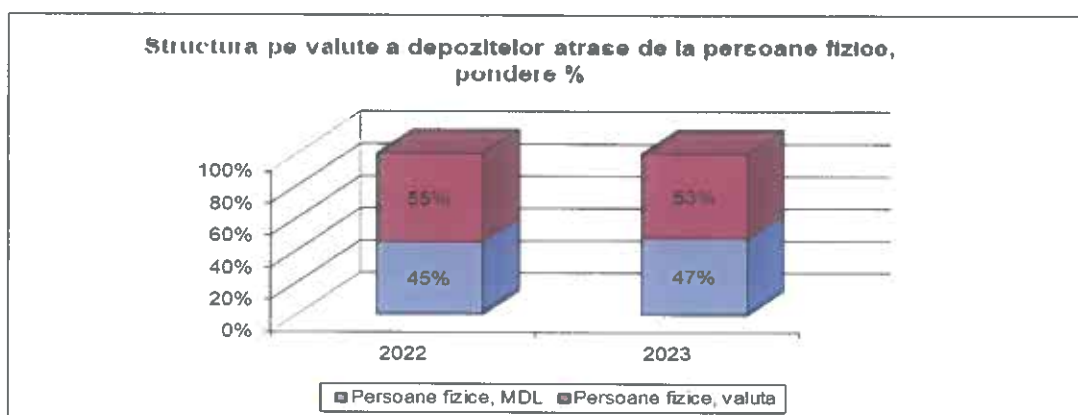
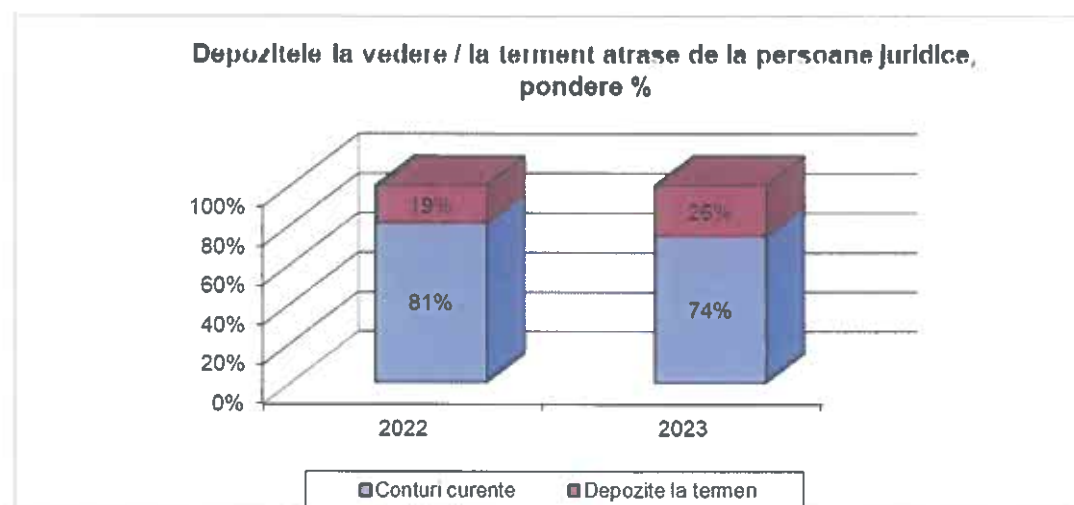
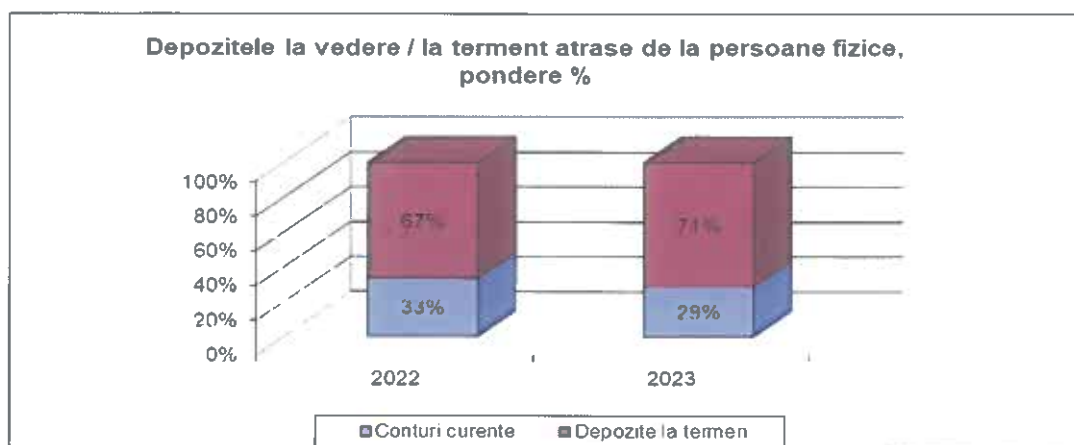

Diagrama 5

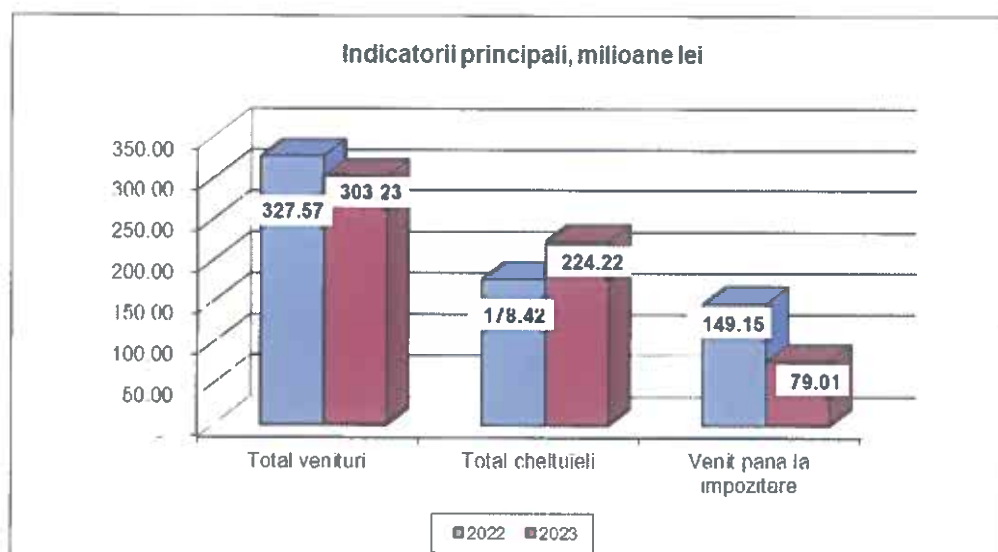

Analiza veniturilor și cheltuielilor

Conform rezultatelor anului 2023, Banca a înregistrat un profit net în mărime de 69,4 milioane lei, comparativ cu profitul net din anul 2022 de 130,7 milioane lei. Cheltuielile cu provizioane au însumat 25,5 milioane lei, iar recuperările din credite trecute la scăderi au însumat 0,4 milioane lei.

Diagrama 7

Veniturile totale s-au micșorat cu 7,3% și au constituit 303,2 milioane lei, iar cheltuielile totale au constituit 224,2 milioane lei, majorându-se cu 25,7%

Cota principală în veniturile totale (73,3%) o dețin veniturile aferente dobânzilor, care au constituit 222,3 milioane lei și s-au micșorat comparativ cu anul 2022 cu 4,4%. Veniturile neaferele dobânzilor în mărime de 80,9 milioane lei s-au micșorat cu 14,9% comparativ cu anul precedent.

Micșorarea veniturilor din dobânzi a avut loc ca urmare a scăderii ratei dobânzii la hârtii de valoare și micșorării ratei de baza a BNM.

Veniturile din comisioane au scăzut în 2023 cu 13,2% comparativ cu anul trecut. Cea mai mare scădere de 12,2% a fost înregistrată la comisioanele pentru deservirea conturilor.

Cheltuielile totale (cheltuieli aferente dobânzilor și cheltuieli neaferele dobânzilor) ale băncii au constituit în anul gestionar 224,2 milioane lei. Cea mai mare pondere în total cheltuieli o dețin cheltuielile privind remunerarea muncii, alte cheltuieli general-administrative și cheltuielile cu dobânzi la împrumuturi și depozite atrase de la clienți.

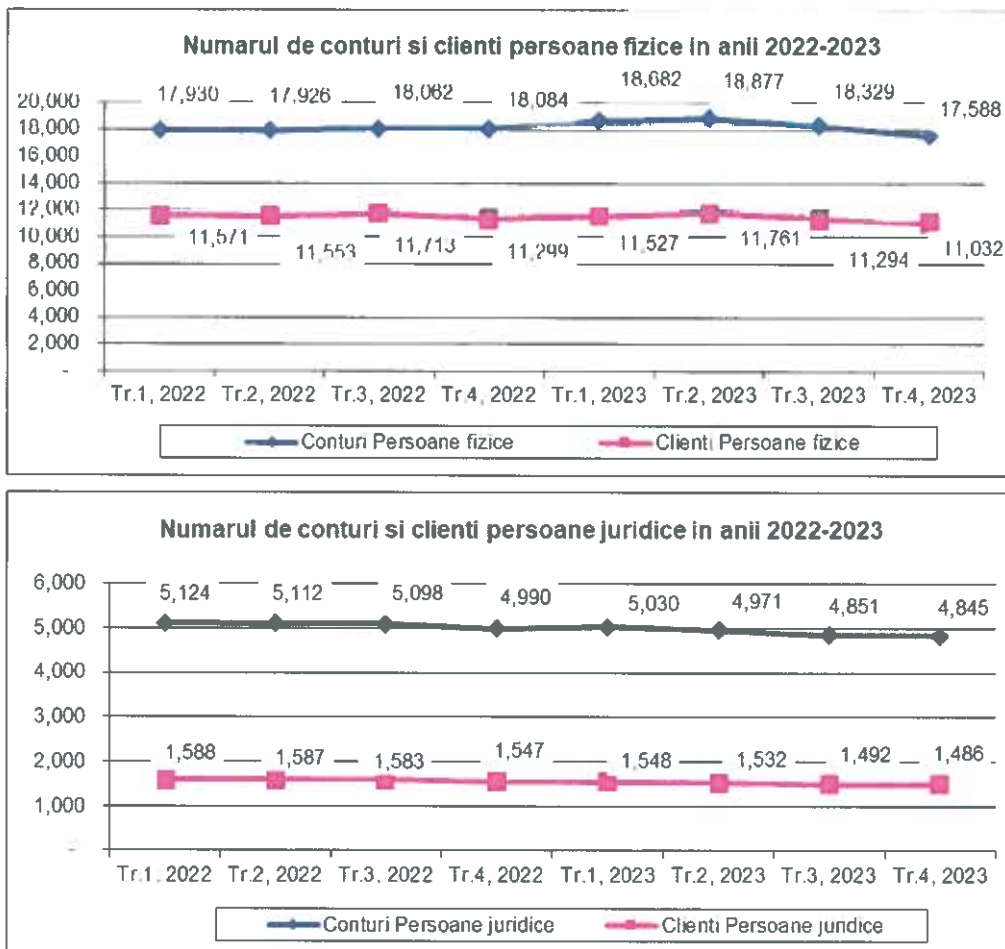
Ratele medii ponderate ale dobânzilor la depozitele noi atrase la termen și la creditele noi acordate în moneda națională și-au accentuat trendul descendent. Ratele medii la depozitele noi atrase în lei moldovenesti au scăzut de la 12,75% la 5,15%, iar la depozitele în valuta au crescut de la 1,40% la 3,08% pe parcursul anului 2023. Ratele medii efective la creditele noi acordate în lei moldovenesti au scăzut de la 10,77% la 8,12%, iar în valuta au crescut de la 4,74% la 5,74%.

IV. DESERVIREA CLIENȚILOR

La baza *politicii orientate spre deservirea clienților* a fost oferirea unui set integral și modern de servicii și produse bancare clienților băncii la o calitate înaltă. În anul 2023 comparativ cu 2022 numărul clienților a scăzut cu 2,6% (de la 12 846 la 12 518), iar a conturilor deschise cu 2,8% (de la 23 074 la 22 433 conturi). Numărului de conturi și clienți a înregistrat o scădere pentru persoane fizice (-2,7%, de la 18 084 la 17 588 conturi, și -2,4%, de la 11 299 la 11 032 clienți). Pentru persoanele juridice s-a înregistrat o scădere a numărului de conturi și clienți (-2,9%, de la 4 990 la 4 845 conturi, și -3,9%, de la 1 547 la 1 486 clienți).

Devierile s-au datorat mentinerii în portofoliu doar a clienților cu conturi active.

Diagrama 8

De asemenea, trebuie menționat faptul că pe lângă clienți – deținători de conturi deschise, banca deservește o categorie de clienți, care utilizează serviciile bancare fără a deschide un cont, și anume operațiunile de schimb valutar.

BCR Chișinău S.A. propune clienților săi un set vast de servicii, inclusiv servicii de transactional banking, plăți pentru credite, proiecte salariale etc.

Banca garantează Clienților săi:

- Respectarea confidențialității;
- Mod de abordare individual și flexibilitate în relații reciproc avantajoase;

- Oferirea informațiilor complete privind direcțiile de activitate ale Băncii.

V. ACTIVITATEA DE CREDITARE

În anul 2023 BCR Chișinău S.A. a continuat dezvoltarea și perfecționarea politicii sale de creditare.

Politica băncii în domeniul creditării în anul 2023 s-a caracterizat prin raționalitate și responsabilitate. Banca s-a focusat în mare parte pe creditarea clienților Corporate și IMM cu un standing financiar bun și o reputație impecabilă, precum și creditarea clienților persoane fizice.

Direcțiile prioritare de creditare ale Băncii au fost următoarele ramuri (sectoare).

1. Credite acordate comerțului;
2. Credite acordate industriei productive;
3. Credite acordate persoanelor fizice pentru procurarea/construcția imobilului.

Scopurile primordiale în activitatea creditară a Băncii în anul 2023 au fost asigurarea unei plasări profitabile a mijloacelor băncii cu minimizarea riscurilor aferente pe calea:

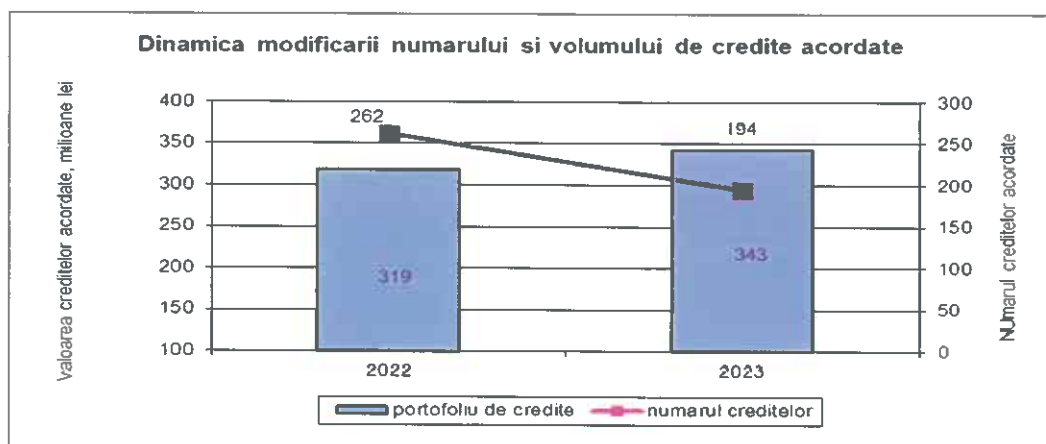
- Îmbunătățirii calității portofoliului de credite al băncii prin selectarea minuțioasă a potențialilor clienți și implementarea de acțiuni pentru dirijarea stocului de credite neperformante;
- Reducerii concentrării în portofoliul de credite;
- Diversificării portofoliului pe următoarele dimensiuni: produsului tip credit, tipul garanției, sectorul economic;
- Lărgirii spectrului de servicii prestate clienților.

La finele anului 2023, mărimea portofoliului net de credite (inclusiv factoring-ul) a constituit 1,167 milioane lei, ceea ce reprezintă 39,1% din suma totală a activelor (în 2022 portofoliul net de credite a constituit 1 193 milioane lei, ceea ce reprezintă 38,4% din suma totală a activelor).

BCR Chișinău S.A. s-a plasat pe locul 9 în sistemul bancar după volumul portofoliului de credite, cu o cotă de 1,9%, fiind în descreștere cu 0,1 p.p. (în 2022 era pe locul 8).

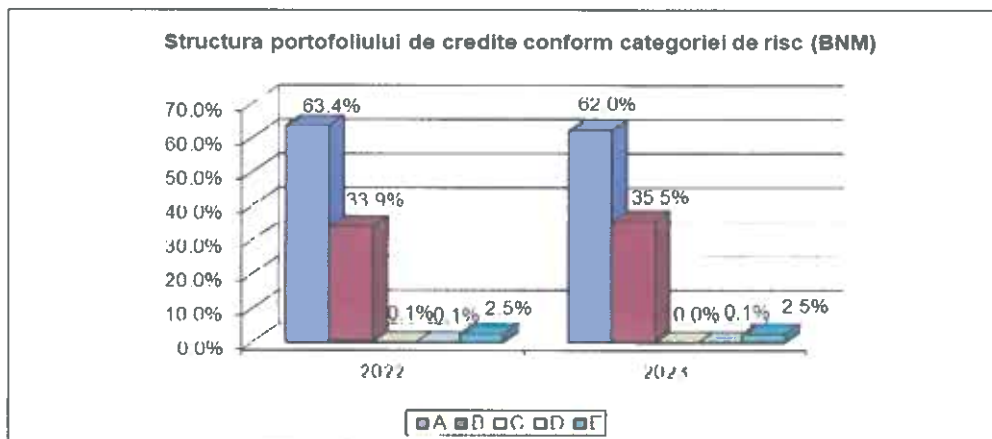
Volumul de creditare. În anul 2023 clienții Băncii au beneficiat de 194 de credite în sumă totală de 343 milioane lei.

Diagrama 9

Calitatea portofoliului. La data de 31.12.2023 cea mai mare pondere în portofoliul de creditare o dețin creditele performante (clasificate în categoriile de risc „Standard” și „Supravegheat”) – 97,5% (la 31.12.2022 – 97,4%).

Diagrama 10

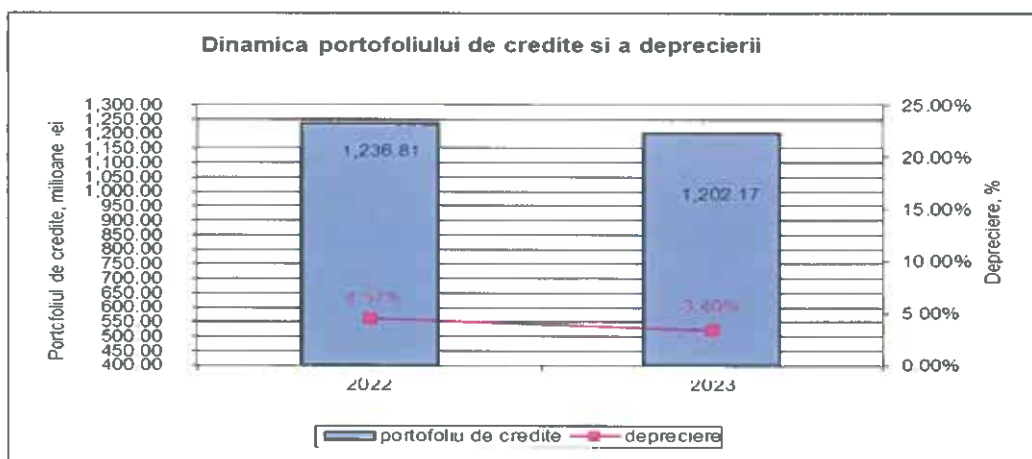
Raportul dintre soldul datoriei la credite neperformante evaluate conform normelor prudentiale (C.D.F) (suma de bază) și soldul datoriei la credite (suma de bază) în anul 2023 constituie 2,45% fiind sub nivelul de 5,55% înregistrat al pe sistemul bancar.

Tabelul 4

Indicatorii de calitate a portofoliului de credite conform normelor prudentiale (Suma de baza)

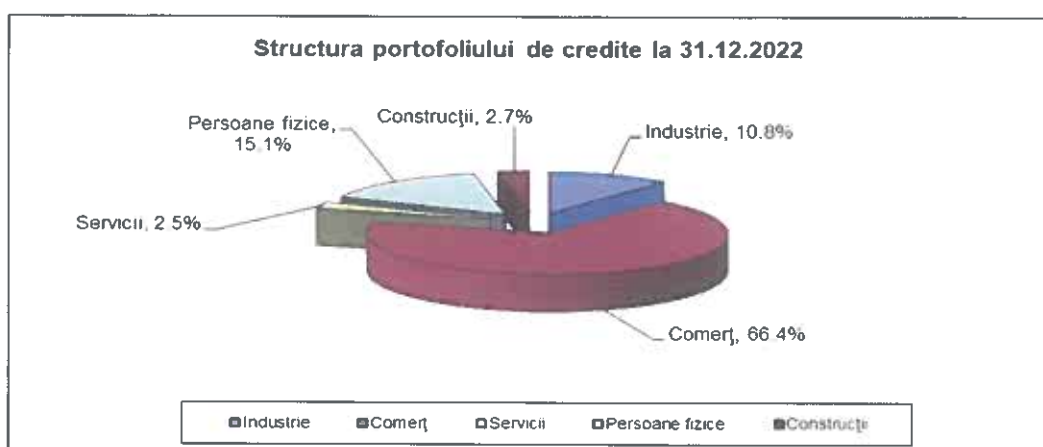
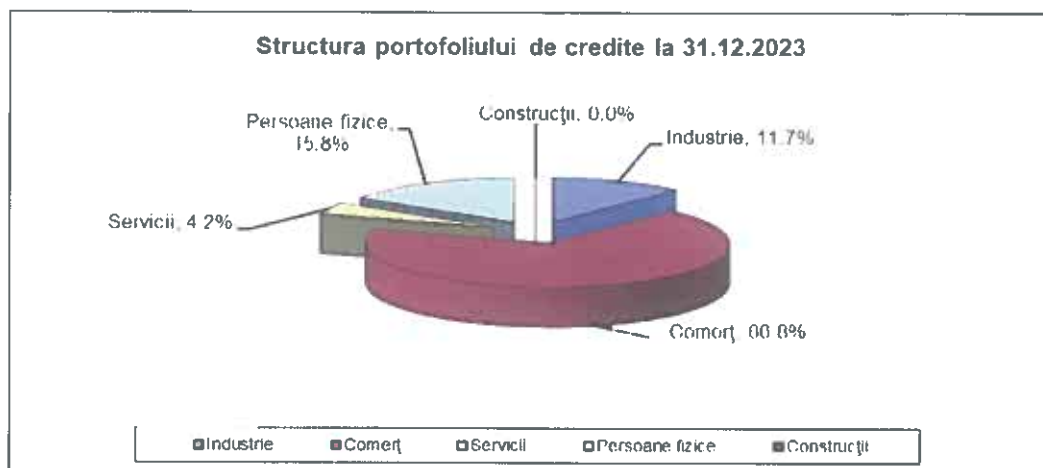
Indicatori	31.12.2022	31.12.2023	Modificare
Credite neperformante / Total Credite	2.28%	4.58%	2.30%
Reduceri pentru pierderi la credite / Total Credite	1.78%	2.45%	0.67%
Suma primelor zece datorii nete la credite / Soldul datoriei la credite net	43.12%	46.20%	3.08%

Diagrama 11

În anul 2023 structura portofoliului de credite pe industrii s-a modificat nesemnificativ comparativ cu anul 2022. Ponderea creditelor acordate persoanelor fizice au crescut de la 15,1% în 2022 la 15,8% în 2023, iar creditelor acordate pentru comerț au crescut de la 66,4% în 2022 la 66,8% în 2023, cele acordate pentru industrie au crescut de la 10,8% în 2022 la 11,7% în 2023, pe când creditelor acordate pentru construcții au scăzut de la 2,7% în 2022 la 0% în 2023.

Diagrama 12

Conform tendințelor pieții, atât în întreg sistemul bancar, cât și la BCR Chișinău S.A., a avut loc o scădere a ratelor dobânzilor la creditele noi acordate în lei. Astfel, rata medie a dobânzii la creditele acordate persoanelor juridice în MDL pe parcursul anului 2023 s-a micșorat cu 2,51 puncte procentuale (de la 10,62% la 8,11%), iar pentru creditele în valută au crescut cu 1,0 puncte procentuale (de la 4,74% la 5,74%). Rata medie la creditele acordate persoanelor fizice în MDL a scăzut cu 6,64 puncte procentuale (de la 15,28% la 8,54%).

VI. MEDIUL OPERAȚIONAL ȘI IMPACTUL INTERVENȚIEI MILITARE A RUSIEI ÎN UCRAINA

Republica Moldova.

Economia Republicii Moldova este axată în mare parte pe sectorul agricol, în special cultivarea fructelor, legumelor, strugurilor, cerealelor și tutunului. Economia sa este extrem de sensibilă la fluctuațiile prețului petrolului și gazelor naturale. Cadrul juridic, fiscal și de reglementare continuă să se dezvolte și este obiectul unor schimbări frecvente și interpretări variate. Economia Republicii Moldova continuă să fie negativ influențată de tensiunile politice din regiune

Impactul invaziei militare a Rusiei asupra Ucrainei.

În urma războiului dintre Rusia și Ucraina din 24 februarie 2022, autoritățile Republicii Moldova au declarat starea de urgență, care ulterior a fost prelungită de mai multe ori, și a durat până la 30 decembrie 2023. Situația militară în Republica Moldova este stabilă momentan, fără semne de activități militare, inclusiv în regiunea separatistă Transnistria.

Războiul ruso-ucrainean are un impact major asupra economiei Republicii Moldova și a altor țări europene. Ministerul Economiei al Moldovei a ajustat rata de creștere estimată pentru 2024 la 3,5% (spre deosebire de creșterea așteptată de 2% pentru 2023). Principala motiv al creșterii mai scăzute în 2023 au fost prețurile externe semnificativ mai mari ca urmare a războiului din Ucraina. Republica Moldova nu a impus sancțiuni Rusiei, dar este în continuare nu permite derularea tranzacțiilor sau nu procesează tranzacțiile în sistemului său bancar dacă acestea implică beneficiari efectivi finali sau entități care se află sub incidența sancțiunilor Uniunii Europene, Statelor Unite ale Americii, etc.

În ultimele sale concluzii privind extinderea și procesul de stabilizare și asociere, care au fost adoptate în decembrie 2023, Consiliul European a salutat progresul substanțial pe care Republica Moldova l-a făcut în atingerea obiectivelor care stau la baza statutului său de candidat, în fața războiului Rusiei împotriva Ucrainei și a atacurilor hibride împotriva Moldovei. Drept urmare, în decembrie 2023, liderii UE au decis să deschidă negocierile de aderare cu Moldova și au invitat Consiliul să adopte cadrul de negociere îndată ce pașii relevanți prevăzuți în raportul Comisiei au fost parcurși.

Rata inflației a fost mai mică decât cea estimată inițial, inflația în decembrie 2023 fiind de 6%, în scădere față de 13,2% raportată în iunie 2023, și mai mică decât prognoza inițială de 12,7%.

Banca analizează sensibilitatea performanței sale financiare la schimbările nivelului inflației și ia măsuri proactive pentru a asigura o performanță financiară stabilă și durabilă. Expunerea netă a Băncii la riscul de inflație este limitată de obicei și orice modificare a nivelurilor prețurilor este direct corelată cu nivelul veniturilor (prin canale precum modificări ale valorii plăților, valorii creditelor etc.) care sunt, de asemenea, corelate cu modificările pe partea de cheltuieli, unde atât cheltuielile legate de personal, cât și cheltuielile cu terții sunt corelate cu nivelul prețurilor.

La nivelul sistemului bancar, Comitetul Executiv al BNM a scăzut treptat ratele pentru principalele instrumente monetare. Ratele stabilite în luna decembrie 2023 sunt:

- rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt – 4,75% pe an (2022: 20% pe an);
- la creditele overnight – 6,75% pe an (2022: 22% pe an); și
- la depozitele overnight – 2,75% pe an (2022: 18% pe an).

Expunerea curentă a Băncii față de băncile din Rusia, Ucraina și Belarus este Zero (la 31 decembrie 2022. Zero). Sancțiunile internaționale au impus în principal o presiune operațională suplimentară asupra Băncii în ceea ce privește operațiunile de combatere a spălării banilor și procedurile de cunoaștere a clientelei. Orice impact economic asupra Băncii și clienților săi cu relații economice cu

această zonă geografică expusă riscului va depinde în primul rând de durata intervenției militare și de intensitatea măsurilor politice și economice întreprinse, precum și de restricțiile implementate.

Schimbările climatice.

Banca este conștientă de importanța alocării responsabile a resurselor, care iau în considerare diferitele impacturi non-financiare ale afacerilor pe care le finanțează. Banca recunoaște importanța mediului înconjurător, social și de guvernanță (ESG) în peisajul afacerilor actuale. Angajamentul său față de principiile ESG este condus de așteptările acționarilor noștri și ale părților interesate semnificative, care pun mare accent pe durabilitate și practicile de afaceri responsabile.

Socurile climatice încă afectează o parte din debitorii din sectorul agricol, ducând la restructurarea împrumuturilor. Pentru a asigura o abordare oportună și corectă în sprijinirea debitorilor să ocolească dificultățile temporare generate de condițiile climatice, Banca monitorizează performanța financiară a debitorilor săi printr-o serie de indicatori de avertizare timpurie.

Pe parcursul anului 2023 și 2022, Banca nu a emis credite pentru sectorul agricol.

VII. FINANȚAREA ȘI CAPITALUL

Anul 2023 a fost productiv pentru BCR Chișinău S.A. Datorită unui management eficient al lichidităților și riscurilor a dus la înregistrarea unui venit operațional net de 99,7 milioane lei.

Capitalul. La sfârșitul anului 2023 capitalul acționar era de 728,13 milioane lei (2022: 728,13 milioane lei). Banca n-a făcut emisiuni suplimentare, n-a răscumpărat, achiziționat sau înstrăinat acțiunile proprii pe parcursul anului 2023.

La sfârșitul anului 2023 Fondurile proprii erau de 611,2 milioane lei.

Banca dispune de politică referitor la distribuirea dividendelor. De menționat faptul ca, în ultimii 3 ani Banca nu a plătit dividende unicului său acționar.

Tabelul 5

Nr.	Denumirea indicatorilor	Normativ	Valoarea
1	Fonduri proprii (milioane lei)	min 200 mln. lei	611.23
2	Rata fondurilor proprii (%)	*min 25.08%	46.66%
3	Coeficientul lichidității pe termen lung (P I)	max 1	0.31
4	Coeficientul lichidității curente (P II)	min 20%	56.33%

*Norma fondurilor proprii pentru BCR Chisinau conform cerintelor BNM

VIII. ACTIVITATEA PE PIAȚA VALUTARĂ

Activitatea pe piața valutară în anul 2023 s-a desfășurat în următoarele direcții: încheierea tranzacțiilor de vânzare/cumpărare și convertire a valutei, deservirea clienților în ce privește operațiunile cu valută străină, încheierea contractelor privind plasarea și atragerea mijloacelor bănești în valută cu bancile din străinătate.

Strategia de activitate pe piața valutară a fost determinată de următorii factori:

- Creșterea bazei de clienți;
- Satisfacerea cererii clienților băncii privind operațiunile de vânzare/cumpărare a valutei;

BCR Chișinău S.A. - Uz Intern

- Urmărirea dinamicii cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei.

Trebuie de menționat că în cadrul BCR Chișinău S.A. funcționează 4 birouri de schimb valutar, care efectuează operațiuni de schimb cu 4 valute. Valutele de bază, ce fac obiectul operațiunilor de schimb valutar, au rămas dolarul SUA și Euro, cărora le-au revenit în 2023 – 86% din operațiuni, micșorînduse comparativ cu anul 2022 (89%). În anul 2023 ponderea operațiunilor în Euro a constituit 71% (79% în 2022), iar ponderea dolarului SUA a crescut până la 15% în 2023 (10% în 2022).

Mărimea activelor în valută străină a scăzut cu 14,8 p.p. comparativ cu 31.12.2022, constituind la 31.12.2023 – 1 272,4 milioane lei (43% din activele totale ale băncii). Cea mai mare scădere au înregistrat-o conturile curente și depozitele la bănci și RNM

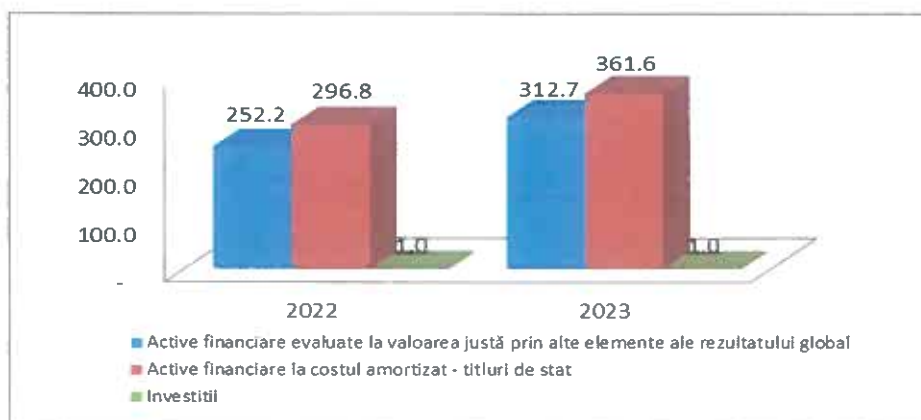
Veniturile obținute de la operațiunile valutare în anul 2023 au constituit 53,8 milioane lei, cu 15% mai puțin decât nivelul indicatorului analogic din 2022.

IX. ACTIVITATEA PE PIAȚA INVESTIȚIONALĂ A MOLDOVEI

Un alt element important în structura activelor reprezintă activitatea investițională. Un avantaj al plasării mijloacelor în valori mobiliare este venitul stabil cu un nivel minim de risc și posibilitatea administrării lichidității Băncii.

Diagrama 13

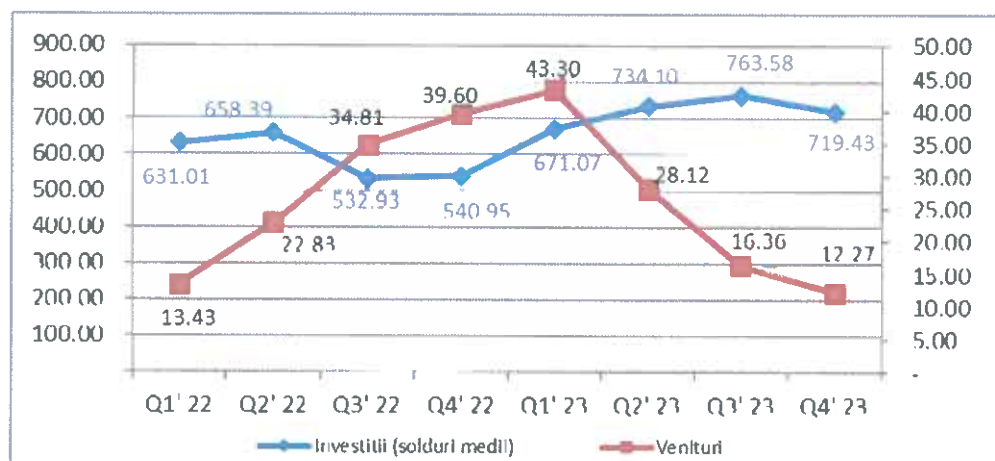
Analiza portofoliului investițional (solduri în milioane lei)

În anul 2023 banca a direcționat în vederea procurării valorilor mobiliare de stat și CBN o sumă importantă de mijloace disponibile, ceea ce i-a permis băncii să obțină un venit din activitatea investițională de 100,0 milioane lei (sau 33,0% din suma totală a veniturilor). Comparativ cu anul precedent veniturile aferente activității cu valori mobiliare s-au micșorat cu 10% (sau cu 10,6 milioane lei) ca rezultat al micșorării ratelor dobânzii.

Soldul portofoliului investițional la 31.12.2023 a constituit 674,3 milioane lei.

**Dinamica modificării soldurilor medii de investiții și veniturilor aferente acestora
(in milioane lei)**

X. OPERAȚIUNI CU CARDURI BANCARE

În anul 2023 numărul cardurilor bancare emise de BCR Chișinău S.A. a constituit 3 489 bucăți, iar portofoliul carduri la finele 2023 a constituit 8 562 carduri. La sfârșitul anului 2023 banca deține o cotă de 0,26% din totalul de carduri (inclusiv 0,58% din totalul de carduri VISA) pe piața cardurilor bancare din Republica Moldova.

În anul 2023, tranzacțiile la ATM-urile BCRC au crescut cu 23% ca volum (464 MMDL - 2023 comparativ cu 376 MMDL - 2022), cu o descreștere nesemnificativă de 0.3% ca număr (215 288 tranzacții - 2023 comparativ cu 216 006 tranzacții - 2022) fapt datorat reducerii numărului de ATM-uri și creșterii volumului de plăți fără numerar. În comparație cu anul trecut valoarea medie a unei tranzacții a crescut cu 413 MDL (2 155 MDL - 2023 comparativ cu 1 742 MDL - 2022).

Soldurile la conturile de card la data de 31.12.2023 au constituit 210,28 MMDL, ceea ce reprezintă o descreștere de 17,06% față de același indicator pe anul 2022.

Impactul major asupra rezultatelor anului 2023 s-a datorat procesului de achiziție a 100 % acțiuni deținute de către BCR SA în cadrul BCR Chișinău SA.

XI. CANALE ELECTRONICE

La sfârșitul anului 2023 numărul total de clienți 24Banking constituia 6 980 clienți (6 516 persoane fizice și 464 persoane juridice), volumul tranzacțiilor prin intermediul 24Ranking în 2023 a constituit 16 527 MMDL.

Suma încasată de la persoane juridice prin intermediul ADM (Automatic Deposit Machine) în 2023 constituie 199,46 MMDL ceea ce reprezintă o creștere cu 7,81% față de indicatorul anului 2022.

XII. TEHNOLOGIILE INFORMAȚIONALE ALE BĂNCII

În era tehnologiilor informaționale dezvoltarea unei Bănci nu poate fi atinsă fără investiții în tehnologii, soluții moderne și fiabile în continua dezvoltare. Investiția în dezvoltarea tehnologică a băncii prezintă o serie de avantaje, printre care tehnologii moderne în executarea de operațiuni și transferuri mai eficiente și rapide, cu un risc redus și cu acuratețe maximă, eficientizarea controlului, managementului accesului și procesării informației.

Noile cerințe pentru acces rapid la servicii și informații, creșterea exponențială a complexității datelor măjorează rolul IT în sectorul bancar. Modificările în abordarea de risc, cerințele regulelor, cerința de procesare a volumelor mari de date necesită o abordare complexă și multilaterală în dezvoltarea sistemelor informaționale ale băncii. Astfel, un nivel înalt al serviciilor poate fi asigurat în sectorul bancar doar prin utilizarea tehnologiilor informaționale moderne.

Reducerea timpului aferent procesării unei tranzacții, reducerea costurilor acestora, optimizarea fluxurilor de procesare sunt preocupări strategice ale băncii pentru atingerea unui nivel cât mai înalt și un timp cât mai mic de deservire.

Noile provocări, venite odată cu pandemia și războiul din Ucraina, au impus sectorului bancar să schimbe paradigma și abordarea față de serviciile propuse clienților, astfel să pună un accent mai mare pe noi funcționalități și îmbunătățiri implementate în aplicația de Internet Banking, scopul final fiind digitalizarea la maxim a serviciilor bancare oferite clienților.

În anul 2023 Banca a modernizat infrastructura tehnologică a Băncii, astfel au fost înlocuite toate echipamentele switch cu unele mai moderne, ceea ce asigură o siguranță a datelor mai mare și o conexiune mai rapidă între echipamente și utilizatorii finali.

Banca a fortificat echipa de programatori, astfel încât să poată dispune de suficiente resurse umane și tehnice pentru implementarea proiectelor și dezvoltărilor conform necesităților de business și pentru a asigura continuitatea afacerii.

Studiile realizate la nivel internațional arată că numărul persoanelor care folosesc soluții electronice este în continuă creștere, iar în viitor clienții vor renunța la băncile care nu oferă servicii electronice de calitate.

Site-ul băncii și Portalul Intranet sunt îmbunătățite și înnoite periodic pentru a asigura o gamă largă de servicii și acces mai rapid la informațiile furnizate clienților interni și externi.

Baza tehnologică și soluțiile moderne permit dezvoltarea în viitor a serviciilor și soluțiilor noi în funcție de necesitățile Băncii și așteptările clientului.

XIII. GUVERNANȚA CORPORATIVĂ

Profilul Băncii

Banca Comercială Română Chisinau S.A. („BCR Chisinau”) își desfășoară activitatea într-un cadru de guvernare corporativă, care corespunde cerințelor legale și de reglementare ale cadrului legislativ din Republica Moldova și instrucțiunilor BCR SA/ Erste Group Bank, precum și a celor mai bune practici internaționale în materie. Accesul public la principiile de conduită corporativă este asigurat

BCR Chisinau S.A. - Uz Intern

prin publicarea Codului *Governanta corporativă în Banca Comercială Română Chișinău S.A.* pe pagina web a bancii la adresa: <https://www.bcr.md/ro/dezvaluire-informatii/informatie-governanta> .

Principiile Bancii care stau la baza desfășurării activității

- **Clientul pe primul loc** – oferim clienților servicii de intermediere financiară. Preluăm riscul acestora și oferim încredere. Construim o relație reciproc valoroasă și pe termen lung cu clienții noștri.
- **Performanța** – Suntem preocupați să asigurăm un mediu de lucru eficient și să livrăm rezultate remarcabile urmărind patru aspecte: satisfacția clienților, profitabilitatea băncii, cota de piață și conformitatea normativă.
- **Responsabilizare** – Responsabilizarea angajaților este parte integrantă a modelului de afaceri. Ne concentrăm pe creșterea randamentului zi de zi, învățăm din erori și căutăm soluții, nu scuze.
- **Colaborare** – Ne bazăm activitatea pe principiul cooperării constructive, prin împărtășirea cunoștințelor și susținere reciprocă.
- **Inițiativă** – Încurajăm inițiativa, anticiparea și răspunsul prompt la schimbări, prin implementarea de soluții viabile.
- **Disciplină și rezultate** – Construim o bancă de succes demonstrând că suntem profesioniști veritabili. Activitatea trebuie să fie caracterizată de cele mai ridicate standarde etice, de conduită și de imagine.

BCR Chisinau S.A. este o bancă autorizată să efectueze toate tipurile de activități bancare din Republica Moldova.

Principiile, structura de guvernanta corporativă a BCR Chisinau S.A. și acționariat

Din perspectiva BCR Chisinau S.A., Guvernanta Corporativă reprezintă ansamblul regulilor, sistemelor și proceselor implementate pentru a stabili relația dintre acționari, management, clienți, angajați, furnizori și alte părți implicate în vederea stabilirii obiectivelor și a modului în care acestea sunt îndeplinite, creșterii performanței economice și, implicit, a valorii Băncii. Aceasta evidențiază eficiența sistemelor de management și anume rolul Consiliului de Supraveghere și cel al Comitetului Executiv, responsabilitățile și remunerarea membrilor acestora, credibilitatea situațiilor financiare și eficiența funcțiilor de control.

BCR Chisinau S.A. stabilește, reevaluează anual și publică pe pagina web principiile de guvernanta care îi asigură desfășurarea activității într-un cadru adecvat, care corespunde cerințelor legale și de reglementare ale cadrului legislativ din Republica Moldova, principiilor ale Grup BCR/Erste Group Bank, precum și celor mai bune practici internaționale în domeniu.

Prin prezentul raport se evaluează anual modul în care principiile generale și Codul Guvernanta corporativa sunt puse în aplicare și reflectate prin prezentarea structurii de guvernanta corporativă, inclusiv modul de transpunere în banca și modul în care organul de conducere în funcțiile sale de supraveghere și conducere executivă definește, supraveghează și implementează un cadru de administrare a activității care să asigure administrarea efectivă și prudentă a bancii

Pe baza prevederilor Legii privind societățile pe acțiuni, Legii privind activitatea bancilor din Republica Moldova, Legii privind piata de capital, Codului Guvernanta Corporativa și în condițiile prevăzute în Statut, BCR Chisinau S.A. este organizată într-o structură pe două niveluri de guvernanta corporativă.

BCR Chisinau S.A. - Uz Intern

Structura de conducere este concepută astfel încât să asigure următoarele obiective:

- să corespundă dimensiunii și complexității activității desfășurate;
- să permită o separare clară a responsabilităților între funcția de supraveghere și funcția executivă de conducere;
- alocarea responsabilităților și competențelor în cadrul liniilor funcționale/raportare în mod clar, precis, bine definit și transparent;
- asigurarea independenței sistemului de control intern care să acopere în mod adecvat funcțiile sale principale: managementul riscului, conformitate, audit intern;
- optimizarea fluxului de informații, pe verticală, de sus în jos și invers, precum și pe orizontală în vederea asigurării unei informații complete, în timp util și relevante pentru îndeplinirea corespunzătoare a responsabilităților fiecărei structuri organizatorice.

Structura de conducere a BCR Chisinau S.A. este formată din **Comitetul Executiv** – reprezentând **funcția de conducere**, asigurând conducerea operativă a băncii și din **Consiliul de Supraveghere** – reprezentând **funcția de supraveghere**, asigurând supravegherea, administrarea și coordonarea activității Comitetului Executiv. Competențele și atribuțiile acestora sunt reglementate prin Statutul Bancii, prin Regulamentele de organizare și funcționare ale fiecăruia, ca și prin Regulamentul de funcționare a BCR Chisinau S.A.

Guvernanța corporativă organizată în mod eficient reprezintă un element de asigurare a stabilității băncii și de menținere a standardelor de guvernare corporativă și conduită în afaceri.

Acționariat

Capitalul social al Băncii este de 728.130.000 lei, împărțit în 72.813 acțiuni ordinare, în valoare nominală de 10.000 lei.

Structura acționariatului Băncii Comerciale Române SA la data de 31.12.2023 era următoarea:

- **BCR SA**, *Soseaua Orhideelor nr.15D, clădirea The Bridge et. 1, 2, Sector 6, Bucuresti, Romania*, deține 72.813 acțiuni ordinare, în valoare nominală de 10.000 lei fiecare, reprezentând 100% din capitalul social total.

Acționarii – Adunarea Generală a Acționarilor

Acțiunile Băncii conferă acționarilor drepturi egale, orice acțiune reprezentând dreptul la un vot în Adunarea Generală a Acționarilor.

Adunările Generale anuale sunt convocate în temeiul deciziei Consiliului de Supraveghere cu publicarea informației despreținerea acestora cu cel puțin 30 de zile înainte de data stabilită.

Adunările Generale sunt ordinare și extraordinare. Adunarea Generală Ordinară se întrunește cel puțin odată pe an, în termen de 4 luni de la încheierea exercițiului financiar, iar Adunarea Generală Extraordinară se întrunește ori de câte ori este necesar.

Banca asigură protejarea și facilitarea exercitării drepturilor acționarilor, prin prevederi clare și transparente la nivelul Băncii care să protejeze drepturile acționarilor:

- dreptul la metode sigure de înregistrare ca acționar;
- dreptul la informații relevante asupra mersului companiei, în timp util și cu o frecvență periodică;

- dreptul de participare și vot în AGA și dreptul de a fi informat cu privire la regulile și procedurile de vot aplicabile unor astfel de întâlniri; dreptul la o parte din profitul Bancii;
- dreptul de a participa și de a fi suficient informat cu privire la schimbările din cadrul BCR Chisinau S.A.: modificări ale Statutului, autorizarea emiterii de acțiuni noi, tranzacții extraordinare (de exemplu vânzarea unei părți importante din activele companiei);
- dreptul de a pune întrebări, inclusiv cu privire la raportul auditorului extern, dreptul de a participa la luarea de decizii strategice cum ar fi alegerea Consiliului de Supraveghere, sau de a-și exprima opinii cu privire la remunerarea membrilor Consiliului de Supraveghere și ai Comitetului Executiv.

În anul 2023 au avut loc un număr de 3 ședințe, 1 ordinară și 2 ședințe extraordinare care au avut pe agenda, în principal, următoarele subiecte:

- aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pentru exercițiul financiar 2023;
- repartizarea profitului aferent exercitiului financiar încheiat la 31.12.2022;
- numirea auditorului financiar independent.

Transparența informațiilor și diseminarea lor promptă, este realizată de către Bancă prin:

- Furnizarea, în mod periodic și în timp util, de informații relevante și materiale referitoare la societate, pentru exercitarea în mod corespunzător a drepturilor de vot în cadrul adunărilor generale ale acționarilor;
- Raportarea către acționari a tuturor activităților curente, financiare, administrative, extraordinare, în mod regulat, la timp și în întregime corect, auditorului independent.

Structura de conducere a BCR Chisinau S.A.

A. Structura organizațională a BCR Chisinau S.A.

BCR Chisinau S.A. este organizată pe linii funcționale la nivel central.

Rețeaua de unități teritoriale a Băncii este formată din unități fără personalitate juridică, respectiv, sucursale, agenții. Directorul Liniei Funcționale Vanzari si Dezvoltare Afaceri asigură coordonarea activității, organizată pe unități .

Potrivit cerințelor legale, structura de conducere are rolul de a monitoriza, evalua și revizui periodic eficacitatea cadrului de administrare a activității Băncii și a politicilor referitoare la acesta, astfel încât să aibă în vedere orice schimbare a factorilor interni și externi care afectează Banca.

B. Consiliul de Supraveghere (CS)

Membrii – persoane, numire

Consiliul de Supraveghere este format din trei membri, numiți pe termen de patru ani, cu posibilitatea de a fi realeși pentru încă o perioadă.

Astfel, componența Consiliului de Supraveghere la finele anului 2023 era următoarea:

Membru al CS	Poziția	Data începerii mandatului	Data terminării mandatului
Manea Sergiu Cristian	Presedinte	30.04.2012	15.01.2024
Ganna Lishchenko	membru	12.09.2018	15.01.2024
Mihail Manoli	membru	17.06.2021	15.01.2024

Structura internă – subcomitete și responsabilități ale acestora

Consiliul de Supraveghere se întrunește în ședințe trimestrial sau ori de câte ori este necesar. În anul 2023 au avut loc 24 ședințe ale CS, organizate în conformitate cu prevederile Statutului și ale Regulamentului de organizare și funcționare al Consiliului de Supraveghere, din care 4 au fost ședințe ordinare, iar celelalte ședințe au fost ținute prin corespondență.

Pentru a aduce la îndeplinire atribuțiile ce îi revin, Consiliul de Supraveghere a constituit următoarele comitete:

Comitetul de Audit și Conformitate și Administrare Riscuri are un rol consultativ, fiind înființat pentru asistarea Consiliului de Supraveghere în exercitarea atribuțiilor sale, formulând recomandări în limita competențelor sale, potrivit responsabilităților și atribuțiilor prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare aferent cu privire la controlul intern, conformitatea, auditul și administrare riscurilor;

Instrumente de control vis a vis de Comitetul Executiv

Consiliul de Supraveghere supraveghează și coordonează activitatea Comitetului Executiv, precum și respectarea prevederilor legale, ale Statutului și hotărârilor Adunării Generale a Acționarilor în desfășurarea activității Băncii.

Consiliul de Supraveghere exercită un control permanent asupra administrării Băncii și asupra Comitetului Executiv, prin următoarele pârghii:

- Consiliul de Supraveghere este responsabil pentru verificarea conformității operațiunilor administrative întreprinse de Comitetul Executiv în baza legislației aplicabile, Statutului Băncii și hotărârilor Adunării Generale a Acționarilor Băncii;
- Consiliul de Supraveghere reprezintă Banca în raporturile cu Comitetul Executiv;
- Consiliul de Supraveghere nu este implicat în administrarea de zi cu zi a Băncii, iar aceste atribuții nu sunt delegate Consiliului de Supraveghere, cu excepția unor dispoziții cuprinse în legislația aplicabilă și/sau Statutul Băncii.

C. Comitetul Executiv (CEx)

Membrii – persoane, numire

Conform prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare al Comitetului Executiv, acesta asigură conducerea curentă a Băncii și își exercită atribuțiile sub supravegherea Consiliului de Supraveghere care numește și revocă membrii Comitetului Executiv și președintele Comitetului Executiv dintre membrii Comitetului Executiv, acționând potrivit Statutului Băncii.

Potrivit dispozițiilor Statutului, numărul membrilor Comitetului Executiv este stabilit de către Consiliul de Supraveghere (la data de 31 decembrie 2022, Comitetul Executiv avea 3 membri).

Componența Comitetului Executiv la data de 31 decembrie 2023:

BCR Chisinau S.A. - Uz Intern

Membru al CEx	Poziția	Data începerii mandatului	Data terminării mandatului
Juan Luis Martin Ortigosa	Presedinte	01.10.2013	15.01.2024
Codreanu Natalia	membru	23.09.2013	15.04.2024
Victoria Revenco	membru	12.08.2020	12.08.2024

Structura internă –comitete ale CEx și responsabilități ale acestora

Comitetul Executiv se întrunește în ședințe săptămânale sau ori de câte ori este necesar. În cursul anului 2023, CEx s-a întrunit în 76 de ședințe, respectiv 30 ședințe ordinare și 45 ședințe extraordinare.

Pentru aducerea la îndeplinire a atribuțiilor ce îi revin, Comitetul Executiv a creat următoarele comitete:

Denumirea	Responsabilitati
Comitetul de Credite	Comitetul de credite se organizează și funcționează ca organ de analiză/avizare /aprobare a documentațiilor privind acordarea de credite, modificarea condițiilor de acordare, utilizare, garantare și/sau rambursare a unor credite acordate anterior, solicitările de încheiere a acordurilor și prelungire a termenului de valabilitate al acestora, emitere de garanții bancare, acorduri de credite, operațiuni de factoring și alte facilități, în limita de autoritate stabilită.
Comitetul de Administrare a Activelor și Pasivelor (ALCO)	ALCO revizuieste, raportează către și asistă CEx în îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin în domeniul managementului structurii activelor și pasivelor, politicilor și strategiilor de investiții și lichiditate, politici de dobânzi, și este un organ de analiză și decizie care emite hotărâri și recomandări potrivit limitelor de autoritate stabilite. ALCO poate înființa comitete, subcomitete, care se organizează și funcționează în baza regulamentelor proprii de funcționare aprobate de către CEx. Un asemenea comitet este Comitetul Operativ de Lichiditate.
Comitetul de Proiecte	Comitetul de Proiecte este organul de analiză, avizare și aprobare privind portofoliul de programe și proiecte în Banca, atât nou create, cât și în derulare, la nivel local sau de grup, care sunt definite și aprobate în corespundere cu strategia Băncii, de asemenea decide privind alocarea bugetului pentru implementarea proiectelor.

IV. Comunitate

Orice comunitate prețuiește demnitatea, onestitatea, cinstea și înțelepciunea. Aceste valori de bază sunt parte a principiilor BCR Chisinau S.A.. **Cliantul pe primul loc, Responsabilizare, Performanță, Colaborare, Inițiativă, Disciplină și Rezultate.**

Sunt ceea ce noi oferim clienților noștri atunci când muncim și ne comportăm în spiritul Principiilor Bancii.

Direcțiile strategice ale BCR Chisinau S.A. în ceea ce privește implicarea în comunitate sunt următoarele:

- Susținerea și promovarea liderilor și a modelelor;
- Educație pentru dezvoltarea competențelor practice;
- Leadership-ul civic.
- **Susținerea și promovarea liderilor și a modelelor**, participând la crearea unui cadru pozitiv și inspirațional dezvoltării Moldovei.
- **Educație pentru dezvoltarea competențelor practice**, având parteneriate strategice cu cele mai mari universități din țară cu scopul principal de a crea proiecte care să ajute la dezvoltarea abilităților practice ale studenților pentru o mai ușoară integrare pe piața muncii.
- **Leadership-ul civic**, prin dezvoltarea unor proiecte care vin în sprijinul a sute de ONG-uri anual, precum și prin încurajarea angajaților săi pentru a fi cetățeni responsabili, integrând banca în țesătura comunității.

De asemenea, **membrii echipei BCR Chisinau S.A.** sunt încurajați să fie **cetățeni responsabili** în comunitățile din care fac parte

XIV. ADMINISTRAREA RISCURILOR

Asigurarea unei activități bancare sănătoase, prudente și profitabile necesită ca o condiție esențială identificarea, evaluarea, monitorizarea, administrarea și raportarea riscurilor.

Riscurile materiale se determină în funcție de natura, dimensiunea și complexitatea activităților desfășurate în cadrul exercitiului anual de evaluare a materialității riscurilor.

În acest sens riscurile care pot avea un impact important asupra situației patrimoniale și/sau reputaționale a băncii și pe care BCR Chișinău S.A. le consideră riscuri materiale sunt: **riscul de credit, riscul de piață, riscul de lichiditate, riscul operațional, riscul strategic, riscul de conformitate, riscul politic, riscul de inter-concentrare, riscul macroeconomic, riscul pandemic și riscurile ESG.** Pentru administrarea corespunzătoare a riscurilor semnificative, banca utilizează:

- Un sistem de proceduri de autorizare a operațiunilor afectate de riscurile respective, constând în modul de stabilire a competențelor/limitelor de autoritate de aprobare (pouvoirs) pentru: acordarea de credite și produse tip credit, plasamente interbancare etc.;
- Un sistem de raportare a expunerilor la riscuri, precum și a altor aspecte legate de riscuri, către nivelele de conducere corespunzătoare (informări asupra evoluției expunerii băncii la riscurile semnificative, modulul de încadrare în limitele stabilite etc.);
- Un sistem de responsabilități, politici, norme și proceduri privind efectuarea controlului intern în bancă;
- Un sistem de gestionare a riscului juridic și a riscului de conformitate;

- Criterii de recrutare și remunerare a personalului, inclusiv de evitare a conflictelor de interese, care să prevadă standarde ridicate privind pregătirea, experiența și integritatea acestora;
- Programe de instruire a personalului.

Funcția de administrare a riscurilor este consolidată în cadrul Liniei Funcționale Financiar și Risc. Astfel, specialiștii din domeniul managementului riscurilor sunt delimitați clar din punct de vedere organizațional de cei cu responsabilități în domeniul dezvoltării afacerilor.

Banca realizează o repartizare corespunzătoare a atribuțiilor la toate nivelele organizatorice pentru a se asigura că personalului nu îi sunt alocate responsabilități care să ducă la conflicte de interese (ex. responsabilități duale ale unei persoane în domeniul cum ar fi: desfășurarea activității atât în front-office, cât și în back-office, aprobarea tragerii fondurilor și tragera efectivă, evaluarea documentației de credit și monitorizarea clientului după contractarea creditului etc.)

Riscul de credit se referă la riscul care rezulta din neplata sau neexecutarea de către o contrapartida a condițiilor contractuale agreeate, ceea ce conduce la consecințe negative asociate (cum ar fi pierderea parțială sau integrală a principalului și a dobânzii, perturbarea fluxurilor de numerar, creșterea costurilor de colectare). Acest risc apare ca urmare a insolvenței contrapartidei, incapacității sau neefectuării plății, precum și ca urmare a unor evenimente sau măsuri luate de către autoritățile politice și monetare dintr-o anumită țară. Este riscul principal la care este expusă banca, creditele constituind peste 40% din activele băncii și peste 80% din activele ponderate la risc.

Principalele obiective ale managementului riscului sunt administrarea activă a portofoliului, îmbunătățirea calității activelor (ținerea sub control a evoluției creditelor neperformante) și continuarea creșterii sănătoase a portofoliului de credite.

În contextul potențialelor efecte ale crizelor globale, BCR Chișinău S.A. stabilește limite de expunere față de țări, entități sovereign, bănci și instituții financiare afiliate grupurilor bancare, monitorizează cu atenție expunerile sale, efectuând analize de risc ori de câte ori apar informații negative despre una din contrapartidele băncii și implementează măsuri corespunzătoare în ce privește limitele de risc alocate.

Riscul de piață reprezintă riscul de a înregistra pierderi aferente pozițiilor din bilanț și din afara bilanțului din cauza fluctuațiilor nefavorabile pe piață ale prețurilor instrumentelor financiare deținute pentru tranzacționare, ale ratelor dobânzii și ale cursului de schimb valutar.

Banca acordă o atenție deosebită identificării tuturor surselor de risc de piață, evaluării expunerii băncii la acest risc și stabilirii de limite corespunzătoare pentru reducerea/limitarea acestuia. Obiectivul principal este asigurarea unei structuri corespunzătoare a portofoliului sau, care în condițiile modificării ratelor dobânzii, cursurilor valutare și prețurilor de pe piață, să nu poată induce influențe negative importante asupra activității și performanțelor financiare ale BCR Chișinău S.A..

Riscul de lichiditate reprezintă riscul ca banca să nu își poată îndeplini obligațiile de plată atunci când acestea devin scadente sau sunt capabile să îndeplinească aceste obligații la costuri excesive.

Administrarea riscului de lichiditate are ca obiectiv asigurarea fondurilor lichide necesare pentru acoperirea în orice moment a obligațiilor financiare asumate de bancă, menținerea unui nivel adecvat de lichiditate pe toate benzile de scadențe și maximizarea venitului net obținut din dobânzi. Banca acordă o atenție deosebită identificării surselor de risc de lichiditate, evaluării expunerii băncii la acest risc și stabilirii de limite de risc corespunzătoare.

Riscul operațional este definit ca riscul pierderii rezultate din indeplinirea inadecvata sau esuata a proceselor interne, oamenilor si sistemelor sau din evenimente externe si include riscul juridic, riscul de model si riscul TIC.

Managementul riscurilor operaționale are ca obiectiv asigurarea cadrului intern care să permită identificarea, evaluarea, monitorizarea și adoptarea măsurilor necesare în scopul diminuării pierderilor determinate de aceste riscuri (pierderi operaționale).

Riscul strategic reprezintă posibilitatea de a avea un efect negativ asupra rezultatului financiar sau a capitalului bancii din cauza absentei unor strategii adecvate și a unor decizii de afaceri nefavorabile, sau a implementării lor neadecvate, a modificărilor în mediul de afaceri în care banca își derulează activitatea, precum și a incapacității bancii de a răspunde în mod adecvat la aceste schimbări..

Riscul strategic este administrat la nivelul Băncii ca parte a activităților sale de business. Acesta este reflectat în țintele privind planul de afaceri care sunt stabilite în conformitate cu bugetul și orientările strategice. Acest risc este monitorizat în mod regulat în cadrul planificării strategice, precum și în cadrul procesului de bugetare în scopul de a asigura alinierea cu profilul de risc țintă.

Riscul de conformitate este riscul care constă în pierderi financiare semnificative, sancțiuni de reglementare, restricții sau limitări, sau pierderi de reputație pe care o banca le poate suferi ca urmare a nerespectării legilor, reglementărilor, regulilor, standardelor interne de reglementare, precum și codului de conduită aplicabil activităților sale bancare (împreună "legi, reguli și standarde de conformitate")..

Banca asigură diminuarea și monitorizarea riscului de conformitate prin revizuirea și implementarea politicilor și procedurilor specifice domeniului conformității, asigurarea conformității acestora cu cadrul legal de reglementare, evaluarea continuă a indicatorilor privind evaluarea riscului de conformitate și desfășurarea activităților de testare de conformitate.

Riscul Politic reprezintă expunerea la o pierdere, cauzată de evenimente dintr-o anumită țară care se află sub controlul guvernului, dar în mod clar nu se află sub controlul unei entități private sau independente (inclusiv modificări ale regimului de reglementare bancară definit de autoritățile naționale sau internaționale), război, terorism și alte tulburări politice, care pot avea impact negativ asupra poziției de capital sau a profitabilității.

Unele riscuri – cum ar fi riscul politic – apar ca urmare a unor evenimente în afara controlului și influenței Băncii. Întrucât Banca nu poate să prevină aceste riscuri/evenimente, atenția se îndreaptă către identificarea și diminuarea impactului aferent. Pentru administrarea riscului politic, Banca monitorizează cu regularitate evoluțiile interne și externe ale pieței, luând în considerare implicațiile modificărilor de ordin politic și inițiativele guvernamentale care pot avea impact asupra industriei de profil.

Riscul de inter-concentrare se referă la riscul de concentrare care poate să apară din interacțiunea dintre diferitele tipuri de expuneri în cadrul unor categorii de riscuri diferite. Interacțiunile între categorii diferite de expuneri pot să derive dintr-un factor de risc sau din interacțiunea unui număr mai mare de factori.

Managementul riscului de concentrare la nivelul BCR Chișinău S.A. este bazat pe un cadru de procese, metode și rapoarte. Riscurile de concentrare sunt luate în considerare în mod sistematic în cadrul factorilor stresați pentru testele de stres.

Riscul macroeconomic este riscul ca banca să sufere pierderi din cauza modificărilor adverse în mediul economic de ansamblu. Include, de asemenea, un risc de soc sever care ar putea duce la o astfel de instabilitate financiară care s-ar putea răspândi în toate părțile sistemului financiar și ar putea avea un impact negativ asupra economiei reale.

În scopul de a sprijini administrarea riscului macroeconomic și pentru a asigura reacții în timp util la potențialele dezvoltări adverse, evoluția mediului macroeconomic, a piețelor de capital și a sectorului bancar sunt monitorizate de către Bancă cu regularitate.

Riscul pandemic reprezintă posibilitatea apariției unui efect advers care să afecteze rezultatul financiar, capitalul sau operațiunile băncii, urmare a răspândirii unor boli infecțioase care afectează sănătatea oamenilor, economia și comunitatea. O caracteristică importantă a acestui risc este aceea că combină o probabilitate scăzută de apariție cu un impact global ridicat, potențial catastrofal.

În scopul administrării riscului, BCR Chișinău S.A. monitorizează în mod regulat profilul de risc luând în considerare contextul COVID 19 și ia măsuri suplimentare specifice crizei actuale pentru fiecare categorie de risc.

Riscurile de mediu, sociale și de guvernanta (ESG) reprezintă riscul de pierderi care decurg din orice impact financiar negativ asupra instituției, provenind în fapt din impactul actual sau viitor al factorilor de mediu, sociali sau de guvernanta (ESG) asupra contrapartilor sau activului investit al instituției.

Pentru a asigura un management adecvat a riscurilor ESG, BCR Chișinău S.A. a integrat riscurile în arhitectura ICAAP, în cadrul proceselor de creditare dar și în cadrul existent de guvernanta.

XV. ACTIVITATEA DE PERSONAL ȘI STRUCTURA ORGANIZAȚIONALĂ

În anul 2023 managementul personalului a continuat să fie una din cele mai importante preocupări ale conducerii Băncii. Schimbările organizaționale s-au axat pe întărirea forței de vânzare, îmbunătățirea calității servirii și eficientizarea funcțiilor de suport și control. Numărul total de angajați ai băncii la 31 decembrie 2023 a constituit 92 persoane fiind în limita țintelor agreate de conducerea Băncii.

Banca a acordat numeroase posibilități angajaților săi pentru dezvoltarea potențialului și dezvoltarea carierei. Politica Băncii este de a promova în primul rând personalul din cadrul Băncii. În același timp Banca a continuat procesul de atragere de noi talente din exterior în baza competențelor cheie necesare pentru dezvoltarea organizației.

Atingerea noilor obiective strategice implică dezvoltarea capitalului uman corespunzător ritmului de dezvoltare al Băncii. În anul 2024 politica resurselor umane este orientată spre integrarea culturii organizaționale Victoriabank în cadrul BCR Chișinău, identificarea și gestionarea riscurilor asociate cu fuziunea BCR Chișinău și Victoriabank, armonizarea politicilor și procedurilor BCR Chișinău și Victoriabank. Activitatea în domeniul resurselor umane va contribui la realizarea obiectivelor generale ale Băncii.

XVI. EVENIMENTE ULTERIOARE

La 15 ianuarie 2024 BCR Chisinau si-a schimbat actionarul unic. BC Victoriabank SA, una dintre cele mai mari bănci din Republica Moldova, parte a Grupului Financiar Banca Transilvania, a achiziționat integral acțiunile BCR Chișinău SA deținute de Banca Comercială Română SA. La achiziționare capitalul social era constituit din 72,813 acțiuni ordinare, emise și în circulație cu valoarea nominală de 10,000 MDL pe acțiune.

BC Victoriabank SA intenționează să fuzioneze prin absorbție cu BCR Chișinău. Integrarea va fi realizată cu contribuția ambelor bănci și pe baza expertizei Grupului Financiar Banca Transilvania privind achizițiile și integrările bancare din România.

XVII. ANEXE

RAPORTUL PRIVIND REZULTATELE FINANCIARE

Denumirea indicatorilor	2022		2023		Modificare	
	mil. Lei	ponderea. %	mil. Lei	ponderea, %	mil. Lei	%
D						
Venituri aferente dobânzilor						
Venituri aferente dobânzilor la mijloace bănești datorate de BNM	53.56	16.35%	31.39	10.35%	(22.17)	-41.39%
Venituri aferente dobânzilor la mijloace bănești datorate de bănci	0.44	0.13%	3.50	1.15%	3.06	100.00%
Venituri aferente dobânzilor (dividende) la hârtii de valoare cumpărate pentru vânzare	46.06	14.06%	37.11	12.24%	(8.95)	19.43%
Venituri aferente dobânzilor (dividende) la hârtii de valoare investitoriale	64.62	19.73%	62.93	20.75%	(1.69)	-2.62%
Venituri aferente dobânzilor la credite	67.86	20.72%	87.40	28.82%	19.54	28.79%
Alte venituri aferente dobânzilor	-	0.00%	-	0.00%	-	-
Total venituri aferente dobânzilor	232.53	70.99%	222.34	73.32%	(10.19)	-4.38%
Cheltuieli aferente dobânzilor						
Cheltuieli aferente dobânzilor la mijloace bănești datorate băncilor	3.45	1.75%	11.32	4.84%	7.87	228.12%
Cheltuieli aferente dobânzilor la depozite ale persoanelor fizice	23.45	11.91%	49.94	21.30%	26.49	112.96%
Cheltuieli aferente dobânzilor la depozite ale persoanelor juridice	22.42	11.30%	22.66	9.69%	0.24	1.07%
Cheltuieli aferente dobânzilor la alte împrumuturi	0.53	0.27%	0.70	0.30%	0.17	32.08%
Total cheltuieli aferente dobânzilor	49.84	25.32%	84.61	36.20%	34.77	69.76%
Venitul net aferent dobânzilor	182.69	55.77%	137.72	45.42%	(44.97)	-24.62%
Minus: Defalcări pentru reduceri pentru pierderi la active aferente dobânzilor	18.93	9.62%	15.29	6.54%	(3.64)	-19.23%
Venitul net aferent dobânzilor după defalcări pentru reduceri pentru pierderi la active aferente dobânzilor	163.76	49.99%	122.43	40.38%	(41.33)	-25.24%
Venituri (pierderi) din taxe și comisioane						
Venituri aferente comisioanelor	31.19	9.52%	27.08	8.93%	(4.11)	-13.18%
Cheltuieli privind comisioanele	13.76	6.99%	13.97	5.98%	0.21	1.53%
Total venituri (pierderi) din taxe și comisioane	17.43	5.32%	13.10	4.32%	(4.33)	-24.84%
Venituri (pierderi) la operațiuni cu valută străină	62.38	19.04%	53.04	17.49%	(9.34)	-14.97%
Cheltuieli general-administrative						
Cheltuieli privind remunerarea muncii	53.94	27.40%	70.12	30.00%	16.18	30.00%
Alte cheltuieli general-administrative	21.77	11.06%	22.46	9.61%	0.69	3.17%
Cheltuieli privind deprecierea activelor pe termen lung	11.58	5.88%	11.58	4.95%	-	0.00%
Total cheltuieli general-administrative	87.29	44.34%	104.15	44.56%	16.86	19.31%
Alt rezultat operational						
Alte venituri operationale	1.47	0.45%	0.77	0.25%	(0.70)	-47.62%
Alte cheltuieli operationale	7.36	3.74%	6.75	2.89%	(0.61)	-8.29%
Deprecierea activelor nefinanciare	1.24	0.63%	(0.55)	-0.24%	(1.79)	-144.35%
Venitul (pierderi) net până la impozitare și până la articole extraordinare	149.15	45.53%	78.98	26.05%	(70.17)	-47.05%
Impozitul pe venit (scutire)	18.45	9.37%	9.53	4.08%	(8.92)	-48.35%
Venitul (pierderi) net până la articole extraordinare	130.69	39.90%	69.45	22.90%	(61.24)	-46.86%
Venituri (pierderi) extraordinare	-	0.00%	-	0.00%	-	-
Impozitul pe venit	-	0.00%	-	0.00%	-	-
Venituri (pierderi) extraordinare minus impozitul pe venit	-	0.00%	-	0.00%	-	-
Venitul (pierderi) net	130.69	39.90%	69.45	22.90%	(61.24)	-46.86%

BILANTUL CONTABIL

Denumirea indicatorilor	2022		2023		Modificare	
	mil. Lei	ponderea, %	mil. Lei	ponderea, %	mil. Lei	%
ACTIVE						
Numerar si echivalente de numerar	1,318.77	42.66%	1,075.19	36.20%	(243.58)	-18.47%
Credite și avansuri acordate clienților	1,180.28	38.18%	1,161.29	39.09%	(18.99)	-1.61%
Active financiare disponibile pentru vânzare	253.22	8.19%	313.67	10.56%	60.45	23.87%
Investiții păstrate până la scadență	296.78	9.80%	361.80	12.17%	64.84	21.85%
Imobilizări corporale	15.69	0.50%	21.24	0.72%	5.66	36.24%
Imobilizări necorporale	3.55	0.11%	1.34	0.05%	(2.21)	-62.25%
Creanțe privind impozitul curent	-	0.00%	15.63	0.53%	15.63	100.00%
Creanțe amânate privind impozitul pe venit	2.31	0.07%	3.00	0.10%	0.60	20.87%
Alte active	21.00	0.68%	17.56	0.59%	(3.45)	-16.43%
Total active	3,091.48	100.00%	2,970.51	100.00%	(120.97)	-3.91%
DATORII						
Datorii către bănci	117.87	3.81%	103.25	3.48%	(14.62)	-12.40%
Alte împrumuturi	178.12	5.76%	86.38	2.91%	(91.74)	-51.50%
Datorii către clienți	2,112.69	68.34%	2,012.81	67.76%	(99.88)	-4.73%
Alte datorii	32.65	1.06%	41.44	1.40%	8.79	26.92%
Datorii privind operațiunile de leasing	6.16	0.20%	12.12	0.41%	5.96	96.75%
Datorii amânate privind impozitul pe venit	0.51	0.02%	-	0.00%	(0.51)	-100.00%
Total datorii	2,447.98	79.18%	2,255.99	75.95%	(191.99)	-7.84%
CAPITAL PROPRIU						
Acțiuni ordinare	728.13	23.55%	728.13	24.51%	-	0.00%
Capital de rezervă	22.25	0.72%	28.79	0.97%	6.54	29.39%
Pierdere neacoperită	(119.93)	-3.88%	(57.01)	-1.92%	62.92	-52.46%
Rezerve ale activelor financiare disponibile pentru vânzare	13.04	0.42%	14.62	0.49%	1.58	
Total capital propriu	643.50	20.82%	714.52	24.05%	71.02	11.04%
Total capital propriu și datorii	3,091.48	100.00%	2,970.51	100.00%	(120.97)	-3.91%

RAPORTUL PRIVIND FLUXURILE DE TREZORERIE

Indicatori	2022	2023
	milioane lei	milioane lei
Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare		
Dobânzi încasate	221.44	250.40
Dobânzi plătite	(45.93)	(87.08)
Încasări din comisioane	31.19	27.08
Plăți aforonto comisiunelor	(13.47)	(13.71)
Venituri nete din operațiuni cu valută străină și alte venituri operaționale	63.85	54.80
Recuperarea creditelor Casate anterior	0.79	0.37
Plăți bănești privind retribuirea muncii	(41.01)	(54.43)
Plăți aferente cheltuielilor generale și administrative	(31.80)	(29.72)
Impozit pe profit plătit	(18.98)	(26.52)
Fluxuri de numerar din exploatare înainte de modificarea capitalului circulant	166.08	126.20
<i>(Creșterea) / (reducerea activelor curente)</i>		
Plasamente în banci	8.49	(2.08)
Credite și avansuri	(121.09)	(43.80)
Alte active	(14.99)	(3.45)
<i>Creșterea / (reducerea) datoriilor curente :</i>		
Datorii către bănci	81.20	(33.18)
Datorii către clienți și autorități publice	40.84	(97.09)
Alte datorii	18.83	35.88)
Numerar net din / (utilizat în) activități operaționale	179.36	(17.52)
Achiziții de imobilizări corporale și necorporale	(6.70)	(2.88)
Încasări din ieșirea imobilizărilor corporale și necorporale	6.91	-
Încasări din active financiare disponibile pentru vânzare ajunse la scadență	5,918.23	4,632.32
Achiziții de active financiare disponibile pentru vânzare	(5,912.13)	(4,693.42)
Încasări din titluri de stat - credite și creanțe ajunse la scadență	3,491.91	4,542.85
Achiziții de titluri de stat - credite și creanțe	(3,481.50)	(4,610.64)
Numerar net utilizat în activități de investiții	16.72	(131.77)
Fluxuri de trezorerie din activități de finanțare		
Încasări din alte împrumuturi	142.68	58.68
Plăți din alte împrumuturi	(21.58)	(140.69)
Plăți pentru leasing	(6.79)	(6.29)
Numerar net utilizat în activități de finanțare	114.31	(88.30)
Efectul variației cursului de schimb valutar asupra numerarului	1.15	(8.08)
Efectul variației din pierderile așteptate din deprecierea numerarului și echivalentelor de numerar	(8.49)	2.08
Creșterea/(reducerea) netă a numerarului și echivalentelor de numerar	303.04	(243.58)
Numerar și echivalente de numerar la 1 ianuarie	1,015.39	1,318.77
Numerar și echivalente de numerar la 31 decembrie	1,318.77	1,075.19

BCR Chisinau S.A. - Uz Intern

RAPORTUL PRIVIND MODIFICĂRILE CAPITALULUI PROPRIU

	Capital social	Capital de rezerva	Pierdere neacoperită	Sold rezerva a valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Total
2023	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei
Sold initial la 1 ianuarie	728.13	22.25	(119.93)	13.04	643.50
Profit anual	-	0	69.45	-	69.45
Alte elemente globale	-	-	-	1.57	1.57
Transfer între rezerve	-	6.54	(6.54)	-	-
Sold la 31 decembrie	728.13	28.79	(57.01)	14.62	714.52

	Capital social	Capital de rezerva	Pierdere neacoperită	Sold rezerva a valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Total
2022	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei
Sold initial la 1 ianuarie	728.13	21.03	(249.40)	5.70	505.46
Profit anual	-	-	130.69	-	130.69
Alte elemente globale	-	-	-	7.35	7.35
Transfer între rezerve	-	1.22	(1.22)	-	-
Sold la 31 decembrie	728.13	22.25	(119.93)	13.04	643.50

Anexa 5

COEFICIENȚI ȘI INDICATORI FINANCIARI

Indicatori	31.12.2022	31.12.2023	Modificare (%)
Total active	3,091.48	2,970.51	-3.91%
Alte active	21.00	17.55	-16.41%
Credite	1,180.28	1,161.29	-1.61%
Active lichide	1,796.85	1,679.40	-6.54%
Depozitele bancilor	117.87	103.22	-12.43%
Depozitele clientilor	2,112.69	2,012.81	-4.73%
Fonduri proprii	450.50	611.23	33.87%

Cota de piata			
	31.12.2022	31.12.2023	Modificare (%)
Total active	2.37%	1.94%	-0.43%
Credite	2.03%	0.00%	-2.03%
Active lichide	2.88%	2.40%	0.48%
Total depozite	2.34%	1.86%	0.48%
Capital	2.48%	2.92%	0.44%

Locul			
	31.12.2022	31.12.2023	Modificare
Total active	8	9	1
Credite	8	9	1
Total depozite	8	8	0
Depozitele clientilor	8	8	0
Capital	9	9	0

Indicatorii profitabilității			
	31.12.2022	31.12.2023	Modificare
Profit net	130.69	69.45	(61.24)
Venit net din dobanzi	182.69	137.72	(44.97)
Venit net neaferent dobanzilor	(14.61)	(43.44)	(28.83)
Provizioane/(recuperari)	18.93	15.29	(3.64)
ROA	4.20%	2.33%	-1.87 p.p.
ROE	28.62%	11.36%	-17.26 p.p.
Raport Cost / Venit	33.25%	51.09%	17.84 p.p.

Indicatorii de calitate a portofoliului de credite			
	31.12.2022	31.12.2023	Modificare (%)
Credite expirate / Total Credite	2.28%	4.58%	2.30 p.p.
Credite neperformante / Total Credite	1.78%	2.45%	0.67 p.p.
Reduceri pentru pierderi / Total Credite	4.41%	4.17%	-0.24 p.p.
Credite mari / Total credite	43.12%	46.20%	3.08 p.p.
Solvabilitate	37.76%	46.66%	8.90 p.p.
Lichiditate pe termen lung	57.77%	56.33%	-1.44 p.p.

BCR Chisinau S.A. - Uz Intern

**Declarația de guvernare corporativă
„Conformare sau justificare”**

Nr. d/o	ÎNTREBARE	DA	NU	DACĂ NU, ATUNCI JUSTIFICARE/ALTE MENTUINI
1	Dispune societatea de o pagină web proprie? Indicați denumirea acesteia.	DA www.bcr.md		
2.	Societatea a elaborat Codul de guvernare corporativă care descrie principiile de guvernare corporativă, inclusiv modificările la acesta?	DA		
3.	Codul de guvernare corporativă este plasat pe pagina web proprie a societății, cu indicarea datei la care a fost operată ultima modificare?	DA Aprobat la sedinta Consiliului de Supraveghere din 20.09.2023		
4.	În Codul de guvernare corporativă sunt definite funcțiile, competențele și atribuțiile consiliului, organului executiv și comisiei de cenzori a societății?	DA		Comisia de Cenzori nu exista
5.	Raportul anual al conducerii (organului executiv) prevede un capitol dedicat guvernării corporative în care sunt descrise toate evenimentele relevante, legate de guvernare corporativă, înregistrate în perioada de gestiune?	DA		
6.	Societatea asigură tratamentul echitabil al tuturor acționarilor, inclusiv minoritari și străini, deținători de acțiuni ordinare și/sau preferențiale?	DA		
7.	Societatea a elaborat, a propus și a aprobat procedurile pentru convocarea și desfășurarea ordonată și eficientă a lucrărilor adunării generale a acționarilor, fără a prejudicia însă dreptul oricărui acționar de a-și exprima liber opinia asupra chestiunilor aflate în dezbateră?	DA		
8	Societatea publică pe pagina web proprie informații cu privire la următoarele aspecte privind guvernare corporativă:			
	1) informații generale cu privire la societate – date istorice, genurile de activitate, datele de înregistrare, etc.;	DA		
	2) raportul societății cu privire la respectarea principiilor de guvernare corporativă și a prevederilor legislației,	DA		
	3) statutul societății;	DA		
	4) regulamentele societății, regulamentele consiliului societății, organului executiv,	DA		Componenta, responsabilitățile și atribuțiile

	precum și politica de remunerare a membrilor organelor de conducere, de asemenea reglementarea procedurii privind convocarea și desfășurarea adunării generale a acționarilor, în cazul în care astfel de procedură a fost adoptată;			Consiliului de Supraveghere, Comitetului Executiv, precum și politica de remunerare a membrilor organelor de conducere sunt încorporate în Codul guvernanta corporativa în BCR Chișinău S.A., care este document public și este plasat pe pagina web al băncii. Reglementările de organizare și funcționare a organelor de conducere sunt documente de uz intern.
	5) situații financiare și rapoarte anuale ale societății;	DA		
	6) Informații privind auditul intern și auditul extern al societății;	DA		Pe pagina web a băncii este publicată organigrama care prezintă existența și modul de subordonare a funcției de audit intern Pe pagina web a băncii este publicată informația privind auditul extern (raport anual)
	7) informații cu privire la organul executiv, membrii consiliului societății (pentru fiecare membru separat). Se indică experiența de lucru, funcțiile deținute, studiile, informații cu privire la numărul de acțiuni deținute, cât și mențiunea privind independența acestora;	DA		Pe pagina web a băncii este publicată toată informația stabilită de legislație pentru dezvaluire obligatorie.
	8) acționarii care dețin cel puțin 5% din acțiunile societății, cât și informațiile privind modificările operate în lista acționarilor;	DA		
	9) orice alte informații care trebuie dezvăluite public de societate, în conformitate cu legea, de exemplu informații cu privire la tranzacțiile de proporții, orice evenimente importante, comunicate de presă ale societății, informații arhivate cu privire la rapoartele societății pentru perioadele precedente;	DA		
	10) Declarația de guvernanță corporativă.	DA		
9	Acționarul poate utiliza notificări electronice cu privire la convocarea adunării generale a acționarilor (dacă există o astfel de preferință)?	DA		
10.	Societatea publică pe pagina web proprie (într-o secțiune separată) informații privind adunările generale ale acționarilor:	DA		
	1) decizia de convocare a adunării generale a acționarilor?	DA		
	2) proiectele de decizii care urmează să fie examinate (materialele/ documentele aferente ordinii de zi), precum și orice alte informații referitoare la subiectele ordinii de zi?	DA		

	3) hotărârile adoptate și rezultatul votului?	DA		
11.	Există în cadrul societății funcția de secretar corporativ?	DA		
12.	Există în cadrul societății un departament/ persoană specializat(ă) dedicat(ă) relației cu investitorii?	DA		
13.	Consiliul se întrunește cel puțin o dată pe trimestru pentru monitorizarea desfășurării activității societății?	DA		
14.	Toate tranzacțiile cu persoane interesate sunt dezvăluite prin intermediul paginii web a societății?	DA		
15.	Consiliul societății/ organul executiv a adoptat o procedură în scopul identificării și soluționării adecvate a situațiilor de conflict de interese?	DA		
16.	Persoana interesată respectă prevederile legale și prevederile Codului de guvernare corporativă referitor la tranzacțiile cu conflict de interese?	DA		
17.	Structura consiliului societății asigură un număr suficient de membri independenți?	DA		
18.	Alegerea membrilor consiliului societății are la bază o procedură transparentă (criterii obiective privind calificarea profesională etc.)?	DA		
19.	Există un Comitet de remunerare în cadrul societății?		NU	Legislația nu obliga pentru bancile ne semnificative. Atribuțiile sunt indeplinite de Consiliul de Supraveghere.
20.	Politica de remunerare a societății este aprobată de adunarea generală a acționarilor?		NU	Politica de remunerare este aprobată de Consiliul de Supraveghere (pentru banci este de competența Consiliului conform Legii privind activitatea bancilor nr. 202/2017, art. 41)
21.	Politica de remunerare a societății este prezentată în Statutul/ Regulamentul intern și/sau în Codul de guvernare corporativă?	DA;		Statutul BCR Chisinau; Codul de guvernare corporativă (principii generale); Politica de remunerare
22.	Societatea publică pe pagina web proprie informațiile în limba rusă și/sau engleză?	DA		în limba română, engleză și rusă
23.	Există în cadrul societății un Comitet de audit?	DA		
24.	Societatea, a căror instrumente financiare sunt admise spre tranzacționare pe piața reglementată, prezintă pieței reglementate Declarația sa cu privire la conformarea sau neconformarea cu prevederile Codului de guvernare corporativă?	DA		